

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Številka: 0070-27/2013

Ljubljana, 6. marec 2015

EVA 2013-2611-0032

GENERALNI SEKRETARIAT
VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (EVA 2013-2611-0032) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Številka:
V Ljubljani, dne

mag. Darko KRAŠOVEC
GENERALNI SEKRETAR

Priloge:

- predlog sklepa vlade
- predlog zakona

Prejmejo:

- ministrstva in vladne službe

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Predlagamo obravnavo zakona po rednem postopku. Rok za implementacijo direktive 2011/98/EU je 1.9.2015.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Damjana KOŠIR, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanja

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- dr. Anja KOPAČ MRAK, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Peter Pogačar, državni sekretar
- Damjana KOŠIR, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanja
- Grega Malec sektor za zaposlovanje in migracije

5. Kratek povzetek gradiva:

Temeljni razlog za pripravo novega zakona je nova ureditev oziroma prilagoditev področja zaposlovanja in dela tujcev v Republiki Sloveniji določbam Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 26/14, 90/14, v nadaljnjem besedilu: ZTuj), ki na podlagi prenosa Direktive 2011/98/EU uvaja koncept enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, ki se bo po novem izdajal v enotnem postopku na upravnih enotah.

S prenosom vsebine določb Direktive 2011/98 EU se v tujsko zakonodajo uvaja t. i. načelo "vse na enem mestu" za vse tujce, ki bodo zaprosili za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi zaposlitve ali dela, dodatno pa bodo enotno dovoljenje lahko pridobili tudi tujci zaradi opravljanja sezonskega dela, opravljanja dela kot samozaposlena oseba, za čezmejno opravljanje storitev kot napoteni delavci (te kategorije v področje uporabe direktive niso vključene). Načelo vse na enem mestu, ki je bilo z zakonom leta 2011 uvedeno za pridobitev dovoljenja za prebivanje iz razloga visokokvalificirane zaposlitve (modra karta EU), omogoča tujcu, da si uredi enotno dovoljenje za delo in dovoljenje za prebivanje na enem mestu (na upravni enoti). Pri tem predlagana ureditev ne odstopa bistveno od že uveljavljene ureditve za pridobitev dovoljenja za prebivanje iz razloga visokokvalificirane zaposlitve (modra karta EU).

To pomeni, da tujci, državljani tretjih držav, ki so v Slovenijo prišli z namenom zaposlitve, samozaposlitve ali dela, ne bodo več potrebovali dveh dovoljenj, saj bo enotno dovoljenje nadomestilo tako dovoljenje za prebivanje kot tudi delovno dovoljenje. Izjema od enotnega dovoljenja je le dovoljenje za sezonsko delo za čas do treh mesecev, saj v tem primeru tujci, državljani tretjih držav, po novem ne bodo več potrebovali dovoljenja za prebivanje. Takšna ureditev ne ruši koncepta enotne vstopne točke za tujce, ker vlagatelj ni tujec, prispeva pa k hitrejši izdaji dovoljenja, saj lahko v teh primerih tujci delajo in prebivajo v Sloveniji že na podlagi dovoljenja za sezonsko delo.

Oblike in postopek za izdajo ali podaljšanje enotnih dovoljenj določa ZTuj, predlog Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (v nadaljnjem besedilu: ZZSDT) pa določa le pogoje za podajo različnih vrst soglasij zavoda k izdaji enotnih dovoljenj. Podano soglasje po ZZSDT nadomešča delovno dovoljenje in ga Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod) poda pod različnimi pogoji glede na posamezen namen, tako kot sedaj veljavni zakon določa različne oblike delovnih dovoljenj glede na namen za katerega se delovno dovoljenje izda.

Enotno dovoljenje se bo izdajalo v obliki izkaznice. Tujcu, državljanu tretje države, ki bo v času veljavnosti izkaznice zamenjal delodajalca, delovno mesto pri istem delodajalcu, želel nadaljevati delo na podlagi druge pogodbe civilnega prava ali se zaposliti še pri drugem delodajalcu, se bo na podlagi soglasja zavoda izdala le pisna odobritev in mu do izteka veljavnosti izkaznice le-te ne bo potrebno menjati.

V predlog novega zakona so vključene še naslednje pomembnejše rešitve, med katerimi jih večina, v primerjavi z veljavno ureditvijo, pomeni poenostavitev oziroma odpravo določenih postopkov, in sicer:

1. državljani držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije in njihovi družinski člani, za katere v skladu s pravom EU velja prost pretok delavcev, so izključeni iz uporabe predloga zakona;
2. pravica do prostega dostopa je razširjena tudi na določene kategorije tujcev, ki morajo v skladu s sedaj veljavno zakonodajo za dostop na trg dela pridobiti osebno delovno dovoljenje (npr. prosilec za mednarodno zaščito, osebam s subsidiarno zaščito, osebam z začasno zaščito, družinskemu članu begunca, državljanu tretje države, ki ima status žrtve trgovine z ljudmi ali žrtve nezakonitega zaposlovanja). To pomeni, da tem kategorijam tujcev ne bo več potrebno pridobivati osebnega delovnega dovoljenja, ki se je izdalo že na podlagi njihovega statusa;
3. prijava prostega delovnega mesta ne bo več obvezna v postopku izdaje enotnega dovoljenja, bo

pa vlagatelju omogočeno, da pred vložitvijo vloge preveri stanje na trgu dela. Rok za posredovanje obvestila o stanju na trgu dela je skrajšan z 8 na največ 5 dni;

4. posredovanje informacij davčnega organa o predlaganju obračunov davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilnih listin in o poravnavanju vseh davčnih obveznosti zavodu, bo nadomestil neposreden vpogled do dogovorjenih podatkov (prej dolgotrajno preverjanje po elektronski pošti);
5. večinski lastniki se ne bodo več zaposlovali pod pogoji za zaposlitev brez kontrole trga dela, temveč pod enakimi pogoji kot zastopniki. Predlog zakona tudi ne razlikuje več med lastniki ali družbeniki gospodarskih družb in tujci, ki bi želeli opravljati funkcijo zastopnika le na podlagi vpisa v poslovni register. Zastopniki imajo možnost, da za izvrševanje pooblastil v tej funkciji delajo v Sloveniji tudi na podlagi potrdila o prijavi dela zastopnika, če v Sloveniji ne prebivajo in tu niso zaposleni in le občasno prihajajo v državo s tem namenom. Navedeno pomeni, da tej kategoriji tujcev ne bo treba pridobivati enotnega dovoljenja;
6. ni več ločevanja med izvajanjem storitev brez ali s tržno prisotnostjo (delavci), ohranja pa se gibanje oseb znotraj družb, ter v ta okvir dodaja še premeščanje za namene poklicnega razvoja ali usposabljanja (višji kader). Pri izdaji soglasja za delo napotenega delavca je določen krajši čas zahtevane predhodne zaposlitve, poleg tega pa se v ta čas všteva tudi zaposlitev v kapitalsko povezanih družbah;
7. za odjavo iz socialnega zavarovanja zaradi predčasnega prenehanja delovnega razmerja, delodajalcu ni treba najprej pridobiti potrdila zavoda, da je delovno razmerje predčasno prenehalo in da je tujec s tem seznanjen, na podlagi katerega je sedaj tujca mogoče odjaviti iz socialnega zavarovanja. Po novem bo podatek o odjavi iz obveznih socialnih zavarovanj zavod pridobil v okviru izmenjave podatkov z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
8. za najtežje kršitve so tako kot v veljavnem zakonu predvidene tudi prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela. Glede na prekršek za katerega je izrečena denarna kazen, lahko prepoved traja dve leti ali eno leto in ne več tri. Bo pa prepoved nastopila v večini primerov, ko bo izrečena kazen globe po 217. in 218. členu Zakona o delovnih razmerjih;
9. predvidene so bistveno strožje denarne kazni za kršitelje.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	<u>DA/NE</u>
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	<u>DA/NE</u>
c)	administrativne posledice	<u>DA/NE</u>
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	<u>DA/NE</u>
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	<u>DA/NE</u>
e)	socialno področje	<u>DA/NE</u>
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	<u>DA/NE</u>

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	+1.387.500			
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	+150.000			
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	NRP : 2611-11-0096 Storitve trga dela ZRSZ	PP 4432 Dejavnost Zavoda RS za zaposlovanje	80.000	
Finančna uprava RS / Ministrstvo za finance	1620-15-0001 (vFIS)	141042 - investicije in investicijsko vzdrževanje	10.000	
Finančna uprava RS / Ministrstvo za finance	1620-15-0001 (vFIS)	141041 - materialni stroški	10.000	
Ministrstvo za javno upravo			50.000	
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

Obstoječi zakon o zaposlovanju in delu tujcev je za vloge, spise in dejanja določal plačevanje taks po zakonu, ki ureja upravne takse. Takso je do sprejema predlaganega zakona dolžan plačati vlagatelj. Predlog novega zakona ne predvideva plačila taks. Glede na to se bo v letu 2015 od uveljavitve novega zakona zmanjšal prihodek državnega proračuna na račun upravnih taks. Ker obstoječi zakon na področju zaposlovanja in dela tujcev velja do 30. 8. 2015 je predviden manjši priliv iz naslova upravnih taks v letu 2015 za 9.000 EUR.

Iz poročila Inšpektorata RS za delo izhaja, da so bile v letu 2014 izrečene globe v višini 48.500 eur. Iz poročila prav tako izhaja, da se število kršitev zakonodaje na tem področju iz leta v leto zmanjšuje (2007: 339 kršitev, v 2014 pa le 32 kršitev). Predlog novega zakona predvideva za kršitve na podlagi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev bistveno večje denarne kazni. Glede na to, da bo predlog novega zakona stopil v veljavo s 1. 9. 2015 in bo torej v letošnjem letu učinkoval le štiri mesece, predvidevamo, da bo višina izrečenih glob v ocenjeni vrednosti okoli 15.000 EUR kar pomeni, da bo iz naslova izrečenih glob v državni proračun manj priliva v višini 33.500 EUR.

Predlog novega zakona v 16. členu določa, da je tujec v Republiki Sloveniji lahko zaposlen le za polni delovni čas (na podlagi sedaj veljavnega zakona so tujci lahko zaposleni tudi za krajši delovni čas), razen tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo ali tujca, ki se mu delovni čas skrajša v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali predpisi o starševskem varstvu. Izhajajoč iz te določbe predpostavljamo, da se bodo v letu 2015 povečali prilivi v proračun in socialne blagajne, pri čemer višino prilivov iz tega naslova ocenjujemo na 1.430.000 mio EUR (za 1.000 zaposlitev z minimalno plačo za obdobje 1. 9. 2015 - 31.12.2015).

Iz naslova povečanja odhodkov iz proračuna RS ocenjujemo, da bo za pripravo izvajanja predloga zakona potrebno zagotoviti 150.000 EUR.

S prenosom vsebine določb Direktive 2011/98 EU se v tujsko zakonodajo uvaja t. i. načelo "vse na enem mestu" za vse tujce, ki bodo zaprosili za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi zaposlitve ali dela, dodatno pa bodo enotno dovoljenje lahko pridobili tudi tujci zaradi opravljanja sezonskega dela, opravljanja dela kot samozaposlena oseba, za čezmejno opravljanje storitev kot napoteni delavci (te kategorije v področje uporabe direktive niso vključene). Upravne enote bodo po novem sprejemale prijave začetka opravljanja storitev oziroma začetka opravljanja dela zastopnika (35. 36 in 37. člen), na podlagi katerih bodo tudi morale vzpostaviti tri nove evidence.

Po novem zakonu Zavod RS za zaposlovanje poda soglasje k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi na zahtevo organa, pristojnega po zakonu, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, zaradi česar je delo zavoda akcesorno dejanje v postopku izdaje dovoljenja, ki omogoča prebivanje in delo. Navedeno ima za posledico potrebo po vzpostavitvi novih spletnih servisov z evidencami, ki jih upravlja MNZ oziroma upravne enote. Za potrebe preverjanja pogojev določenih za podajo soglasja mora zavod vpogledovati tudi v register kmetijskih gospodarstev, ZZZS in evidence AJPEŠ, za potrebe nadzora in preprečevanja zlorab pa bo zavod moral vpogledovati v prekrškovni evidenci FURS in IRSD ter v kazensko evidenco.

Prav tako za izvajanje določb predloga zakona na področju evidenc Finančna uprava RS ocenjuje dodatne stroške za izvedbo programske podpore za zagotavljanje podatkov drugim institucijam. Na podlagi zakona so predvidene izmenjave podatkov o prilivih, podatkov iz REK obrazcev in podatkov iz knjigovodstva.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /**8. Predstavitev sodelovanja javnosti:**

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: 29.12.2014

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- občine in združenja občin ali pa navedite, da se gradivo ne nanaša nanje.

Mnenja, predlogi in pripombe so podali:

- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije,
- Združenje delodajalcev Slovenije,
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
- Kmetijsko gozdarska zbornica.

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

**MARTINA VUK
DRŽAVNA SEKRETARKA**

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) na seji dne sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (EVA 2013-2611-0032) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

mag. Darko KRAŠOVEC
GENERALNI SEKRETAR

Prejmejo:
- ministrstva in vladne službe

ZAKON
O ZAPOSLOVANJU, SAMOZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o zaposlovanju tujcev – ZZDT (Uradni list RS, št. 66/2000), ki se je začel uporabljati 1. januarja 2001, je celovito uredil vse oblike zaposlovanja in dela tujcev v okviru enega zakona in prinesel pravno osnovo za zaščito slovenskega trga dela in za nadzor, ki ga opravlja Inšpektorat RS za delo. Vsebinsko je zakon upošteval načela, cilje in temelje, določene z Resolucijo o imigracijski politiki RS (Uradni list RS, št. 40/99). Omogočil je tudi preglednost nad stanjem na tem področju v posameznih periodičnih obdobjih.

Od leta 2001 je bil ZZDT spremenjen in dopolnjen dvakrat, in sicer v letih 2005 in 2007. Nekatere njegove določbe so se namreč v praksi pokazale kot nejasne za uporabnike in premalo definirane v smislu kriterijev ali omejitev in so dopuščale zlorabo zakona. Zato je bil v letu 2005 zakon v tem smislu ustrezno spremenjen oziroma dopolnjen z novelo ZZDT-A (Uradni list RS, št. 101/2005 z dne 11. 11. 2005). Gospodarska rast v naslednjih letih je vplivala na razmere na trgu dela, kar se je odražalo v zmanjšani brezposelnosti in posledično tudi v povečanem zaposlovanju tujcev.¹ Postopke izdaje delovnih dovoljenj je bilo zato nujno treba poenostaviti ter odpraviti administrativne ovire. Poleg navedenega pa se je z novelo ZZDT-B (Uradni list RS, št. 52/2007 z dne 12. 6. 2007) v letu 2007 opravila še uskladitev z zakonodajo EU in se odpravile nekatere pomanjkljivosti zakona.

Ob velikem porastu zaposlovanja tujcev v letu 2008² in ob zmanjšanju kvote delovnih dovoljenj v letu 2009 so se spet pojavili še drugačni načini zlorabe zakona. Čeprav se je v času gospodarske krize po letu 2009 zmanjšalo zaposlovanje tujcev³, je zaščita slovenskega trga dela in predvsem preprečevanje zlorab delovnopravne zakonodaje izjemnega pomena ter zahteva celovito in pregledno zakonsko ureditev.

Z novim zakonom o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 26/11, 21/13-ZUTD-A in 100/13-ZUTD-C, v nadaljnjem besedilu: ZZDT-1) se je poskušalo omejiti zlorabe in odpraviti pomanjkljivosti takrat veljavne zakonodaje, na katere so opozarjali sindikati, nadzorni organi in Zavod RS za zaposlovanje, in sicer.

- odpraviti neustrezne nastanitve tujcev in oderuške najemnine za nastanitvene prostore. V ZZDT-1 je bila vključena pravna podlaga za sprejem pravilnika, ki je določil minimalne bivanjske in higienske standarde;
- omejiti množično ustanavljanje družb z omejeno odgovornostjo prek pooblaščenecv v Sloveniji, medtem ko so bili ustanovitelji tuje fizične osebe v svoji državi. Na podlagi ustanovljene d. o. o. so tujci pridobili dve delovni dovoljenji, eno za zastopnika d. o. o. in drugo za njegovega večinskega lastnika; na ta način so pridobili dve dovoljenji za prebivanje v Republiki Sloveniji. Ker namen tujcev ni bil opravljanje dejavnosti v Sloveniji, so po pridobitvi dovoljenj za prebivanje odšli v druge države

¹ Decembra 2005 je bilo veljavnih 42.994 delovnih dovoljenj, decembra 2006 50.766 in decembra 2007 že 66.094.

² Decembra 2007 je bilo veljavnih 66.096 delovnih dovoljenj, decembra 2008 pa že 90.749.

³ Decembra 2009 je bilo veljavnih le še 78.424 delovnih dovoljenj, v juliju 2010 pa 74.753.

schengenskega območja, njihovi pooblaščenici pa so d. o. o. zaprli. ZZDT-1 je skladno s temi zlorabami zaostрил pogoje za pridobivanje delovnih dovoljenj za zastopnike, saj je uvedel dodatne pogoje v kontekstu izkazovanja aktivnega poslovanja in investicije;

- preprečitev pridobivanja večjega števila delovnih dovoljenj »na zalogo«, ko so delodajalci zadrževali tujce v njihovih državah z vlogami za izdajo dovoljenja za prebivanje do pridobitve morebitnega novega posla. Na ta način sta se povečevala število nerealiziranih delovnih dovoljenj in izkoriščenost kvote delovnih dovoljenj, zato je ZZDT-1 zelo jasno postavil roke za prijavo začetka dela tujca od vročitve dovoljenja za prebivanje;
- ZZDT-1 je določil lažje pogoje za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let tujcem, ki so jim delodajalci z odjavami iz socialnega zavarovanja onemogočali, da dosežejo dveletno zaposlitev pri istem delodajalcu in s tem možnost pridobitve osebnega delovnega dovoljenja.

Temeljni razlog za pripravo novega zakona je nova ureditev oziroma prilagoditev področja zaposlovanja in dela tujcev v Republiki Sloveniji določbam ZTuj, ki na podlagi prenosa Direktive 2011/98/EU uvaja koncept enotnega dovoljenja za prebivanje in delo, ki se bo po novem izdajal v enotnem postopku na upravnih enotah.

S prenosom vsebine določb Direktive 2011/98 EU se v tujsko zakonodajo uvaja t. i. načelo "vse na enem mestu" za vse tujce, ki bodo zaprosili za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi zaposlitve ali dela, dodatno pa se enotno dovoljenje lahko pridobili tudi tujci zaradi opravljanja sezonskega dela, opravljanja dela kot samozaposlena oseba, za čezmejno opravljanje storitev kot napoteni delavci (te kategorije v področje uporabe direktive niso vključene). Načelo vse na enem mestu, ki je bilo z zakonom leta 2011 uvedeno za pridobitev dovoljenja za prebivanje iz razloga visokokvalificirane zaposlitve (modra karta EU), omogoča tujcu, da si uredi enotno dovoljenje za delo in dovoljenje za prebivanje na enem mestu (na upravnih enotah). Pri tem predlagana ureditev ne odstopa bistveno od že uveljavljene ureditve za pridobitev dovoljenja za prebivanje iz razloga visokokvalificirane zaposlitve (modra karta EU).

To pomeni, da tujci, državljani tretjih držav, ki so v Slovenijo prišli z namenom zaposlitve, samozaposlitve ali dela, ne bodo več potrebovali dveh dovoljenj, saj bo enotno dovoljenje nadomestilo tako dovoljenje za prebivanje kot tudi delovno dovoljenje. Izjema od enotnega dovoljenja je le dovoljenje za sezonsko delo, ki ga bo zavod izdajal delodajalcem in sicer za čas do treh mesecev, saj v tem primeru tujci, državljani tretjih držav, po novem ne bodo več potrebovali dovoljenja za prebivanje. Takšna ureditev ne ruši koncepta enotne vstopne točke za tujce, ker vlagatelj ni tujec, prispeva pa k hitrejši izdaji dovoljenja, saj v teh primerih tujci, v kolikor ne potrebujejo vizuma za vstop v državo, lahko delajo in prebivajo v Sloveniji že na podlagi dovoljenja za sezonsko delo. Z uvedbo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo tako tujcem ali njihovim delodajalcem ne bo potrebno čakati na izdajo delovnega dovoljenja, pač pa se bo o zaposlitvi ali delu in prebivanju odločalo hkrati, kar bo tudi skrajšalo celoten postopek pridobitve dovoljenja za začasno prebivanje. Navedeno pa pomeni, da bo tujec v enotnem postopku pridobil dovoljenje za prebivanje in delo bistveno hitreje, predvidoma v 30 dneh od popolne vloge.

Oblike in postopek za izdajo ali podaljšanje enotnih dovoljenj določa ZTuj, predlog Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev pa določa le pogoje za podajo različnih vrst soglasij zavoda k izdaji enotnih dovoljenj. Predlog zakona določa različne pogoje za podajo soglasja zavoda k enotnemu dovoljenju, (tako kot veljavni zakon določa različne oblike delovnih dovoljenj glede na namen za katerega se delovno dovoljenje izda).

Enotno dovoljenje se bo izdajalo v obliki izkaznice. Tujcu, državljanu tretje države, ki bo v času veljavnosti izkaznice zamenjal delodajalca, delovno mesto pri istem delodajalcu, želel nadaljevati delo na podlagi druge pogodbe civilnega prava ali se zaposliti še pri drugem delodajalcu, se bo na podlagi soglasja zavoda izdala le pisna odobritev in mu do izteka veljavnosti izkaznice le-te ne bo potrebno

menjati.

V predlog novega zakona pa so vključene še naslednje pomembnejše rešitve, med katerimi jih večina, v primerjavi z veljavno ureditvijo, pomeni poenostavitev oziroma odpravo določenih postopkov, in sicer:

- državljani držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije in njihovi družinski člani, za katere v skladu s pravom EU velja prost pretok delavcev, so izključeni iz uporabe predloga zakona;
- pravica do prostega dostopa je razširjena tudi na določene kategorije tujcev, ki morajo v skladu s sedaj veljavno zakonodajo za dostop na trg dela pridobiti osebno delovno dovoljenje (npr. prosilcem za mednarodno zaščito, osebam s subsidiarno zaščito, osebam z začasno zaščito, družinskemu članu begunca, državljanu tretje države, ki ima status žrtve trgovine z ljudmi ali žrtve nezakonitega zaposlovanja). To pomeni, da tem kategorijam tujcev ne bo več potrebno pridobivati osebnega delovnega dovoljenja, ki se je izdalo že na podlagi njihovega statusa;
- prijava prostega delovnega mesta ne bo več obvezna v postopku izdaje enotnega dovoljenja, bo pa vlagatelju omogočeno, da pred vložitvijo vloge preveri stanje na trgu dela. Rok za posredovanje obvestila o stanju na trgu dela je skrajšan z 8 na največ 5 dni;
- posredovanje informacij davčnega organa o predlaganju obračunov davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilnih listin in o poravnavanju vseh davčnih obveznosti zavodu, bo nadomestil vpogled v neposreden dostop do dogovorjenih podatkov (prej dolgotrajno preverjanje po elektronski pošti);
- večinski lastniki se ne bodo več zaposlovali pod pogoji za zaposlitev brez kontrole trga dela, temveč pod enakimi pogoji kot zastopniki. Predlog zakona tudi ne razlikuje več med lastniki ali družbeniki gospodarskih družb in tujci, ki bi želeli opravljati funkcijo zastopnika le na podlagi vpisa v poslovni register. Zastopniki imajo možnost, da za izvrševanje pooblastil v tej funkciji delajo v Sloveniji tudi na podlagi potrdila o prijavi dela zastopnika, če tu niso zaposleni in le občasno prihajajo v Slovenijo s tem namenom. Navedeno pomeni, da tej kategoriji tujcev ne bo treba pridobivati enotnega dovoljenja;
- ni več ločevanja med izvajanjem storitev brez ali s tržno prisotnostjo (delavci), ohranja pa se gibanje oseb znotraj družb, ter v ta okvir dodaja še premeščanje za namene poklicnega razvoja ali usposabljanja (višji kader). Pri izdaji soglasja za delo napotenega delavca je določen krajši čas zahtevane predhodne zaposlitve, poleg tega pa se v ta čas všteva tudi zaposlitev v kapitalsko povezanih družbah;
- za odjavo iz socialnega zavarovanja zaradi predčasnega prenehanja delovnega razmerja, delodajalcu ni treba najprej pridobiti potrdila ZRSZ, da je delovno razmerje predčasno prenehalo in da je tujec s tem seznanjen, na podlagi katerega je sedaj tujca mogoče odjaviti iz socialnega zavarovanja. Po novem bo podatek o odjavi iz obveznih socialnih zavarovanj ZRSZ pridobil v okviru izmenjave podatkov z Zavodom za zdravstveno zavarovanje;
- za najtežje kršitve so tako kot v veljavnem zakonu predvidene tudi prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela. Glede na prekršek za katerega je izrečena denarna kazen, lahko prepoved traja dve leti ali eno leto in ne več tri, dve ali eno leto. Bo pa prepoved nastopila v večini primerov, ko bo izrečena kazen globe po 217. in 218. členu Zakona o delovnih razmerjih;
- predvidene so bistveno strožje denarne kazni za kršitelje.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj predlaganih sprememb zakona je prilagoditev področja zaposlovanja in dela tujcev določbam ZTuj, kot posledice prenosa določb Direktive 2011/98/EU. Zakon sledi tudi cilju nadaljnje odprave nepotrebnih administrativnih ovir (npr. izvajanje storitev samo na podlagi potrdila upravne enote o začetku opravljanja storitev), nadalje so bili temeljito prevetreni pogoji za

pridobitev dostopa na slovenski trg dela z namenom izboljšav v smislu preprečevanja zlorab (npr. spremenjeni so pogoji pri zaposlitvi tujca) ter odprave določenih pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju ZZDT-1.

2.2 Načela

S predlogom zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev se uveljavljajo predvsem naslednja načela:

- enaka obravnava tujih in domačih delavcev v zvezi z delovnopravnimi pogoji;
- prednost zaposlovanja domačih brezposelnih oseb oziroma oseb, ki so glede pravic do zaposlitve izenačene z državljani Republike Slovenije, pred zaposlovanjem tujcev, državljanov tretjih držav, na podlagi enotnega dovoljenja.

2.3 Poglavitne rešitve

Uskladitev z zakonodajo EU

Predlog zakona v nacionalni pravni red posredno prenaša vsebino določb Direktive 2011/98/EU, s čimer se bo v nacionalni zakonodaji lahko uveljavilo t. i. enotno dovoljenje za prebivanje in delo. S tem se poenostavlja postopek pridobitve dovoljenja za prebivanje in delovnega dovoljenja, saj bo o prebivanju in dostopu do trga dela odločalo v enem postopku, kot to veljavna zakonodaja že predvideva za pridobitev dovoljenja za prebivanje iz razloga visokokvalificirane zaposlitve (modre karte EU). Z uvedbo enotnega postopka izdaje dovoljenja za prebivanje in delo, ki tujcu omogoča, da vstopi, prebiva in dela v Republiki Sloveniji, se uvaja princip t. i. vse na enem mestu (*one – stop – shop*), pri katerem tujec ali njegov delodajalec vložita enotno vlogo za izdajo enotnega dovoljenja (za prebivanje in delo) na enem mestu, torej pri upravni enoti ali pri pristojnem diplomatskem predstavništvu oz. konzulatu Republike Slovenije v tujini, pri tem pa ni potrebno predhodno zaprositi za izdajo delovnega dovoljenja.

Oblike enotnih dovoljenj določa ZTuj, predlog novega ZZSDT pa določa le pogoje za izdajo soglasij Zavoda RS za zaposlovanje k izdaji enotnih dovoljenj. Predlog zakona določa različne pogoje za izdajo soglasja zavoda k enotnemu dovoljenju, tako kot veljavni zakon določa različne oblike delovnih dovoljenj glede na namen za katerega se delovno dovoljenje izda) in sicer glede na namen razlikuje soglasje za zaposlitev, soglasje za samozaposlitev, soglasje k modri karti EU, soglasje za napotene delavce, soglasje za zastopnike, soglasje za sezonsko delo, soglasje za usposabljanje in soglasje za individualne storitve.

Za vse tujce je vzpostavljena enotna vstopna točka, ki je upravna enota. Pri upravni enoti se bodo vložile vse vloge za izdajo enotnega dovoljenja, za izdajo potrdila o prijavi dela, ter se opravila prijava izvajanja storitev. Le vlogo za izdajo dovoljenja za sezonsko delo bodo tisti, za katere bodo tujci opravljali sezonsko delo, še naprej vlagali pri Zavodu RS za zaposlovanje. Takšna ureditev ne ruši koncepta enotne vstopne točke za tujce, ker vlagatelj ni tujec, prispeva pa k hitrejši izdaji dovoljenja, saj v teh primerih tujci lahko delajo in prebivajo v Sloveniji že na podlagi dovoljenja za sezonsko delo. Postopek pridobitve soglasja se začne po uradni dolžnosti na podlagi prošnje za izdajo enotnega dovoljenja in njej priložene dokumentacije. ZTuj posebej določa, da soglasje k izdaji enotnega dovoljenja ni potrebno v primeru, če ga tujec v skladu z ZZSDT ne potrebuje, prav tako pa tudi določa, da upravna enota s preverjanjem izpolnjevanja pogojev za pridobitev enotnega dovoljenja prične takoj po prejemu prošnje, kar pomeni, da pred preverjanjem izpolnjevanja pogojev za pridobitev enotnega dovoljenja ne čaka na soglasje Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje.

Tujcu, ki ima izdano enotno dovoljenje, bo v času njegove veljavnosti omogočena sprememba

elementov zaposlitve (zamenjava delovnega mesta pri istem delodajalcu, zamenjava delodajalca ali zaposlitev pri enem ali več delodajalcih), za katero se, z namenom preprečevanja zlorab in nadzorom nad zakonitostjo dela, zahteva pisna odobritev, ki bo dana v postopku na podlagi pridobitve soglasja Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje. Na podlagi prošnje za spremembo elementa zaposlitve, se bo postopek pridobitve soglasja začel po uradni dolžnosti, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, pa bo moral o vlogi odločiti v roku 15 dni od prejema popolne zahteve. Če soglasje ne bo podano, bo pristojni organ prošnjo za pisno odobritev spremembe posameznih elementov zaposlitve z odločbo zavrnil, tujec pa bo lahko nadaljeval zaposlitev pri delodajalcu, skladno s pogoji, določenimi v prvotni pogodbi o zaposlitvi.

Posebej je potrebno poudariti, da ZZSDT ne ureja pristojnosti oziroma postopka za izdajo enotnega dovoljenja in glede tega napotuje na uporabo ZTuj. V skladu s tem mora tujec prvo enotno dovoljenje pridobiti pred svojim vstopom v državo, pri čemer pa ZTuj določenim kategorijam tujcev, ki že zakonito prebivajo v državi, omogoča, da prvo enotno dovoljenje pridobijo v državi. V večji meri gre za kategorije tujcev, ki so upravičene do pridobitve vizuma D, pri čemer so pri določenih kategorijah dodani strožji pogoji. Z navedeno ureditvijo se olajšuje pridobitev prvega dovoljenja za prebivanje oziroma enotnega dovoljenja, saj tujcu, ki spada v navedene kategorije, in ki je že zakonito vstopil v Slovenijo na podlagi enega izmed veljavnih pravnih naslovov, ni potrebno zapuščati države, zaprositi zunaj države in zunaj države čakati na vročitev prvega enotnega dovoljenja. Prošnja za pridobitev prvega enotnega dovoljenja v državi mora biti vložena pravočasno, pred potekom dovoljenega prebivanja tujca v državi, pri čemer se tujcu izda potrdilo, ki mu dovoljuje prebivanje v državi do pravnomočne odločitve o prošnji, brez pravice do dela. Pravico do dela tujec pridobi z izdajo oziroma vročitvijo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo. Pravica do prebivanja in dela pa je priznana tujcu, ki mu je izdano potrdilo o vloženi prošnji za podaljšanje enotnega dovoljenja. Na ta način je tujcu omogočeno, da nadaljuje z zaposlitvijo pri delodajalcu, s čemer je tujcu zagotovljena kontinuirana zaposlitev in posledično socialna varnost.

Enotno dovoljenje se izda za čas veljavnosti pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe, sklenjene za opravljanje dela, vendar najdlje za eno leto. Enotno dovoljenje se lahko podaljša z veljavnostjo dveh let.

Postopek pridobitve soglasja Zavoda RS za zaposlovanje se začne po uradni dolžnosti na podlagi prošnje za izdajo enotnega dovoljenja in njej priložene dokumentacije. ZTuj posebej določa, da soglasje k izdaji enotnega dovoljenja ni potrebno v primeru, če ga tujec po zakonu, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev, ne potrebuje. Postopek izdaje enotnega dovoljenja vodi upravna enota.

Zaščita pravic tujcev, ki so zaposleni ali delajo pri slovenskih delodajalcih

Predlog ZZSDT na področju zaščite pravic tujcev, ki so v RS zaposleni ali delajo, ohranja raven zaščite pravic tujih delavcev na isti ravni kot sedaj veljavni zakon. Po sedaj veljavnem zakonu osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let lahko tujec z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno poklicno kvalifikacijo v Republiki Sloveniji pridobil po najmanj 20-mesečni neprekinjeni zaposlitvi pri katerem koli delodajalcu. Pogoji za izdajo soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, ki nadomešča osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let, ostajajo isti, dodatno pa predlog zakona olajšuje pogoje za pridobitev soglasja za zaposlitev, samozaposlitev in delo v primeru tujcev, ki so v Republiki Sloveniji zaposleni ali samozaposleni vsaj 30 mesecev v obdobju treh let, vendar nimajo poklicne izobrazbe ali pridobljene poklicne kvalifikacije. V praksi se je namreč pokazalo, da so tujci zaradi določbe v ZZDT-1 pogosto pridobili le najenostavnejšo nacionalno poklicno kvalifikacijo, ki pa ni bila v nikakršni zvezi z delom, ki so ga opravljali. Izpolnjevanje tega pogoja pa bo Zavod RS za zaposlovanje lahko preverjal po uradni dolžnosti, in sicer glede na prijavo tujca v socialno zavarovanje.

Naslednja pomembna sprememba, ki tujcem prinaša večjo zaščito in varnost predstavlja pogoj, da se lahko tujci v RS zaposlujejo samo za polni delovni čas in nič več tudi za čas krajši od polnega. V preteklem obdobju se je v praksi pokazalo, da so delodajalci velikokrat neupravičeno skrajševali delovni čas na čas krajši od polnega, glede na delovno mesto, ali pa so tuje delavce naknadno prisiljevali v podpis pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas z namenom, da se jih bo tudi zavarovalo za krajši delovni čas (posredno to predstavlja nižje stroške delodajalcev), delavci pa so še naprej delali za polni delovni čas ter posledično dobivali del zaslužka izplačano v obliki gotovine ali na kakšen drug način. Ta anomalija se je v veliki meri pokazala tudi v primeru tujih delavcev, ki so jih slovenski delodajalci zaposlovali z namenom kasnejšega napotovanja v druge države članice EU, in sicer so delodajalci te delavce vključevali v obvezna socialna zavarovanja le po eno uro na teden do izpolnitve pogoja enomesečne zaposlitve na podlagi katere so pridobili obrazce A1. Vsekakor pa so s tem delodajalci izigrali namen in pravila, ki veljajo na področju izvajanja storitev z napotenimi delavci.

Tako kot sedaj veljavni zakon tudi predlog novega ZZDST na primerljiv način rešuje problematiko neprijavljanja tujcev v socialno zavarovanje, saj se skozi celoten zakon prepletajo določbe, ki delodajalce zavezujejo k poravnavanju vseh davčnih obveznosti do države, kar predstavlja novost v primerjavi z sedaj veljavnim zakonom, ko se je preverjalo le plačevanje davkov in prispevkov iz naslova zaposlitve in dela. Za razliko od sedaj veljavnega ZZDT- 1 predlog novega zakona določa, da zavod ne bo več sam preverjal razloge za prenehanje delovnega razmerja na podlagi odjave dela tujca, ampak bo podatek o odjavi iz socialnega zavarovanja zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali pisne odobritve dobil v postopku izmenjave podatkov od Zavoda za zdravstveno zavarovanje, s čimer se odpravlja administrativna ovira predhodne odjave dela na zavodu. Za zagotovitev kar najvišje pravne varnosti tujcev člen v tem primeru predvideva, da zavod o nameri umika soglasja zaradi odjave iz obveznih socialnih zavarovanj v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali pisne odobritve pisno obvesti tujca ter soglasje dejansko umakne le v kolikor tujec v roku petnajstih dni od vročitve pisnega obvestila ni ponovno prijavljen v obvezna socialna zavarovanja na podlagi delovnega razmerja pri istem delodajalcu in na istem delovnem mestu. S pisnim obvestilom zavoda ter petnajstdnevnim rokom v katerem zavod zadrži umik soglasja zakon zagotavlja, da bo tujec z odjavo iz obveznega socialnega zavarovanja dejansko seznanjen ter bo imel tudi možnost odprave nezakonite odjave ali poprave morebitne napake pri postopku odjave. Z vidika zagotavljanja večje varnosti pri zaposlovanju tujcev smo med pogoje pri zaposlovanju in delu tujcev dodali tudi pogoj, da se preverja ali so delodajalci v postopkih insolventnosti oziroma imajo poravnane vse davčne obveznosti do države.

Preprečevanje zlorab

Na področju preprečevanja zlorab so se tudi v preteklem obdobju od leta 2011 nadaljevale zlorabe instituta zastopništva gospodarskih družb in sicer možnosti, ki so jo imeli večinski lastniki pri zaposlovanju brez kontrole trga dela. Tujci so ustanavljali gospodarske družbe in za zastopnika imenovali sebe, kot večinskega lastnika, ter na ta način pridobili dovoljenje za zaposlitev večinskega lastnika. Na ta način so se večinski lastniki uspeli izogniti, na eni strani, kontroli trga dela in na drugi strani, zahtevnim pogojem za izdajo dovoljenja za delo zastopnika. Lastniki ali družbeniki podjetij se bodo po novem predlogu zakona lahko zaposlili ali opravljali delo v podjetju le pod pogoji za podajo soglasja za zastopnika. Z namenom preprečiti navidezno ustanavljanje gospodarskih družb zgolj zaradi možnosti pridobitve dovoljenja za vstop in prebivanje v Republiki Sloveniji predlog novega zakona večinskim lastnikom gospodarskih družb ne omogoča več zaposlovanja pod pogoji, kot jih je ZZDT-1 določal za dovoljenje za zaposlitev brez kontrole trga dela.

Zmanjšanje administrativnih ovir za delodajalce in tujce

Po novem bodo imele pravico do prostega dostopa še nekatere dodatne kategorije tujcev, ki imajo po dosedanji zakonodaji (22. in 23. člen ZZDT-1) možnost pridobiti osebno delovno dovoljenje že na

podlagi svojega statusa, in sicer: prosilec za mednarodno zaščito, oseba s subsidiarno zaščito, oseba z začasno zaščito, žrtev trgovine z ljudmi, žrtev nezakonitega zaposlovanja ter družinski člani begunca, tujca s stalnim prebivanjem in raziskovalca. Navedene kategorije tujcev so imele že doslej na podlagi svojega statusa v Republiki Sloveniji pravico do osebnega delovnega dovoljenja in s tem zaposlovanja pod enakimi pogoji kot slovenski državljani, kar pomeni, da se s predlagano spremembo zgolj odpravlja administrativna ovira pridobivanja dodatnih dovoljenj na podlagi statusa tujca.

Povsem na novo se ureja samozaposlovanje tujcev, in sicer se ukinja celoten predhodni postopek samozaposlovanja tujcev. Do sedaj veljavna zakonodaja je določala, da mora tujec predno se registrira kot samostojni podjetnik najprej pridobiti osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev ali osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let. Ker je bila tovrstna določba sporna z vidika urejanja pogojev za samo registracijo tujca kot samostojnega podjetnika, kar sodi v pristojnost Zakona o gospodarskih družbah, je bila določba ustrezno spremenjena. Predlog zakona po novem tudi ne predvideva več pogoja izkazovanja lastnih finančnih sredstev v višini 10.000 evrov, saj je bil ta pogoj v zakonodajo vpeljan leta 2005 izključno z namenom preprečevanja zlorab pri ustanavljanju s.p-jev. Glede na to, da se lahko tujec samozaposli kot samostojni podjetnik posameznik šele po enoletnem prebivanju v RS, dodatno pogojevanje opravljanja gospodarske dejavnosti tujcev ni več smiselno oziroma potrebno.

Pomembna novost tako za tujce kot tudi delodajalce predstavlja zakonska možnost, ki tujcu, prejemniku denarnega nadomestila za primer brezposelnosti oziroma delodajalcu omogoča hitro zaposlitev brez preverjanja pogojev za podajo soglasja za zaposlitev.

Drugače kot v sedaj veljavnem ZZDT-1 je urejeno tudi izvajanje storitev, vezanih na dobavo vlaga in servisiranje, saj se bodo te storitve lahko izvajale le na podlagi potrdila o začetku izvajanja storitev, ki ga bo izdala upravna enota brez preverjanja dejstev navedenih v prijavi. Pravilnost podatkov oziroma spoštovanje predmetne zakonodaje pa se bo ugotavljalo v naknadnem inšpekcijskem nadzoru. Postopek je v teh primerih je podoben kot pri izvajanju storitev s strani delodajalcev s sedežem ali prebivališčem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji.

ZZSDT po novem omogoča opravljanje dela zastopnika gospodarske družbe, kljub temu, da se tujci v Republiki Sloveniji ne želijo zaposliti ali delati na podlagi pogodb civilnega prava, kot zastopniki pravnih oseb. V praksi se je namreč pokazalo, da veliko tujcev opravlja funkcijo zastopnika v pravnih osebah, s sedežem v Republiki Sloveniji, in obenem v Sloveniji ne prebivajo ali delajo niti to ne želijo. Tovrstno opravljanje dela je omejeno na 90 dni v koledarskem letu, prijava dela se mora opraviti na upravni enoti, ki pa, tako kot v prejšnjih dveh primerih, izda potrdilo o prijavi začetka izvajanja storitev brez preverjanja dejstev navedenih v prijavi.

Druge pomembnejše novosti predloga zakona

1. Po novem bo delodajalec, ki lahko opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku, za opravljanje te dejavnosti sklepal pogodbe o zaposlitvi tudi s tujci, ki jim je izdana modra karta EU (prej ne).
2. V skladu z veljavnim zakonom lahko vsak zastopnik na podlagi delovnega dovoljenja opravlja v Sloveniji vsa dela v okviru dejavnosti za katere je delodajalec registriran. Ker se je ta določba v preteklosti zlorabljala, bodo po novem predlogu vsa dela v okviru registriranih dejavnosti delodajalca oziroma poslovnega subjekta ter druge posle, potrebne za obstoj in opravljanje dejavnosti, ki pa ne pomenijo neposrednega opravljanja dejavnosti lahko opravljali le tujci z enotnim dovoljenjem, ki mu je bilo izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo (nadomešča osebno delovno dovoljenje), soglasja za samozaposlitev ter tujec, ki ima v skladu z določbami tega zakona prost dostop na trg dela.
3. Delavcu, ki postane delavni invalid in mora zamenjati delovno mesto je omogočen prehod na drugo

- delovno mesto brez pridobivanja novega soglasja zavoda k enotnemu dovoljenju.
4. Po novem prijava prostega delovnega mesta ne bo več obvezna v postopku izdaje enotnega dovoljenja, bo pa vlagatelju omogočeno, da pred vložitvijo vloge preveri stanje na trgu dela. Rok za posredovanje obvestila o stanju na trgu dela se je skrajšal iz 8 na največ 5 dni.
 5. Novost predstavljajo dodatni načini izkazovanja aktivnega poslovanja delodajalca. Ker so se na podlagi veljavne ureditve pokazale težave pri dokazovanju aktivnega poslovanja podjetij pri izdaji dovoljenj za zaposlitev samo na podlagi pozitivnega poslovnega izida oziroma investicije, predlog zakona na novo določa možnosti dokazovanja aktivnega poslovanja s predhodno zaposlitvijo delavca ali obveznim socialnim zavarovanjem fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti ali z izkazovanjem določene višine prilivov na tekočem računu, odprtem v Republiki Sloveniji. Kot izjema od splošnih pravil dokazovanja aktivnega poslovanja delodajalca je določena možnost izkazovanja investicije v dejavnosti, v okviru katere naj bi tujec opravljal delo, in jo bodo praviloma dokazovala novoustanovljena podjetja.
 6. Nova je tudi rešitev, ki bo bistveno poenostavila postopke pridobivanja soglasij, saj zakon določa spremenjen način ugotavljanja ali ima delodajalec poravnane davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela oziroma na dan vložitve nima davčnih obveznosti do države. Posredovanje informacij davčnega organa glede predlaganja obračunov davčnega odtegljaja za dohodke iz delavnega razmerja oziroma posredovanje plačilnih listin in informacij o poravnanih davčnih obveznostih do države bo nadomestil elektronski vpogled zavoda v natančno dogovorjene podatke pristojnega davčnega organa.
 7. Dana je podlaga za oblikovanje seznama poklicev za zaposlitev, v katerih se v postopku izdaje soglasja ne bo preverjal trg dela.
 8. Pri podaljšanjih vseh vrst enotnih dovoljenj na podlagi katerih je tujec zaposlen v Sloveniji je po novem mogoče ostati zaposlen do odločitve o vloženi vlogi za podaljšanje enotnega dovoljenja (ne bo več prekinitev v socialnih zavarovanjih).
 9. V postopku izdaje soglasja za samozaposlitev in soglasja za zastopnika oziroma lastnika pa ne bo več potrebno izkazovati lastništva ali najema prostora, kjer ima je sedež samostojnega podjetnika posameznika ali gospodarske družbe, saj se že ob registraciji preverja ali ima tujec na prijavljenem naslovu lahko sedež podjetja.
 10. V postopku izdaje soglasja za zastopnika ni več ločevanja med novo ustanovljenimi družbami in tistimi, ki so ustanovljene že 6 mesecev (ni bila uspešna rešitev).
 11. Pri sezonskem delu, ki je povezano z izrazito povečanim obsegom potrebe po delavcih, se bo po novem navedeno dejstvo ugotavljalo na podlagi podatkov iz evidence brezposelnih oseb in števila ustreznih domačih kandidatov, ki bodo napoteni na opravljanje sezonskega dela.
 12. Nov predlog zakona ne ločuje več med izvajanjem storitev brez ali s tržno prisotnostjo (delavci), ohranja pa gibanje oseb znotraj družb, ter v ta okvir dodaja še premeščanje za namene poklicnega razvoja ali usposabljanja (pripravniki). Pri izdaji soglasja za delo napotenega delavca je določen krajši čas zahtevane predhodne zaposlitve, poleg tega pa se v ta čas všteva tudi zaposlitev v kapitalsko povezanih družbah.
 13. Za opravljanje interventnih storitev ni več potrebno opravljati prijave dela na ZRSZ (npr. reševanje življenj, naravne nesreče).
 14. Za najtežje kršitve so tako kot v veljavnem zakonu predvidene tudi prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela. Po novem glede na prekršek za katerega je izrečena denarna kazen, lahko prepoved traja dve leti ali eno leto in ne več tri, dve ali eno leto. Bo pa prepoved nastopila v vseh primerih, ko bo izrečena kazen globe po 217. in 218. členu ZDR.
 15. ZZSDT predvideva bistveno strožje denarne kazni za kršitelje. Višine odmerjenih kazni so predlagane glede na težo storjenega prekrška oziroma ima višina denarnih kazni tudi odvračilni namen, saj se je v praksi pokazalo, da slovenski delodajalci v državah EU (npr. Nemčija, Avstrija), kjer so kazni primerljivo visoke, niso pripravljene kršiti njihovih predpisov.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Obstoječi zakon o zaposlovanju in delu tujcev je za vloge, spise in dejanja določal plačevanje taks po zakonu, ki ureja upravne takse. Takso je do sprejema predlaganega zakona dolžan plačati vlagatelj. Predlog novega zakona ne predvideva plačila taks. Glede na to se bo v letu 2015 od uveljavitve novega zakona zmanjšal prihodek državnega proračuna na račun upravnih taks. Ker obstoječi zakon na področju zaposlovanja in dela tujcev velja do 30. 8. 2015 je predviden manjši priliv iz naslova upravnih taks v letu 2015 za 9.000 EUR.

Iz poročila Inšpektorata RS za delo izhaja, da so bile v letu 2014 izrečene globe v višini 48.500 eur. Iz poročila prav tako izhaja, da se število kršitev zakonodaje na tem področju iz leta v leto zmanjšuje (2007: 339 kršitev, v 2014 pa le 32 kršitev). Predlog novega zakona predvideva za kršitve na podlagi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev bistveno večje denarne kazni. Glede na to, da bo predlog novega zakona stopil v veljavo z dne 1.9.2015 in bo torej v letošnjem letu učinkoval le štiri mesece, predvidevamo, da višina izrečenih glob v ocenjeni vrednosti okoli 15.000 EUR kar pomeni, da iz naslova izrečenih glob v državni proračun manj priliva v višini 33.500 EUR.

Predlog novega zakona v 16. členu določa, da je tujec v Republiki Sloveniji lahko zaposlen le za polni delovni čas (na podlagi sedaj veljavnega zakona so tujci lahko zaposleni tudi za krajši delovni čas), razen tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo ali tujca, ki se mu delovni čas skrajša v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali predpisi o starševskem varstvu. Izhajajoč iz te določbe predpostavljamo, da se bodo v letu 2015 povečali prilivi v proračun in socialne blagajne, pri čemer višino prilivov iz tega naslova ocenjujemo na 1.430.000 mio EUR (za 1.000 zaposlitev z minimalno plačo za obdobje 1. 9. 2015 - 31.12.2015).

Iz naslova povečanja odhodkov iz proračuna RS ocenjujemo, da bo za pripravo izvajanja predloga zakona potrebno zagotoviti 150.000 EUR.

S prenosom vsebine določb Direktive 2011/98 EU se v tujsko zakonodajo uvaja t. i. načelo "vse na enem mestu" za vse tujce, ki bodo zaprosili za izdajo dovoljenja za prebivanje zaradi zaposlitve ali dela, dodatno pa se enotno dovoljenje lahko pridobili tudi tujci zaradi opravljanja sezonskega dela, opravljanja dela kot samozaposlena oseba, za čezmejno opravljanje storitev kot napoteni delavci (te kategorije v področje uporabe direktive niso vključene). Upravne enote bodo po novem sprejemale prijave začetka opravljanja storitev oziroma začetka opravljanja dela zastopnika (35. 36 in 37. člen), na podlagi katerih bodo tudi morale vzpostaviti tri nove evidence.

Po novem zakonu Zavod RS za zaposlovanje poda soglasje k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi na zahtevo organa, pristojnega po zakonu, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, zaradi česar je delo zavoda akcesorno dejanje v postopku izdaje dovoljenja, ki omogoča prebivanje in delo. Navedeno ima za posledico potrebo po vzpostavitvi novih spletnih servisov z evidencami, ki jih upravlja MNZ oziroma upravne enote. Za potrebe preverjanja pogojev določenih za podajo soglasja mora zavod vpogledovati tudi v register kmetijskih gospodarstev, ZZZS in evidence AJPEŠ, za potrebe nadzora in preprečevanja zlorab pa bo zavod moral vpogledovati v prekrškovni evidenci FURS in IRSD ter v kazensko evidenco.

Prav tako za izvajanje določb predloga zakona na področju evidenc Finančna uprava RS ocenjuje dodatne stroške za izvedbo programske podpore za zagotavljanje podatkov drugim institucijam. Na podlagi zakona so predvidene izmenjave podatkov o prilivih, podatkov iz REK obrazcev in podatkov iz knjigovodstva.

Finančnih posledic na druga javna finančna sredstva ni predvidenih.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU

ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva so zagotovljena v proračunih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za finance in Ministrstva za javno upravo za letu 2015.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prikaz usklajenosti s pravnim redom EU

Države EU samostojno urejajo zaposlovanje in delo tujcev, državljanov tretjih držav, glede na svojo migracijsko politiko in posebnosti trga dela. Kljub vzpostavljanju enotnega evropskega zakonodajnega okvira priseljavanja pa vsaka država članica ohranja pristojnost reguliranja tako celotnega števila priseljencev na njeno ozemlje kot tudi števila posameznih kategorij priseljencev ter pristojnost oblikovanja posebnih nacionalnih režimov priseljavanja. Ravno tako države članice ohranjajo pristojnost reguliranja dostopa tujcev do nacionalnega trga dela glede na stanje in potrebe. Pogoji, omejitve in drugi ukrepi so določeni v zakonu, ki ureja vstop in prebivanje, ali v predpisih, ki urejajo zaposlitev in delo.

V predlogu ZZSDT je izpolnjena obveznost držav članic EU, da v nacionalni zakonodaji implementirajo določbe direktiv, ki se nanašajo na pravice državljanov držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije ter njihovih družinskih članov do zaposlitve ali dela v Republiki Sloveniji. Prav tako so implementirane določbe direktiv, ki določajo pravice državljanov tretjih držav.

Prikaz določb posameznih direktiv in členov predloga ZZSDT, v katerih so določbe implementirane:

a. določbe Direktive 96/71/ES: Direktiva opredeljuje načine in pogoje napotovanja delavcev na delo v okviru čezmejnega izvajanja storitev. ZZSDT v 35. členu tako prenaša prvi in tretji odstavek 1. člena direktive, s katerim so določene tri vrste napotovanja delavcev na delo v okviru čezmejnega izvajanja storitev podjetij s sedežem v eni izmed držav članic EU na ozemlju druge države članice EU;

b. določbe Direktive 2001/55/ES: 12. člen direktive je implementiran v 6. členu predloga zakona. Direktiva določa standarde za dodelitev začasne zaščite razseljenih oseb. V 6. členu predloga zakona je določena pravica oseb s statusom začasne zaščite do prostega dostopa na trg dela za čas trajanja statusa osebe z začasno zaščito;

c. določbe Direktive 2003/86/ES: 14. člen direktive je implementiran v 32., 33. in 34. členu predloga zakona. Direktiva ureja pravice državljanov tretjih držav do združitve družine. V 14. členu direktive je določena pravica, da države članice določijo pogoje za zaposlitveno ali samozaposlitveno dejavnost družinskih članov tujca. V 34. členu so določeni pogoji za samozaposlitev, v 33. členu pa pogoji za zaposlitev;

č. določbe Direktive 2003/109/ES: 11. in 21. člen direktive sta implementirana v II. poglavju predloga zakona. Direktiva ureja status državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas. Predlog zakona daje državljanom tretjih držav, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v RS, pravico do prostega dostopa na trgu dela, tujcem s statusom rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU pa se lahko zaposlujejo, samozaposlujejo oziroma delajo pod enakimi pogoji kot ostali tujci, državljani tretjih držav;

d. določbe Direktive 2004/38/ES: 2. člen direktive je implementiran v 19. točki 5. člena predloga zakona. V skladu s to določbo se za državljane EU, EGP in Švicarske konfederacije in njihove družinske člane ZZSDT ne uporablja in so v celoti izenačeni z slovenskimi državljani;

e. določbe Direktive 2004/81/ES: 11. člen direktive je implementiran v 6. členu predloga zakona.

Direktiva ureja položaj žrtev trgovine z ljudmi. V 6. členu predloga zakona je določena pravica žrtev trgovine z ljudmi do prostega dostopa na trg dela za čas veljavnosti dovoljenja za prebivanje;

f. določbe Direktive 2004/114/ES: 17. člen direktive je implementiran v 5. členu predloga zakona. Direktiva določa pogoje za sprejem državljanov tretjih držav, in sicer za sprejem na študij, izmenjavo učencev, neplačano usposabljanje ali prostovoljno delo. 5. člen predloga zakona določa, da se za tujce, ki imajo v Republiki Sloveniji status dijaka ali študenta in na tej podlagi opravljajo študentsko delo, ter za tujce, ki opravljajo študentsko delo na podlagi sporazumov o izmenjavi študentov oziroma dijakov, določbe tega zakona ne uporabljajo;

g. določbe Direktive 2005/71/ES: 11. člen direktive je implementiran v 5. členu predloga zakona. Direktiva določa poseben postopek za dovolitev vstopa državljanom tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja. V skladu s priporočilom direktive predlog zakona v 5. členu določa, da se za tujce s statusom raziskovalca zakon ne uporablja;

h. določbe Direktive 2009/50/ES: 5. člen direktive, ki določa pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve, je prenesen v 20. člen predloga zakona. Predlog zakona v 20. členu opredeljuje pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za izdajo soglasja Zavoda RS za zaposlovanje v postopku izdaje k modri karti EU ali podaljšanja veljavnosti modre karte EU in v postopku pridobitve pisne odobritve v primeru zamenjave delodajalca ali pa delovnega mesta. Isti člen prenaša tudi določbe 9. in 12. člena direktive, in sicer v delu, ki se nanaša na pogoje za podaljšanje oziroma izdajo soglasja k zamenjavi delodajalca. Določba 15. člena direktive, ki se nanaša na družinske člane imetnika modre karte, je prenesena v določbe zakona, ki urejajo samozaposlitev in zaposlitev (33. in 34. člen);

i. določbe Direktive 2009/52/ES: določbe 3. člena direktive so prenesene v 6. in 7. člen predloga zakona. Predlog zakona v 6. členu določa pravico tujca do prostega dostopa na trg dela, v 7. členu pa je določena obveznost, da morajo imeti tujci, ki so zaposleni ali opravljajo delo v Republiki Sloveniji, urejeno prebivanje v skladu z zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev v Republiki Sloveniji;

j. določbe Direktive 2011/95/EU: direktiva določa standarde glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite. Skladno s tem v prvem odstavku 26. člena določa, da države članice upravičencem do mednarodne zaščite od trenutka priznanja zaščite dovolijo zaposlovanje ali samozaposlovanje skladno s pravili, ki se sicer uporabljajo za zadevni poklic ali službo, kar ZZSDT prenaša s 6. točko drugega odstavka 6. člena, v kateri določa, da imajo osebe z mednarodno zaščito ter njihovi družinski člani prost dostop na slovenski trg dela.

k. določbe Direktive 2011/98/EU: direktiva določa enotni postopek obravnavanja vloge za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo državljanom tretjih držav ter skupni niz pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici. Direktiva v 7. členu določa, da pri izdaji dovoljenj za prebivanje za druge namene kot je delo, države članice ne izdajajo dodatnih dovoljenj kot dokazila o dovoljenem dostopu do trga dela. Skladno s tem ZZSDT v III. poglavju določa, da se lahko ti tujci v Republiki Sloveniji zaposlijo na delovnih mestih za katere v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih brezposelnih oseb ter delodajalcu nalagajo, da pred zaposlitvijo tujca, ki prebiva na drugi podlagi kot je delo ali zaposlitev, opravijo predhodno kontrolo trga dela (33. člen). ZZSDT nadalje tudi določa, da se lahko ti tujci samozaposlijo po enoletnem predhodnem prebivanju v Republiki Sloveniji, pri čemer ta pogoj ne velja za tujce, ki bodo v Republiki Sloveniji opravljali samostojno poklicno dejavnost, medtem ko lahko delo opravljajo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

l. določbe Direktive 2013/33/EU: direktiva, ki sicer ureja standarde za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito, v 15. členu med drugim določa, da države članice zagotovijo, da imajo prosilci za

mednarodno zaščito dostop do trga dela najpozneje devet mesecev po vložitvi prošnje za mednarodno zaščito, če pristojni organ še ni sprejel odločitve na prvi stopnji ter za zamudo pri tem ni kriv prosilec za mednarodno zaščito ter da določijo pogoje za zagotovitev dostopa do trga dela za prosilca v skladu s svojim nacionalnim pravom, pri čemer zagotovijo, da imajo prosilci učinkovit dostop do trga dela. Navedeno ZZSDT prenaša z 8. točko drugega odstavka 6. člena, v kateri določa, da ima prosilec za mednarodno zaščito, katerega istovetnost je nesporno ugotovljena, po devetih mesecih od vložitve prošnje za mednarodno zaščito prost dostop na slovenski trg dela, če mu v tem času ni bila vročena odločitev na prvi stopnji in te zamude ni mogoče pripisati tujcu.

5.2. Predstavitev ureditve v posameznih državah članicah EU

Ker gre pri uvedbi enotnega dovoljenja za pomembno sistemsko spremembo in za uvajanje ureditve, ki so ga mnoge države članice izdajale že pred sprejemom Direktive 2011/98/EU, je primerjalni pregled namenjen pregledu konceptu enotnega dovoljenja.

V nekaterih državah članicah (npr. Nemčija, Estonija, Portugalska, Finska, Francija, Hrvaška) že imajo enotni postopek izdaje dovoljenja za delo in prebivanje. Dovoljenje, izdano v takem postopku tujcu dovoljuje prebivanje na območju države članice in omogoča dostop do trga dela v skladu z zakonodajo, ki velja za državljane tretjih držav. Ne glede na malenkostne razlike med državami članicami, je enotno dovoljenje, v države članice prinesel pomembno poenostavitev upravnih postopkov in odpravo administrativnih ovir za tujce.

Avstrija

Avstrija tujcem, ki so državljani tretjih držav, izdaja tri vrste dovoljenj za prebivanje: dovoljenje za prebivanje (z daljšo začasno veljavnostjo in možnostjo pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje), dovoljenje za naselitev (z začasno veljavnostjo in brez možnosti pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje) ter dovoljenje za stalno prebivanje. Poleg teh treh vrst Avstrija izdaja tudi posebno vrsto dovoljenj za prebivanje za družinske člane avstrijskih državljanov.

Večina ekonomskih migrantov pridobi dovoljenje za naselitev, ki se lahko izda v treh oblikah: kot omejeno, neomejeno in v obliki za 'ključne delavce'. Navedene oblike dovoljenja za naselitev se razlikujejo v pravici dostopa do trga dela. Tujec mora prvo dovoljenje za prebivanje praviloma pridobiti pred vstopom v državo, na podlagi prošnje, ki jo vloži pri pristojnem diplomatskem predstavništvu ali konzulatu v tujini. Družinski člani avstrijskih državljanov in tujci, ki so izvzeti iz vizumske obveznosti lahko prvo dovoljenje pridobijo tudi znotraj države. Avstrija ima posebno nacionalno shemo za visokokvalificirane oz. t.i. 'ključne delavce'. Dovoljenje za naselitev za 'ključne delavce' se lahko izda tujcu, ki ima zavezujočo ponudbo za zaposlitev, ustrezne kvalifikacije, katerih na avstrijskem trgu dela primanjkuje in zagotovljen mesečni bruto dohodek v višini najmanj cca. 2.500 evrov. 'Ključnim delavcem' je omogočeno takojšnje združevanje družine, vendar brez takojšnjega dostopa družinskih članov do trga dela. V Avstriji je koncept enotnega dovoljenja omejen na visokokvalificirane delavce. Poglavitno vlogo pri odločanju o prošnji za izdajo dovoljenja ima imigracijski organ, ki preverja izpolnjevanje splošnih pogojev za izdajo dovoljenja (ustrezna nastanitev tujca, zdravstveno zavarovanje, nekaznovanost). V kolikor so splošni pogoji izpolnjeni, imigracijski organ posreduje zadevo organu, pristojnemu za zaposlovanje, ki preveri izpolnjevanje pogojev za zaposlitev in poda soglasje k izdaji enotnega dovoljenja. Pritožbeni organ je zvezno ministrstvo za notranje zadeve, zoper (ne)soglasje organa, pristojnega za zaposlovanje pa je možna pritožba pri regionalnem organu za zaposlovanje.

Češka

Za prebivanje daljše od treh mesecev morajo državljani tretjih držav pred vstopom pridobiti dolgoročni vizum, ki se izda z veljavnostjo največ enega leta. Če želijo tujci na Češkem prebivati dlje, morajo pridobiti dovoljenje za dolgoročno prebivanje, za katerega lahko zaprosijo v državi. Poleg dovoljenja

za dolgoročno prebivanje Češka izdaja tudi dovoljenja za stalno prebivanje, izdaja katerih ni vezana na predhodno obdobje prebivanja v državi. Češka ima posebno shemo 'Zelene karte', ki ni namenjena vsem ekonomskim migrantom ampak le tujcem, ki so državljani določenih držav, ter tujcem, ki v državi prebivajo že dve leti. Odločanje o prošnji je pridržano imigracijskemu organu (notranje ministrstvo), organ, pristojen za zaposlovanje pa ima vlogo zgolj v predhodnem postopku objave prostih delovnih mest, katera lahko zapolnijo bodoči imetniki zelene karte. Enotno dovoljenje lahko nosi oznako A, B, ali C, pri čemer oznaka A pomeni visokokvalificiranega delavca, B kvalificiranega in C nekvalificiranega delavca. Zoper odločitev o izdaji zelene karte ni pravnega sredstva.

Estonija

V Estoniji je enotno dovoljenje namenjeno vsem ekonomskim migrantom, poleg tega pa tudi vsem ekonomsko aktivnim tujcem, ki v državi prebivajo iz drugega namena. Izjema so študenti, ki za opravljanje dela potrebujejo delovno dovoljenje. O izdaji enotnega dovoljenja odloča imigracijski organ, brez sodelovanja organov, pristojnih za zaposlovanje. Pritožbeni organ je upravno sodišče. Posebne nacionalne sheme namenjene visokokvalificiranim delavcem Estonija nima.

Finska

Dovoljenje za prebivanje je potrebno pridobiti pred vstopom v državo. Začasna dovoljenja se izdajo v dveh oblikah: začasno dovoljenje tipa A, ki ima daljšo veljavnost, ter začasno dovoljenje tipa B, ki se izdaja predvsem za krajša obdobja zaposlitve ali študija. Imetniku tipa B je omogočen prehod v status A, če razlog njegovega prebivanja postane dolgotrajnejši. Dovoljenje za stalno prebivanje se lahko pridobi po štirih letih prebivanja v državi. Enotno dovoljenje je na Finskem namenjeno vsem ekonomskim migrantom. O prošnjah odloča imigracijski organ, na podlagi predhodnega mnenja organa za zaposlovanje, ki preverja pogoje zaposlitve in zadostna sredstva za preživljanje. Pritožbeni organ je upravno sodišče.

Hrvaška

Hrvaška je 1.1.2012 celoten migracijski sistem uredila v enem zakonu, in sicer v Zakonu o tujcih. Zakon določa, da lahko tujec dela v Republiki Hrvaški na podlagi dovoljenja za prebivanje in delo ali na podlagi potrdila o prijavi dela, kadar to zakon dovoljuje. Dovoljenje za prebivanje in delo je enotno dovoljenje, ki tujcu dovoljuje začasno prebivanje in delo na Hrvaškem. Enotno dovoljenje za prebivanje in delo se izda v obliki odločbe, ki jo izda pristojna policijska uprava/postaja. Enotno dovoljenje se izda na podlagi letne kvote ali v primerih določenih z zakonom tudi izven letne kvote – drugih oblik kontrole trga dela ni.

Nacionalna zakonodaja na področju tujcev določa, da letno kvoto sprejema Vlada R Hrvaške na predlog ministrstva pristojnega za delo, ki mora vključevati mnenje Zavoda za zaposlovanje Hrvaške, Hrvaške gospodarske zbornice, Hrvaške zbornice za trgovino in socialnih partnerjev. Ob tem mora ministrstvo za delo upoštevati tudi razmere na trgu dela. Letna kvota dovoljenj vključuje tako novo izdana dovoljenja kot tudi za dovoljenja za podaljšanje že izdanih dovoljenj. Kvota dovoljenj se na podlagi ocen potreb, ki jih pripravi Zavod za zaposlovanje, razdeli med posamezne dejavnosti in poklice (npr. zdravstvo, trgovina, ladjedelništvo, promet, kultura).

Latvija

Latvija izdaja državljanom tretjih držav, ki želijo v državi prebivati dlje od treh mesecev dovoljenja za začasno in dovoljenja za stalno prebivanje. Dovoljenje za začasno prebivanje je potrebno pridobiti za prebivanje daljše od treh mesecev. Dovoljenje mora tujec pridobiti pred vstopom v državo, na podlagi prošnje, vložene pri pristojnem diplomatskem predstavništvu ali konzulatu. Tujec, ki zakonito prebiva v Latviji, lahko v določenih primerih za izdajo dovoljenja izjemoma zaprosi tudi znotraj države. Slednje

velja zgolj za določene kategorije tujcev (športniki, predavatelji, znanstveniki ipd.). Dovoljenje za stalno prebivanje je možno pridobiti po petih letih prebivanja v državi, ali na podlagi izpolnjevanja drugih posebnih pogojev. Latvija ima enotno dovoljenje, že prej pa je za nekatere kategorije migrantov (npr. družinski člani in ekonomski migranti) zagotavljala t.i. 'one-stop-shop', kjer tujec pridobi dve ločeni dovoljenji (dovoljenje za delo in dovoljenje za prebivanje).

Nemčija

Nemčija tujcem, ki so državljani tretjih držav, izdaja tri vrste dovoljenj za prebivanje: dovoljenje za prebivanje (z začasno veljavnostjo), dovoljenje za naselitev (z neomejeno veljavnostjo) ter dovoljenje za rezidenta za daljši čas (z neomejeno veljavnostjo). Imetniki dovoljenja za naselitev in dovoljenja za rezidenta za daljši čas so v večini pravic izenačeni z nemškimi državljani, med drugim imajo prost dostop do trga dela. Pred vstopom v državo morajo državljani tretjih držav pri pristojnem nemškem diplomatskem predstavništvu ali konzulatu pridobiti ustrezen vizum. Vizum za dolgoročno prebivanje, ki je izdan z namenom pridobitve dovoljenja za prebivanje, se izda z veljavnostjo od treh mesecev do enega leta in se v državi nadomesti z dovoljenjem za prebivanje. Vsi ekonomski migranti ter ekonomsko aktivni tujci, ki v državi sicer prebivajo iz drugega namena, pridobijo enotno dovoljenje za delo in prebivanje. O prošnjah odloča lokalni imigracijski organ, na podlagi predhodnega mnenja organa za zaposlovanje. Kljub vključenosti organa za zaposlovanje v postopek izdaje enotnega dovoljenja, je skladno z nemškim konceptom 'vse na enem mestu' tujcu zagotovljeno poslovanje z enim samim organom. Pritožbeni organ je vrhovni zvezni imigracijski organ. Nemčija ima posebno nacionalno shemo za priseljevanje visokokvalificiranih delavcev (t.i. koncept zelene karte, katero je lahko pridobil tujec z visoko izobrazbo na področju tehničnih ali informacijskih ved, oziroma tujec z zagotovljenim letnim bruto dohodkom v višini najmanj 51.000 evrov).

S sprejemom manjših popravkov zakona o priseljevanju iz leta 2005 je bil v letu 2007 koncept zelene karte spremenjen v smeri večje fleksibilnosti. Shema za visokokvalificirane delavce je postala odprta za več izobrazbenih profilov, omogočeno je takojšnje združevanje družine in dostop družinskih članov do trga dela. Istočasno pa je bil plačni prag povišan na 85.500 evrov. V letu 2011 in 2012 sta sledili še dve manjši spremembi migracijskega sistema v smislu večje liberalizacije dostopa do trga dela, predvsem za visoko izobražene kadre oziroma opravljanje visokokvalificiranih poklicev. V letu 2011 je bil prvič oblikovan seznam deficitarnih poklicev, ki so izvzeti iz obveznega preverjanja stanja na trgu dela. Sprva so bili na seznamu le 4 poklici (zdravniki ter inženirji v tehničnih, avtomobilskih in elektro delavnostih), kasneje pa je bil seznam razširjen še na poklice v dejavnosti kovinarstva in varilstva, tehnološkega raziskovanja in razvoja, industrijskega oblikovanja, konstruiranja in načrtovanja, odstranjevanje in ravnanje z odpadki, načrtovanja in izdelovanja programske opreme. S spremembami zakonodaje v letu 2012 se je, poleg modre karte EU, uvedlo tudi t.i. »vizum za iskalce zaposlitve«, ki državljanom tretjih držav z zadostnimi finančnimi sredstvi in dokončano terciarno stopnjo izobrazbe omogoča prihod v Nemčijo z namenom šestmesečnega iskanja zaposlitve.

Portugalska

Portugalska izdaja dovoljenja za začasno in dovoljenja za stalno prebivanje. Dovoljenje za prebivanje se izda v državi. V državo se vstopi z namenskim bivalnim vizumom, ki tujcu dovoljuje dva vstopa v državo in se izda z namenom vstopa zaradi vložitve prošnje za izdajo dovoljenja za prebivanje. Veljavnost bivalnega vizuma je štiri mesece. V primeru ugoditve prošnji za izdajo dovoljenja za prebivanje se bivalni vizum v državi nadomesti z dovoljenjem za prebivanje. Visokokvalificiranim delavcem se izda dovoljenje na podlagi izpolnjevanja pogoja zahtevanih kvalifikacij, pri čemer ni postavljen plačni prag. Dovoljenje za stalno prebivanje je možno pridobiti po petih letih prebivanja v državi. Znanje jezika je pogoj za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje. Portugalska ima koncept enotnega dovoljenja za vse tujce, državljane tretjih držav. Imigracijski organ je pri odločanju samostojen. Pritožbeni organ je upravno sodišče.

Švedska

Švedska je z reformo migracijskega sistema leta 2008 prešla na popolnoma odprt sistem zaposlovanja delavcev migrantov iz tretjih držav, ki je neodvisno od stanja na trgu dela. Delodajalec je zavezan k spoštovanju zahtev, ki izhajajo iz delovno pravne zakonodaje in kolektivnih pogodb, hkrati pa mora biti ponudba za službo predhodno dostopna najmanj 10 dni domačim delavcem oziroma z njimi izenačenim delavcem na trgu dela. Dosedanje izkušnje z delovanjem tako liberalnega sistema zaposlovanja državljanov tretjih držav so pokazale, da je potrebno zaradi preprečevanja zlorab in izkoriščanja delavcev oziroma spoštovanja delovno pravne zakonodaje zagotoviti ustrezno raven inšpekcijskega nadzora, predvsem pri nižje kvalificiranih zaposlitvah.

Švedska državljanom tretjih držav izdaja dovoljenja za začasno in dovoljenja za stalno prebivanje. Dovoljenje mora tujec pridobiti pred vstopom v državo, na podlagi prošnje, vložene pri pristojnem diplomatskem predstavništvu ali konzulatu v tujini. Za obdobja prebivanja krajša od treh mesecev Švedska praviloma ne izdaja dovoljenj za prebivanje ampak ustrezne vizume. Vlada pa lahko z uredbo določi izjeme od tega pravila in določi primere, ko se tudi za prebivanje krajše od treh mesecev namesto vizumov izdajajo dovoljenja za prebivanje. Dovoljenje za stalno prebivanje je možno pridobiti po petih letih prebivanja v državi, ekonomski migrant pa mora poleg tega izpolnjevati tudi pogoj skupno štiriletnega prebivanja v državi iz razloga dela. Na Švedskem je enotno dovoljenje namenjeno vsem migrantom iz tretjih držav. Imigracijski organ je pri odločanju samostojen. Pritožbeni organ je posebno migracijsko sodišče.

Velika Britanija

Ureditev priseljevanja v Združenem Kraljestvu odstopa od ureditve drugih držav članic Unije, med drugim zaradi dejstva, da država ni pogodbenica Schengenskega sporazuma, poleg tega pa ne sodeluje pri sprejemanju večine evropskih direktiv s področja priseljevanja, ter je slednje ne zavezujejo. Združeno kraljestvo ima poseben točkovni sistem sprejema ekonomskih migrantov. Na voljo je pet točkovnih skupin:

- visokokvalificirana delovna sila, ki prispeva k zviševanju gospodarske rasti;
- kvalificirani delavci za popolnitev vrzeli na trgu dela;
- nizko kvalificirani delavci za popolnitev začasnih vrzeli na trgu dela;
- študenti;
- mladina in začasni migranti neekonomske narave.

Za uvrstitev v eno izmed točkovnih skupin mora tujec zbrati zadostno število točk, ki so odvisne od izobrazbe in drugih lastnosti. O prošnjah odloča imigracijski organ, ostali organi so udeleženi zgolj pri oblikovanju in periodičnem spreminjanju kriterijev točkovnega sistema, ter izjemoma v konkretnih postopkih iz 2. točkovne skupine, kjer je potrebno ugotavljanje potrebe po konkretnem delavcu. Tujci, ki v Združenem Kraljestvu prebivajo daljši čas, to je od dveh do petih let (odvisno od kategorije, v katero sodi tujec), lahko pridobijo dovoljenje za trajno naselitev.

Izjava o skladnosti (pdf. format) – izvoz iz baze RPS

Delovna verzija korelacijske tabele

1.) Naslov predlaganega akta

Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev

Prevod naslova predloga pravnega akta RS v angleščino

Employment, Self-employment and Work of Aliens Act

2.) Enotna identifikacijska oznaka predloga akta (EVA)

2013-2611-0032

3.1) Direktive, ki jih delno ali v celoti prenaša predlog akta

	CELEX oznaka	Naslov predpisa
1.	31996L0071	Direktiva Evropskega parlamenta in sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev
2.	32001L0055	Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb
3.	32003L0086	Direktiva sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine
4.	32003L0109	Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas
5.	32004L0038	Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC
6.	32004L0081	Direktiva Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi
7.	32004L0114	Direktiva Sveta 2004/114/ES z dne 13. decembra 2004 o pogojih za sprejem državljanov tretjih držav za namene študija, izmenjav učencev, neplačnega usposabljanja ali prostovoljnega dela
8.	32005L0071	Direktiva Sveta 2005/71/ES z dne 12. oktobra 2005 o posebnem postopku za dovolitev vstopa državljanom tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja
9.	32009L0050	Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve
10.	32009L0052	Direktiva 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav
11.	32011L0095	Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite
12.	32011L0098	Direktiva 2011/98/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnem nizu pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici
13.	32013L0033	Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito

3.2) Skladnost predloga akta s predpisi EU

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
5. člen	Člen 24, odstavek 1, celex 32004L0038 Člen 17, celex 32004L0114 Člen 11, celex 32005L0071	
6. člen	Člen 12, celex 32001L0055 Člen 11, celex 32003L0109 Člen 11, celex 32004L0081 Člen 3, celex 32009L0052	
6. člen, 2. odstavek, 6. točka	Člen 26, odstavek 1, celex 32011L0095	
6. člen, 2. odstavek, 8. točka	Člen 15, celex 32013L0033	
12. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
13. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
14. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
15. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
16. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
17. člen	Člen 14, celex 32003L0109	

Delovna verzija korelacijske tabele

Nacionalni predpis	Evropski predpis	Opomba
18. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
19. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
20. člen	Člen 14, celex 32003L0109 Člen 5, celex 32009L0050 Člen 9, celex 32009L0050 Člen 12, celex 32009L0050	
21. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
22. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
23. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
24. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
25. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
26. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
27. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
28. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
29. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
30. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
31. člen	Člen 14, celex 32003L0109	
32. člen	Člen 14, celex 32003L0086 Člen 7, celex 32011L0098	
33. člen	Člen 14, celex 32003L0086 Člen 15, celex 32009L0050 Člen 7, celex 32011L0098	
34. člen	Člen 14, celex 32003L0086 Člen 15, celex 32009L0050 Člen 7, celex 32011L0098	
35. člen	Člen 1, odstavek 3, celex 31996L0071	

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov sprejem zakona ne bo uvedel novih postopkov ali administrativnih bremen, temveč bo združil dva trenutno obstoječa postopka v enega (postopek pridobitve delovnega dovoljenja in postopek pridobitve dovoljenja za prebivanje), s čimer se postopek pridobitve dovoljenja za prebivanje in dovoljenja za delo poenostavlja, posledično pa se odpravljajo administrativne ovire.

Zaradi skrajšanja rokov za odločanje v postopkih izdaje dovoljenj za prebivanje predlog zakona predvideva tudi hitrejšo pridobitev enotnega dovoljenja .

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona ne prinaša dodatnih stroškov za stranke in zmanjšuje administrativno breme za stranke v postopkih pridobitve t.i. enotnega dovoljenja.

Zakon olajšuje pridobitev prvega dovoljenja za prebivanje za določene kategorije tujcev, in sicer tako, da lahko za prvo dovoljenje za prebivanje zaprosijo v državi, kar je izjema od splošnega pravila, da mora tujec za prvo dovoljenje za prebivanje zaprositi izven države.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Sprejem zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Hitrejša pridobivanje enotnih dovoljenj bo prispevalo k nemotenemu delovanju in večji konkurenčnosti.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zakon omogoča večja socialna varnost delavcev migrantov.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejem zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Sprejem zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

/

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Mnenja, predlogi in pripombe so podali Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica. Vse njihove pripombe so bile smiselno upoštevane. Socialni partnerji so predlog ZZSDT obravnavali na Ekonomsko-socialnem svetu, 20. 2.2015, in ga soglasno podprli.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON

O ZAPOSLOVANJU, SAMOZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV (ZZSDT)

I. poglavje SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se določajo pogoji za zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev ter s tem povezane naloge Republike Slovenije za urejanje in zaščito trga dela.

2. člen (naloge Republike Slovenije)

(1) Republika Slovenija sklepa mednarodne pogodbe, s katerimi določa pogoje za zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev, ter sprejema ukrepe za zaščito domačega trga dela, določene s tem zakonom.

(2) V skladu z mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo ter urejajo prosto gibanje delavcev in prosto izvajanje storitev med državami članicami Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: EGP) in Švicarske konfederacije, lahko Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije uvedbo in ukinitve ukrepov, ki jih omogočajo mednarodne pogodbe (prehodno obdobje ali varnostna klavzula).

3. člen (predpisi Evropske unije)

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenašajo naslednje direktive Evropske unije:

- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (UL L št. 18 z dne 21. 1. 1997, str. 1);
- Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L št. 212 z dne 7. 8. 2001, str. 12);
- Direktiva Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL L št. 251 z dne 3. 10. 2003, str. 12);

- Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL L št. 16 z dne 23. 1. 2004, str. 44), zadnjič spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 11. maja 2011 o spremembah Direktive Sveta 2003/109/ES, da se razširi njeno področje uporabe na upravičence do mednarodne zaščite (UL L št. 132 z dne 19. 5. 2011, str. 1);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS (UL L št. 158 z dne 30. 4. 2004, str. 77);
- Direktiva Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi (UL L št. 261 z dne 6. 8. 2004, str. 19);
- Direktiva Sveta 2004/114/ES z dne 13. decembra 2004 o pogojih za sprejem državljanov tretjih držav za namene študija, izmenjav učencev, neplačanega usposabljanja ali prostovoljnega dela (UL L št. 375 z dne 23. 12. 2004, str. 12);
- Direktiva Sveta 2005/71/ES z dne 12. oktobra 2005 o posebnem postopku za dovolitev vstopa državljanov tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja (UL L št. 289 z dne 3. 11. 2005, str. 15);
- Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L št. 155 z dne 18. 6. 2009, str. 17);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2009/52/ES z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2011/95/EU z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL L št. 337 z dne 20. 12. 2011, str. 9);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2011/98/EU z dne 13. decembra 2011 o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnem nizu pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici (UL L št. 343, 23. 12. 2011, str. 1);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2013/33/EU z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (UL L št. 180 z dne 29. 6. 2013, str. 96).

4. člen (opredelitev pojmov)

Za potrebe tega zakona posamezni pojmi pomenijo:

1. delodajalec ali delodajalka (v nadaljnjem besedilu: delodajalec): pravna oseba ali posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti oziroma vpisan v register kmetijskih

- gospodarstev v Republiki Sloveniji, ter drug subjekt, določen z zakonom, ki ureja delovna razmerja, ki zaposluje tujca na podlagi pogodbe o zaposlitvi;
2. enotno dovoljenje: enotno dovoljenje za prebivanje in delo, ki ga v skladu z zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, izda pristojni organ in ki tujcu omogoča, da vstopi, prebiva in dela v Republiki Sloveniji;
3. kapitalska povezanost: za kapitalsko povezani gospodarski družbi se štejeta gospodarski družbi, ki sta v večinski lasti iste gospodarske družbe ali gospodarski družbi, med katerima ima ena neposredno ali posredno prevladujoč vpliv v drugi zaradi njenega lastništva, finančne udeležbe v njej ali pravil upravljanja. Prevladujoč vpliv obstaja, ko ima ena gospodarska družba neposredno ali posredno glede na drugo gospodarsko družbo večino njenega vpisanega kapitala, nadzor nad večino glasov, povezanih z delnicami, ki jih je izdala, ali lahko imenuje več kot polovico članov njenega upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa;
4. modra karta EU: dovoljenje za začasno prebivanje zaradi visokokvalificirane zaposlitve, ki se izda v skladu z zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, in ki njenemu imetniku omogoča, da vstopi, prebiva in se zaposli v Republiki Sloveniji;
5. napoteni delavec ali napotena delavka (v nadaljnjem besedilu: napoteni delavec): tujec ali tujka, ki na podlagi pogodbe o zaposlitvi pri delodajalcu s sedežem ali prebivališčem izven Republike Slovenije začasno opravlja delo v Republiki Sloveniji;
6. naročnik dela: pravna oseba ali posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti oziroma vpisan v register kmetijskih gospodarstev v Republiki Sloveniji, za katerega bo tujec opravljal določeno delo na podlagi sklenjene pogodbe civilnega prava;
7. pisna odobritev: odločba, ki jo v skladu z zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, izda pristojni organ, in ki tujcu omogoča, da v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali modre karte EU zamenja delovno mesto pri istem delodajalcu, zamenja delodajalca ali se zaposli pri dveh ali več delodajalcih ali sklene novo pogodbo civilnega prava za opravljanje dela;
8. soglasje: potrdilo o izpolnjevanju pogojev, določenih s tem zakonom, ki ga na zahtevo organa, pristojnega po zakonu, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, poda Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod) k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi, za določen namen zaposlitve ali dela;
9. tretja država: vsaka država, ki ni članica EU, EGP ali ni Švicarska konfederacija;
10. tujec ali tujka (v nadaljnjem besedilu: tujec): oseba, ki nima državljanstva Republike Slovenije;
11. tuji delodajalec ali tuja delodajalka (v nadaljnjem besedilu: tuji delodajalec): pravna oseba ali posameznik, ki je registriran za opravljanje dejavnosti in ima prebivališče ali sedež v tretji državi, ki zaposluje tujca na podlagi pogodbe o zaposlitvi;
12. zastopnik ali zastopnica (v nadaljnjem besedilu: zastopnik): državljan tretje države, ki je vpisan v ustrezen register kot oseba, pooblaščen za zastopanje.

5. člen (uporaba zakona)

(1) Določbe tega zakona veljajo za vse tujce, razen če ta zakon ali mednarodna pogodba, ki zavezuje Republiko Slovenijo, določa drugače.

(2) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za tujce, ki:

1. so po mednarodnem pravu upravičeni do privilegijev in imunitete ter razpolagajo s posebnim dokumentom, ki ga izda ali evidentira pristojno ministrstvo za zunanje zadeve;
2. opravljajo delo na podlagi ustreznih sporazumov z mednarodnimi organizacijami, sporazumov med pristojnimi institucijami ali v okviru mednarodnih projektov o strokovno tehnični pomoči, izobraževanju, izpopolnjevanju ali raziskovanju;
3. so tuji dopisniki, akreditirani v Republiki Sloveniji in drugi dopisniki in poročevalci za tuje medije, v času izvajanja dejavnosti obveščanja;
4. opravljajo duhovniški poklic ali redovniško dejavnost v okviru registrirane verske skupnosti in tujce, ki bodo organizirali oziroma vodili karitativno in humanitarno dejavnost v okviru priznane humanitarne organizacije ali registrirane verske skupnosti;
5. na podlagi pogodbe z ministrstvom, pristojnim za obrambo, ali ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, opravljajo storitve za potrebe obrambe in varnosti države, in osebe, ki se strokovno izpopolnjujejo na teh področjih;
6. izvajajo interventne storitve v primerih, ko je treba nemudoma zagotoviti storitve tuje pravne osebe ali ustrezno usposobljenega tujca zaradi reševanja življenj, ukrepov, potrebnih za preprečitev ogrožanja zdravja prebivalstva ali zaradi odprave ali preprečitve gospodarske škode, ki je posledica naravne nesreče;
7. so člani posadke ladij, posadke letal ali opravljajo prevoze v cestnem ali železniškem prometu in so zaposleni pri tujem delodajalcu;
8. so v skladu z zakonom vpisani v sodni register v Republiki Sloveniji kot ustanovitelji, družbeniki ali člani nadzornih svetov gospodarskih družb za opravljanje dela v tej funkciji in obenem niso vpisani v sodni register kot zastopniki;
9. v Republiki Sloveniji ne pridobivajo dohodka in neposredno ne opravljajo prodaje ali storitev, temveč zgolj sodelujejo na poslovnih sestankih, vzpostavljajo poslovne stike, vključno s pogajanjem v zvezi z opravljanjem storitev ali dejavnosti, tudi tistih v zvezi s pripravami na tržno prisotnost tujega delodajalca v Republiki Sloveniji. Tovrstne aktivnosti v državi so časovno omejene na devetdeset dni v šestih mesecih, šteto od dneva prvega vstopa tujca v Republiko Slovenijo;
10. kot predavatelji sodelujejo na organiziranih strokovnih srečanjih, predstavljajo znanstvene dosežke ali občasno sodelujejo pri njihovem izvajanju, tujce, ki so njihovo spremljevalno tehnično osebje ter tujce, ki opravljajo začasno raziskovalno delo (sobotno leto);
11. osebno opravljajo storitve na področju kulture kot udeleženci kulturnih delavnic, srečanj, kolonij ali drugih kulturnih dogodkov ali kot poročevalci o njih; kot sodelavci, ustvarjalci in poustvarjalci s področja glasbene, glasbeno-scenske, plesne in baletne, literarne, fotografske, video in filmske umetnosti, umetnosti elektronskih medijev, vizualne umetnosti, arhitekture in oblikovanja, intermedijske umetnosti, uprizoritvene umetnosti, področja varovanja kulturne dediščine, knjižničarstva in arhivistike, ter tujce, ki so spremljajoče inštruktažno, poročevalsko, organizacijsko in tehnično osebje;
12. sodelujejo na športnih in šahovskih prireditvah;
13. v Republiki Sloveniji opravljajo raziskovalno delo na podlagi sporazuma o gostovanju z raziskovalno organizacijo iz Republike Slovenije, tujce, ki v Republiki Sloveniji izvajajo program raziskovalnega dela do največ treh mesecev in imajo v drugi državi članici EU izdano dovoljenje za prebivanje raziskovalca ter tujci, ki imajo status mladega raziskovalca, pridobljen v Republiki Sloveniji;

14. so poklicni športniki ali zasebni športni delavci in so v Republiki Sloveniji sklenili pogodbo o sodelovanju s slovenskim klubom ali športno organizacijo s sedežem v Republiki Sloveniji in so vpisani v razvid poklicnih športnikov ali v razvid zasebnih športnih delavcev, v devetdesetih dneh od dneva prvega vstopa tujca v Republiko Slovenijo;
15. na območju Republike Slovenije spremljajo oziroma vodijo goste ali skupine gostov iz tujine in so turistični vodniki ali turistični spremljevalci, ki opravljajo dejavnost v skladu z zakonom, ki ureja spodbujanje razvoja turizma, ali gorski vodniki, ki opravljajo dejavnost v skladu z zakonom, ki ureja gorsko vodništvo;
16. v okviru sejemske ali razstavnih prireditve v Republiki Sloveniji opravljajo dela postavljanja, opremljanja in razstavljanja opreme in predmetov;
17. so izvajalci cirkuških predstav, delavci v gostujočih zabaviščnih parkih in drugi podobni delavci;
18. na podlagi mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo ali prava Evropske unije uživajo pravico do prostega pretoka delavcev;
19. imajo v Republiki Sloveniji status dijaka ali študenta in na tej podlagi opravljajo začasna in občasna dela v skladu s predpisi, ki urejajo začasna in občasna dela dijakov in študentov, ter tujci, ki na podlagi sporazumov o izmenjavi študentov ali dijakov opravljajo začasna in občasna dela v skladu s predpisi, ki urejajo začasna in občasna dela dijakov in študentov.

(3) V primeru dvoma, ali gre za primere iz prejšnjega odstavka, pristojno ministrstvo, v roku petnajstih dni od prejema zahteve tujca, upravne enote ali pristojnega nadzornega organa po tem zakonu, o tem poda mnenje, in sicer:

1. v primeru iz 1. točke prejšnjega odstavka – ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve;
2. v primerih iz 2., 10., 12., 13. in 14. točke prejšnjega odstavka - ministrstvo, pristojno za izobraževanje, znanost in šport;
3. v primerih iz 3., 4. in 11. točke prejšnjega odstavka - ministrstvo, pristojno za kulturo;
4. v primeru iz 5. točke prejšnjega odstavka - ministrstvo, pristojno za obrambo ali za notranje zadeve;
5. v primeru iz 6. točke prejšnjega odstavka - ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, za obrambo, za zdravje ali za okolje;
6. v primeru iz 7. točke prejšnjega odstavka - ministrstvo, pristojno za promet;
7. v primerih iz 8., 9., 15. in 16. točke prejšnjega odstavka - ministrstvo, pristojno za gospodarstvo;
8. v primerih iz 17., 18. in 19. točke prejšnjega odstavka - ministrstvo, pristojno za delo.

(4) Tujci iz drugega odstavka tega člena se lahko zaposlijo, samozaposlijo ali opravljajo delo, če imajo urejeno prebivanje v skladu s predpisi, ki urejajo prebivanje tujcev.

6. člen
(prost dostop na trg dela)

(1) Pravica do prostega dostopa na trg dela pomeni, da se tujec v Republiki Sloveniji lahko zaposli, samozaposli ali opravlja delo brez soglasja k enotnemu dovoljenju ali modri karti EU ali brez dovoljenja za sezonsko delo.

(2) Pravico do prostega dostopa na trg dela ima:

1. tujec, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine s slovenskim državljanom;
2. tujec, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje;
3. tujec, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje za tujca slovenskega rodu;
4. tujec, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje kot žrtev trgovine z ljudmi;
5. tujec, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje kot žrtev nezakonitega zaposlovanja;
6. tujec, ki mu je v Republiki Sloveniji priznana pravica do mednarodne zaščite ter njegov družinski član, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine;
7. tujec, ki mu je v Republiki Sloveniji priznan status osebe z začasno zaščito, kar dokazuje z izkaznico osebe z začasno zaščito;
8. tujec, čigar istovetnost je nesporno ugotovljena in ima v Republiki Sloveniji status prosilca za mednarodno zaščito, in sicer po devetih mesecih od vložitve prošnje za mednarodno zaščito, če mu v tem času ni bila vročena odločitev pristojnega organa in te zamude ni mogoče pripisati tujcu. Izpolnjevanje navedenih pogojev tujec dokazuje s potrdilom ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

(3) Tujci iz prejšnjega odstavka imajo pravico do prostega dostopa na trg dela tudi v času, ko v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi potrdila o pravočasno vloženi prošnji za podaljšanje dovoljenja za prebivanje ali statusa.

7. člen
(zaposlitev, samozaposlitev in delo ter zagotavljanje dela delavcev uporabniku)

(1) Tujec je zaposlen v Republiki Sloveniji, kadar je na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi v delovnem razmerju pri delodajalcu v Republiki Sloveniji. Pogodba o zaposlitvi mora biti v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, in s kolektivnimi pogodbami, ki zavezujejo delodajalca.

(2) Tujec je samozaposlen v Republiki Sloveniji, če samostojno opravlja pridobitno ali drugo dovoljeno dejavnost.

(3) Tujec opravlja delo v Republiki Sloveniji, kadar opravlja delo kot napoteni delavec ali opravlja delo na podlagi sklenjene pogodbe civilnega prava, ki se časovno omejeno izvaja na ozemlju Republike Slovenije.

(4) Prepovedano je opravljanje ali omogočanje opravljanja drugega dela kot tistega, za katerega je bilo v postopku izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve podano soglasje ali za katerega je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo. Tujec z enotnim dovoljenjem, ki mu je bilo izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, soglasja za samozaposlitev in tujec, ki ima v skladu z določbami tega zakona prost dostop na trg dela, lahko opravlja vsa dela v okviru registriranih dejavnosti delodajalca ali poslovnega subjekta ter druge posle, potrebne za obstoj in opravljanje dejavnosti, ki pa ne pomenijo neposrednega opravljanja dejavnosti.

(5) Delodajalec, ki lahko v skladu z zakonom, ki ureja trg dela, opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku, lahko v okviru opravljanja te dejavnosti sklepa pogodbe o zaposlitvi samo s tujci, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi modre karte EU, s tujci za katere je bilo v postopku izdaje enotnega dovoljenja ali pisne odobritve podano soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo ter s tujci, ki imajo v skladu s tem zakonom prost dostop na trg dela.

(6) Posameznik s prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki ni registriran za opravljanje dejavnosti ali ni vpisan v register kmetijskih gospodarstev, sme skleniti pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo civilnega prava le s tujcem, ki ima prost dostop na slovenski trg dela in s tujcem, za katerega je bilo v postopku izdaje enotnega dovoljenja ali pisne odobritve podano soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo.

(7) Tujci, ki so v Republiki Sloveniji zaposleni, samozaposleni ali opravljajo delo, morajo imeti urejeno prebivanje v skladu s predpisi, ki urejajo prebivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

8. člen

(rok za nastop dela tujca in obveznost prijave v socialno zavarovanje)

(1) Prijava v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti (v nadaljnjem besedilu: obvezna socialna zavarovanja) tujcev v Republiki Sloveniji se opravi v skladu s predpisi, ki urejajo prijavo in odjavo iz obveznih socialnih zavarovanj.

(2) V primerih ko je enotno dovoljenje, modra karta EU ali pisna odobritev tujcu vročena v Republiki Sloveniji, mora tujec nastopiti delo najkasneje deseti dan od vročitve enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve.

(3) V primerih ko je enotno dovoljenje ali modra karta EU tujcu vročena izven Republike Slovenije, mora tujec nastopiti delo najkasneje petnajsti dan od vročitve enotnega dovoljenja ali modre karte EU.

(4) Tujec, za katerega je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo ali vizum, kadar je ta potreben, mora nastopiti delo najkasneje petnajsti dan od vročitve delovnega dovoljenja za sezonsko delo ali vizuma.

9. člen
(predhodna kontrola trga dela)

(1) Delodajalec lahko na podlagi sporočila o prostem delovnem mestu vloženega pri zavodu, pred vložitvijo vloge za izdajo enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve ali dovoljenja za sezonsko delo pridobi obvestilo zavoda o tem ali so v evidenci brezposelnih oseb ustrezne brezposelne osebe, brez navedbe osebnih podatkov teh oseb.

(2) Obvestilo iz prejšnjega odstavka je zavod dolžan posredovati vlagatelju v petih delovnih dneh od prejema sporočila o prostem delovnem mestu.

(3) Obvestilo zavoda, da v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih brezposelnih oseb, se šteje kot dokazilo o izpolnjenem pogoju iz 1. točke prvega odstavka 17. člena, 1. točke prvega odstavka 29. člena ter 3. točke prvega odstavka 30. člena, če je bila vloga za izdajo enotnega dovoljenja, modre karte, pisne odobritve ali dovoljenja za sezonsko delo vložena v tridesetih dneh od izdaje obvestila.

10. člen
(nastanitev tujcev)

(1) Delodajalci in naročniki dela, ki zagotavljajo nastanitev tujcem v Republiki Sloveniji, so pri tem dolžni zagotoviti minimalne bivanjske in higienske standarde.

(2) Minimalni bivanjski in higienski standardi iz prejšnjega odstavka se določijo v podzakonskem aktu, ki ga skupaj izdajo minister, pristojen za delo, minister, pristojen za prostor, in minister, pristojen za zdravje.

(3) Minimalni bivanjski standardi iz prvega odstavka tega člena določajo opremljenost, vzdrževanje, ogrevanje in osvetlitev prostorov, največje število oseb, ki lahko prebivajo v enem prostoru, in minimalno kvadraturo prostora glede na število oseb.

(4) Minimalni higienski standardi iz prvega odstavka tega člena določajo največje število uporabnikov glede na opremljenost sanitarnih prostorov, ločenost teh prostorov od drugih bivalnih prostorov, njihovo zračenje in osvetlitev.

(5) Višina najemnine za nastanitveni prostor se določi s pogodbo. V primeru spora glede višine najemnine za oddan nastanitveni prostor po tem zakonu odloča pristojno sodišče, pri čemer se smiselno upoštevajo določbe predpisa, ki ureja določitev najvišje priznane tržne najemnine.

11. člen
(pristojni organi)

(1) Zavod je pristojen za izvajanje postopkov v zvezi z izdajo, podaljšanjem in razveljavitvijo dovoljenj za sezonsko delo, podajo in umikom soglasij k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi, izdajo obvestil iz 9. člena tega zakona in potrdil o pravočasno vloženih prošnjah za podaljšanje dovoljenj za sezonsko delo v

skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, če niso posamezna vprašanja z zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, ali s tem zakonom drugače urejena.

(2) O pritožbah zoper odločbe in sklepe, ki jih na prvi stopnji izda zavod, odloča ministrstvo, pristojno za delo.

II. poglavje SOGLASJE ZAVODA IN DOVOLJENJE ZA SEZONSKO DELO

12. člen (splošna določba)

1) Soglasje k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi poda zavod na zahtevo organa, pristojnega po zakonu, ki ureja vstop in prebivanje tujcev (v nadaljnjem besedilu: upravna enota). Upravna enota ob vročitvi enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve tujcu, priloži informativni list, na katerem so navedeni vsi pogoji in elementi zaposlitve ali dela, opredeljeni s soglasjem zavoda.

(2) Zavod poda soglasje, če so izpolnjeni pogoji za podajo soglasja za posamezni namen po tem zakonu, ki ga vlagatelj izkaže v vlogi za izdajo enotnega dovoljenja oziroma modre karte EU.

(3) V času veljavnosti enotnega dovoljenja ali modre karte EU lahko zavod poda novo soglasje k pisni odobritvi, če so izpolnjeni pogoji za podajo soglasja po tem zakonu.

(4) Tujec je lahko še naprej zaposlen ali opravlja delo tudi v času, ko v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi potrdila o pravočasno vloženi prošnji za podaljšanje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali dovoljenja za sezonsko delo, vendar izključno pod pogoji in v obsegu kot mu je bilo to dovoljeno s predhodnim enotnim dovoljenjem, modro karto EU, pisno odobritvijo ali dovoljenjem za sezonsko delo.

(5) V postopku podaje soglasja se v tujini pridobljena izobrazba dokazuje s fotokopijo overjene listine o izobraževanju in njenim prevodom v slovenski jezik. Izvirnik listine o izobraževanju, katerega fotokopija se priloži, mora biti predhodno overjen na podlagi Konvencije o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (Uradni list FLRJ, št. 10/62) z žigom Apostille ali v primeru, ko tuja država ni podpisnica te konvencije, na podlagi Zakona o overovitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 64/01).

(6) V postopku podaje soglasja se v Republiki Sloveniji pridobljena izobrazba dokazuje s fotokopijo javne listine o izobraževanju, v Republiki Sloveniji pridobljena nacionalna poklicna kvalifikacija pa s fotokopijo javne listine o pridobljeni nacionalni poklicni kvalifikaciji.

(7) V postopku podaje soglasja za opravljanje reguliranega poklica se ustreznost v tujini pridobljene izobrazbe dokazuje z odločbo ali mnenjem organa, pristojnega za priznavanje ali vrednotenje izobraževanja.

1. Soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo

13. člen (splošna določba)

(1) Enotno dovoljenje, izdano ali podaljšano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, ter pisna odobritev, izdana na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, v času veljavnosti tujcu omogočata dostop do trga dela. Tujec lahko na tej podlagi opravlja delo na podlagi pogodb civilnega prava, se zaposli pri kateremkoli delodajalcu, se zaposli pri več delodajalcih ali se samozaposli, ne more pa na tej podlagi opravljati dela kot napoten delavec delodajalca s sedežem ali prebivališčem izven Republike Slovenije.

(2) V obdobju treh let od izdaje enotnega dovoljenja ali pisne odobritve, izdane na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo v postopkih podaljšanja ali izdaje novega enotnega dovoljenja oziroma pisne odobritve za istega tujca novo soglasje ni potrebno.

14. člen (pogoji za podajo soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo)

(1) V postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja, razen za namen napotitve, ali izdaje pisne odobritve zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo k enotnemu dovoljenju, če tujec izpolnjuje naslednje pogoje:

1. ima najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo v Republiki Sloveniji in je bil v zadnjih 24 mesecih pred vložitvijo vloge najmanj 20 mesecev zaposlen ali samozaposlen v Republiki Sloveniji in na tej podlagi vključen v obvezna socialna zavarovanja ali
2. je bil v zadnjih treh letih pred vložitvijo vloge najmanj 30 mesecev zaposlen ali samozaposlen v Republiki Sloveniji in na tej podlagi vključen v obvezna socialna zavarovanja ali
3. je v obdobju zadnjih dveh let v Republiki Sloveniji pridobil najmanj visokošolsko izobrazbo ter se namerava zaposliti ali samozaposliti ali
4. je v obdobju zadnjih dveh let v Republiki Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela in se namerava zaposliti ali samozaposliti.

(2) Soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, podano k pisni odobritvi na podlagi 1. in 2. točke prejšnjega odstavka, nadomesti predhodno podano soglasje k enotnemu dovoljenju.

2. Soglasje za samozaposlitev

15. člen (splošna določba)

- (1) Tujec se lahko samozaposli po enoletnem neprekinjenem zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji.
- (2) Pogoj enoletnega predhodnega prebivanja iz prejšnjega odstavka ne velja za tujca, ki je vpisan v poslovni register kot oseba, ki bo opravljala samostojno poklicno dejavnost.
- (3) V postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja zaradi samozaposlitve tujca iz prvega ali drugega odstavka tega člena soglasje zavoda ni potrebno.

3. Soglasje za zaposlitev

16. člen (splošna določba)

- (1) Enotno dovoljenje, izdano ali podaljšano na podlagi soglasja za zaposlitev ter pisna odobritev, izdana na podlagi soglasja za zaposlitev, sta vezani na zaposlitvene potrebe delodajalca. Tujec se sme na tej podlagi zaposliti le pri delodajalcu, ki je v postopku izdaje enotnega dovoljenja oziroma pisne odobritve izpolnjeval pogoje za zaposlitev tujca po tem zakonu.
- (2) Tujec je v Republiki Sloveniji lahko zaposlen le za poln delovni čas, razen tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo ali tujca, ki se mu delovni čas skrajša v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali predpisi o starševskem varstvu.

17. člen (pogoji za podajo soglasja za zaposlitev)

- (1) V postopku izdaje enotnega dovoljenja za namen zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje k enotnemu dovoljenju, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
1. da v evidenci brezposelnih oseb ni ustrezne brezposelne osebe;
 2. da je delodajalec ustrezno registriran ali vpisan v registru kmetijskih gospodarstev oziroma v poslovnem registru za opravljanje dejavnosti, v okviru katere bo tujec opravljal delo;
 3. da delodajalec ni v postopku likvidacije ali stečaja;
 4. da delodajalec aktivno posluje, kar pomeni:
 - da je pri delodajalcu najmanj šest mesecev pred vložitvijo vloge že zaposlena in vključena v obvezna socialna zavarovanja najmanj ena oseba, zaposlena za poln delovni čas ali

- da je delodajalec kot posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti oziroma vpisan v register kmetijskih gospodarstev, najmanj šest mesecev pred vložitvijo vloge vključen v obvezna socialna zavarovanja ali

- da je imel delodajalec v vsakem od zadnjih šestih mesecev pred vložitvijo vloge prilive iz naslova opravljanja dejavnosti najmanj v višini 10.000 eurov na transakcijski račun, odprt v Republiki Sloveniji;

5. da je delodajalec za dohodke iz delovnega razmerja za zadnjih šest mesecev pred mesecem vložitve vloge ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šestih mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne liste, če je zaposloval delavce in na dan vložitve vloge nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti;

6. da ni izkoriščena kvota iz 41. člena tega zakona;

7. da tujec izpolnjuje pogoje, ki jih zahteva delodajalec;

8. da je priložena s strani delodajalca podpisana pogodba o zaposlitvi, v skladu z določbami tega zakona.

(2) V primeru delodajalcev, ki so registrirani manj kot šest mesecev, se pogoj iz 4. točke prejšnjega odstavka šteje za izpolnjen, če je delodajalec pred vložitvijo vloge investiral najmanj 50.000 eurov v dejavnost, v okviru katere bo tujec opravljal delo.

(3) V primeru tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo se soglasje za zaposlitev poda brez preverjanja pogoja iz 4. točke prvega odstavka in pogoja iz prejšnjega odstavka tega člena.

(4) Tujcu, ki je prejemnik denarnega nadomestila za primer brezposelnosti in ga v zaposlitev napotuje zavod, se za namen te zaposlitve poda soglasje k izdaji enotnega dovoljenja za namen zaposlitve brez preverjanja pogojev iz prvega odstavka tega člena.

(5) V primeru, da delodajalčeva obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja za zadnji mesec pred vložitvijo vloge še ni nastala, se izpolnjevanje pogoja iz 5. točke prvega odstavka tega člena ugotavlja na podlagi podatkov za zadnjih šest mesecev, ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, pred vložitvijo vloge, za katere je obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja že nastala.

(6) Minister, pristojen za delo, lahko določi primere, ko zaposlitev tujca zaradi narave dela oziroma posebnih okoliščin na strani delodajalca ali tujca ni vezana na trg dela in se soglasje k enotnemu dovoljenju ali pisni odobritvi za namen zaposlitve poda brez ugotavljanja izpolnjevanja pogoja iz 1. točke prvega odstavka tega člena.

(7) Minister, pristojen za delo, lahko na podlagi ugotovitve, da zaposlovanje tujcev ne bo škodljivo vplivalo na trg dela, ob upoštevanju stanja brezposelnosti, strukture zaposlovanja in regionalnih potreb za odpiranje novih delovnih mest v okviru posameznih gospodarskih panog, s soglasjem socialnih partnerjev določi poklice, v zvezi s katerimi se soglasje k enotnemu dovoljenju ali pisni odobritvi za namen zaposlitve poda brez ugotavljanja izpolnjevanja pogoja iz 1. točke prvega odstavka tega člena.

18. člen

(soglasje k podaljšanju enotnega dovoljenja za namen zaposlitve)

(1) Soglasje k podaljšanju enotnega dovoljenja za namen zaposlitve tujca pri istem delodajalcu in na istem delovnem mestu zavod poda če:

- so izpolnjeni pogoji iz 5. in 8. točke prvega odstavka prejšnjega člena,
- je tujec neprekinjeno prijavljen v obvezna socialna zavarovanja od dneva nastopa dela.

(2) Pri podaji soglasja k podaljšanju enotnega dovoljenja za namen zaposlitve se za istega delodajalca šteje tudi univerzalni pravni naslednik delodajalca v primeru univerzalnega pravnega nasledstva ali v primeru statusnega preoblikovanja, ko nastopi univerzalno pravno nasledstvo v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

19. člen

(soglasje k pisni odobritvi na podlagi zaposlitve)

(1) Soglasje k pisni odobritvi zaradi zamenjave delovnega mesta pri istem delodajalcu, ki nadomesti predhodno podano soglasje, zavod poda, če je izpolnjen pogoj iz 1. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona.

(2) V primeru, ko je pri tujcu v času trajanja delovnega razmerja v Republiki Sloveniji ugotovljena invalidnost po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in mu je z odločbo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ali sodišča v Republiki Sloveniji priznana pravica na podlagi te invalidnosti, soglasje zavoda k pisni odobritvi za zamenjavo delovnega mesta pri istem delodajalcu za preostali čas veljavnosti enotnega dovoljenja ni potrebno.

(3) Soglasje k pisni odobritvi zaradi zamenjave delodajalca, ki nadomesti predhodno podano soglasje, zavod poda, če so izpolnjeni pogoji iz 17. člena tega zakona.

(4) Soglasje k pisni odobritvi zaradi zaposlitve pri dveh ali več delodajalcih zavod poda, če ima tujec najmanj visokošolsko izobrazbo in so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da je od dneva vključitve v obvezna socialna zavarovanja na podlagi prve zaposlitve pretekel najmanj en mesec;
- da so izpolnjeni pogoji iz 17. člena tega zakona;
- da je sklenjen sporazum med novim delodajalcem, tujcem in delodajalcem, pri katerem je tujec že zaposlen.

(5) V primeru umika soglasja k enotnemu dovoljenju za tujca, ki ima veljavno pisno odobritev, organ pristojen za izdajo enotnega dovoljenja ne začne postopka za razveljavitev enotnega dovoljenja.

4. Soglasje k modri karti EU

20. člen (pogoji za podajo soglasja)

(1) V postopku izdaje modre karte EU zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje k modri karti EU, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da ima tujec najmanj visokošolsko izobrazbo,
2. da je priložena s strani delodajalca podpisana pogodba o zaposlitvi za najmanj eno leto, s katero je tujcu zagotovljena plača v višini najmanj 1,5-kratnika povprečne letne bruto plače v Republiki Sloveniji, ki se izračuna na podlagi povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, nazadnje objavljene v Uradnem listu Republike Slovenije,
3. da so izpolnjeni pogoji iz 1., 2., 3., 5. in 7. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona.

(2) V prvih dveh letih zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje k podaljšanju modre karte EU, če sta izpolnjena pogoja iz 2. točke prejšnjega odstavka in pogoj iz 5. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona.

(3) V prvih dveh letih zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje k pisni odobritvi za zamenjavo delovnega mesta pri istem delodajalcu, če sta izpolnjena pogoja iz 2. točke prvega odstavka tega člena in pogoj iz 1. in 7. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona.

(4) V prvih dveh letih zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje k pisni odobritvi za zamenjavo delodajalca, če sta izpolnjena pogoja iz 2. točke prvega odstavka tega člena in pogoji iz 1., 2., 3., 4., 5. in 7. točke prvega odstavka 17. člena tega zakona.

(5) Po prvih dveh letih zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje k podaljšanju modre karte EU, če sta izpolnjena pogoja iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

5. Soglasje za napotene delavce

21. člen (splošna določba)

(1) Tuji delodajalci lahko v Republiko Slovenijo napotijo delavce v skladu s predpisi Republike Slovenije in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

(2) Tuji delodajalec lahko napoti svoje delavce z namenom:

1. izvajanja čezmejnih storitev za lasten račun in pod lastnim vodstvom na podlagi pogodbe z naročnikom storitve iz držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije ali na podlagi pogodbe z izvajalcem storitve, ki ima sklenjeno pogodbo z naročnikom storitve iz držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije;

2. izvedbe določenih nalog v organizacijski enoti v Republiki Sloveniji, s katero je kapitalsko povezan;
3. usposabljanja v slovenski gospodarski družbi, s katero je povezan.

(3) Soglasje za napotene delavce lahko tuji delodajalec pridobi le za tiste delavce, ki so že najmanj devet mesecev, oziroma v primeru iz 3. točke tretjega odstavka 23. člena tega zakona najmanj šest mesecev neprekinjeno zaposleni pri njem ali v kapitalsko povezani tuji gospodarski družbi.

(4) Soglasje za napotene delavce se poda v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja, če so izpolnjeni pogoji po tem zakonu in če ni izkoriščena kvota iz 41. člena tega zakona.

(5) Ne glede na določbo prvega odstavka 22. člena tega zakona, se lahko storitev, ki je posebnega pomena za državo, izvaja daljši čas. O tem ali gre za storitev, ki je posebnega pomena za državo, odloči ministrstvo, pristojno za delo, na podlagi pozitivnega mnenja ministrstva, pristojnega za področje dejavnosti, in sicer na zaprosilo naročnika storitve, kateremu priloži pogodbo o izvajanju storitve ter pisno obrazložitev, iz katere izhaja poseben pomen za državo, čas izvajanja storitve ter število napotenih delavcev, potrebnih za izvedbo storitve.

22. člen (čezmejno izvajanje storitev)

(1) Soglasje za delavca, napotenega na delo v okviru čezmejnega izvajanja storitev, se lahko poda pod pogoji iz prejšnjega člena, in sicer enkrat ali večkrat, pri čemer skupno trajanje izvajanja storitve ne sme presegati devetdeset dni v koledarskem letu.

(2) Soglasje k podaljšanju enotnega dovoljenja za napotenega delavca se lahko poda, če se izvajanje pogodbe podaljša za največ en mesec in če izvajalec in naročnik dokažeta, da se storitve zaradi objektivnih razlogov (npr. višja sila, zamuda pri izvedbi del, ki so vezana na dela, določena v pogodbi, ipd.) niso mogle izvesti v dogovorjenem roku.

23. člen (gibanje oseb znotraj kapitalsko povezanih gospodarskih družb)

(1) Soglasje za delavca, napotenega na delo v okviru gibanja oseb znotraj kapitalsko povezanih gospodarskih družb, se v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja poda pod pogoji iz 21. člena.

(2) Delavci iz prejšnjega odstavka lahko opravljajo delo največ eno leto.

(3) Tuji delodajalec lahko za potrebe opravljanja določenih nalog v organizacijski enoti, napoti naslednje delavce:

1. tujca, ki bo zasedal vodstveno mesto v gospodarski družbi, kamor je napoten, za kar se šteje mesto, ki zahteva vodenje gospodarske družbe ali njenega dela in

- nadzor nad delom drugih nadzornih, strokovnih ali poslovnih delavcev ter omogoča neposredni ali posredni vpliv na kadrovske zadeve;
2. tujca z najmanj poklicno izobrazbo, ki ima posebno znanje, bistveno na področju dejavnosti gospodarske družbe, kamor je napoten;
 3. tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo, ki je premeščen za namene poklicnega razvoja ali usposabljanja v poslovnih tehnikah ali metodah.

24. člen

(usposabljanje napotenih in slovenskih delavcev v povezanih gospodarskih družbah)

- (1) Usposabljanje v gospodarskih družbah se lahko izvaja, če sta slovenska in tuja gospodarska družba kapitalsko povezani ali če gre za poslovno-tehnično sodelovanje ali prenos tehnologije. Za kapitalsko povezani gospodarski družbi se za podajo soglasja iz tega člena štejeta gospodarski družbi, ki sta v večinski lasti iste gospodarske družbe ali družbi med katerima ima ena najmanj deset odstotni delež v drugi gospodarski družbi, ki pa ne sme biti manjši od 10.000 eurov. Pogodba o poslovno-tehničnem sodelovanju ali prenosu tehnologije se šteje za ustrezno, če sta slovenska in tuja gospodarska družba v skladu s predpisi obeh držav registrirani za opravljanje dejavnosti na področjih, na katerih bosta sodelovali po tej pogodbi in izkazuje najmanj 40.000 eurov letnega prometa med slovensko in tujo gospodarsko družbo.
- (2) Usposabljanje tujih napotenih delavcev in usposabljanje slovenskih delavcev se izvaja v gospodarski družbi s sedežem v Republiki Sloveniji na podlagi pogodbe o usposabljanju, ki jo skleneta slovenska in tuja gospodarska družba.
- (3) Pogodba o usposabljanju mora vsebovati določila o plačilu, nastanitvi in prehrani napotenih delavcev ter program usposabljanja.
- (4) Tuja gospodarska družba lahko na usposabljanje svojih ali usposabljanje slovenskih delavcev napoti posameznega delavca večkrat, vendar največ za šest mesecev v času dveh let.
- (5) K vlogi za izdajo enotnega dovoljenja mora biti priloženo soglasje o ustreznosti pogodbe s programom usposabljanja, ki ga pridobi slovenska gospodarska družba. Soglasje o ustreznosti pogodbe s programom usposabljanja izda pristojna zbornica, ustanovljena na podlagi zakona, ki ureja gospodarske zbornice, ali ustanovljena na podlagi drugega zakona, in za katero je ugotovljena njena reprezentativnost, ali združenje delodajalcev.
- (6) Soglasje za usposabljanje v povezanih gospodarskih družbah se poda pod pogoji iz prvega in petega odstavka tega člena.

6. Soglasje za usposabljanje ali izpopolnjevanje tujcev

25. člen

(pogoji za podajo soglasja)

(1) Zavod poda soglasje k izdaji enotnega dovoljenja za namen usposabljanja ali izpopolnjevanja tujcev, pod pogojem, da:

1. je priložena s strani delodajalca podpisana pogodba o zaposlitvi za namen usposabljanja ali izpopolnjevanja ali pogodba civilnega prava, če drugi predpisi omogočajo opravljanje usposabljanja ali izpopolnjevanje brez sklenjenega delovnega razmerja;
2. gospodarsko združenje, pristojna zbornica ali ministrstvo, pristojno za področje dejavnosti potrdi program usposabljanja ali izpopolnjevanja in izda pozitivno mnenje ali upravni akt;
3. tujec še ni bil vključen v vsebinsko podoben program usposabljanja ali izpopolnjevanja;
4. je delodajalec ali naročnik dela za dohodke iz delovnega razmerja za zadnjih šest mesecev pred mesecem vložitve vloge ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šestih mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne liste, če je zaposloval delavce in na dan vložitve vloge nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti.

(2) Če usposabljanje ali izpopolnjevanje organizira gospodarsko združenje, pristojna zbornica ali ministrstvo, pristojno za področje dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: organizator), mnenje iz 2. točke prejšnjega odstavka ni potrebno. V tem primeru organizator in delodajalec, pri katerem se bo tujec usposabljal ali izpopolnjeval, skleneta pisno pogodbo, s katero uredita medsebojna razmerja glede obveznosti in odgovornosti obeh pogodbenih strank pri izvajanju programa usposabljanja ali izpopolnjevanja.

(3) V primeru, da delodajalčeva obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja za zadnji mesec pred vložitvijo vloge še ni nastala, se izpolnjevanje pogoja iz 4. točke prvega odstavka tega člena ugotavlja na podlagi podatkov za zadnjih šest mesecev, ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, pred vložitvijo vloge, za katere je obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja že nastala.

(4) Program usposabljanja ali izpopolnjevanja tujcev se lahko izvaja največ za čas do enega leta. Če programa usposabljanja ali izpopolnjevanja ni mogoče zaključiti v času enega leta, se lahko njegovo izvajanje podaljša za največ šest mesecev. Kadar se usposabljanje ali izpopolnjevanje izvajata na področju zdravstva (npr. specializacija), se lahko izvajanje programa usposabljanja ali izpopolnjevanja podaljša do zaključka specializacije.

(5) Zavod v postopku podaljšanja enotnega dovoljenja poda soglasje le na podlagi obrazložitve razlogov, zaradi katerih programa usposabljanja ali izpopolnjevanja ni bilo mogoče zaključiti in predložene ustrezne pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe civilnega prava za predmetno obdobje.

(6) Tujec lahko z veljavnim enotnim dovoljenjem, izdanim na podlagi soglasja za usposabljanje ali izpopolnjevanje tujcev, zamenja delovno mesto pri istem delodajalcu, zamenja delodajalca ali sklene novo pogodbo civilnega prava le na podlagi novega enotnega dovoljenja. Soglasje k pisni odobritvi zaradi zaposlitve pri dveh ali več delodajalcih zavod poda pod pogoji iz četrtega odstavka 19. člena tega zakona.

7. Soglasje za individualne storitve tujcev

26. člen (pogoji za podajo soglasja)

(1) Soglasje za individualne storitve tujca se poda za opravljanje dela, za katerega se zahteva posebno strokovno znanje tujca, ki ni registriran za opravljanje dejavnosti.

(2) Zavod poda soglasje k izdaji ali podaljšanju enotnega dovoljenja ali k pisni odobritvi za opravljanje dela za katerega se zahteva posebno strokovno znanje, če je med tujcem in naročnikom dela sklenjena pogodba civilnega prava in ima tujec posebno strokovno znanje, ki se zahteva za izvedbo dela na podlagi pogodbe.

(3) Tujec lahko delo na področju znanosti, kulture, športa, zdravstva in izobraževanja opravlja za čas največ enega leta, v drugih primerih pa največ tri mesece v koledarskem letu.

(4) V primeru dvoma o posebnem strokovnem znanju tujca, zavod poda soglasje na podlagi mnenja, ki ga pridobi od pristojne zbornice, poklicnega združenja ali ministrstva, pristojnega za področje dejavnosti.

8. Soglasje za zastopnika

27. člen (pogoji za podajo soglasja)

(1) Soglasje za zastopnika se poda za namen zastopanja samostojnega podjetnika posameznika, pravne osebe, ustanovljene v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ali slovenske podružnice tujega podjetja, pri kateri se tujec želi zaposliti ali opravljati delo.

(2) Zavod poda soglasje za zastopnika k izdaji ali podaljšanju enotnega dovoljenja, ob upoštevanju omejitev iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da delodajalec oziroma naročnik dela, aktivno posluje, kar pomeni:
 - da je pri njem najmanj šest mesecev pred vložitvijo vloge že zaposlena in vključena v obvezna socialna zavarovanja najmanj ena oseba, zaposlena za poln delovni čas ali
 - da je delodajalec kot posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti in najmanj šest mesecev pred vložitvijo vloge vključen v obvezna socialna zavarovanja ali

- da je imel v vsakem od zadnjih šestih mesecev pred vložitvijo vloge prilive iz naslova opravljanja dejavnosti podjetja najmanj v višini 10.000 eurov na transakcijski račun, odprt v Republiki Sloveniji;
- 2. da je delodajalec za dohodke iz delovnega razmerja za zadnjih šest mesecev pred mesecem vložitve vloge ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne liste, če je zaposloval delavce in na dan vložitve vloge nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti;
- 3. da je zastopnik vpisan v ustreznem registru;
- 4. da je priložena s strani delodajalca podpisana pogodbo o zaposlitvi ali s strani naročnika dela podpisana pogodba civilnega prava;
- 5. da ni izkoriščena kvota iz 41. člena tega zakona.

(3) V primeru delodajalcev, ki so registrirani manj kot šest mesecev, se pogoj iz 1. točke prejšnjega odstavka šteje za izpolnjen, če je delodajalec pred vložitvijo vloge investiral najmanj 50.000 eurov v dejavnost, v okviru katere bo tujec opravljal delo.

(4) Če delodajalčeva obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja za zadnji mesec pred vložitvijo vloge še ni nastala, se izpolnjevanje pogoja iz 2. točke drugega odstavka tega člena ugotavlja na podlagi podatkov za zadnjih šest mesecev, ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, pred vložitvijo vloge, za katere je obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja že nastala.

(5) Za zaposlitev ali delo pri pravni osebi ali samostojnemu podjetniku posamezniku, ki zaposluje do vključno 10 delavcev, lahko zavod poda eno soglasje za zastopnika pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika.

(6) Za zaposlitev ali delo pri pravni osebi ali samostojnemu podjetniku posamezniku, ki zaposluje od 11 do vključno 50 delavcev, lahko zavod poda dve soglasji za zastopnika pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika.

(7) Za zaposlitev ali delo pri slovenski podružnici tujega podjetja zavod pri podaji soglasja za zastopnika upošteva omejitve iz petega in šestega odstavka tega člena.

(8) V primeru podaljšanja enotnega dovoljenja za namen zaposlitve pri istem delodajalcu ali dela pri pravni osebi, samostojnem podjetniku posamezniku, slovenski podružnici tujega podjetja s sedežem izven Republike Slovenije, pri kateri je tujec delal ali je bil zaposlen ob vložitvi vloge, poda zavod soglasje za zastopnika pod pogoji iz 1., 2., 3. in 4. točke drugega odstavka tega člena.

(9) Tujec z veljavnim enotnim dovoljenjem, izdanim na podlagi soglasja za zastopnika, lahko zamenja delovno mesto pri istem delodajalcu, zamenja delodajalca ali sklene novo pogodbo civilnega prava le na podlagi novega enotnega dovoljenja. Soglasje k pisni odobritvi zaradi zaposlitve pri dveh ali več delodajalcih zavod lahko poda pod pogoji iz četrtega odstavka 19. člena tega zakona.

9. Soglasje za sezonsko delo in dovoljenje za sezonsko delo

28. člen (splošna določba)

(1) Sezonsko delo se lahko opravlja v kmetijstvu ali gozdarstvu in je neločljivo povezano s sezono, v kateri je za posamezno dejavnost značilen izrazito povečan obseg potrebe po delavcih.

(2) Tujec lahko sezonsko delo, ki ne presega devetdeset dni v koledarskem letu, opravlja na podlagi dovoljenja za sezonsko delo, sezonsko delo, daljše od devetdeset dni v koledarskem letu, pa lahko opravlja na podlagi enotnega dovoljenja, izdanega na podlagi soglasja za sezonsko delo.

(3) Za opravljanje sezonskega dela tujca v različnih časovnih obdobjih pri istem ali drugem delodajalcu oziroma naročniku dela zavod lahko poda eno ali več soglasij, pri čemer skupno trajanje ne sme presegati šestih mesecev v koledarskem letu. Če zavod v postopku izdaje enotnega dovoljenja poda eno soglasje za več časovnih obdobj, v postopku izdaje novih enotnih dovoljenj za predmetna časovna obdobja, soglasje zavoda ni potrebno.

(4) Skupno trajanje veljavnosti enega ali več dovoljenj za sezonsko delo, izdanih za istega tujca, za opravljanje sezonskega dela pri istem ali drugem delodajalcu oziroma naročniku dela, ne sme presegati devetdeset dni v koledarskem letu.

(5) Ne glede na tretji odstavek tega člena, se lahko za nadaljnje opravljanje sezonskega dela pri istem delodajalcu enotno dovoljenje podaljša na podlagi mnenja zbornice, pristojne za kmetijstvo in gozdarstvo, da je prišlo do izrednih pridelovalnih pogojev (npr. podaljšanje vegetacije) ter predložene pogodbe o zaposlitvi oziroma pogodbe civilnega prava za predmetno obdobje. V postopku podaljšanja enotnega dovoljenja za ta namen soglasje zavoda ni potrebno.

29. člen (pogoji za izdajo soglasja)

(1) V postopku izdaje enotnega dovoljenja za namen opravljanja sezonskega dela zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da v evidenci brezposelnih oseb ni ustrezne brezposelne osebe;
2. da je naročnik dela ali delodajalec ustrezno registriran ali vpisan v poslovnem registru za opravljanje dejavnosti, v okviru katere se izvaja delo, ki ga bo opravljal tujec ali da je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisan v register kmetijskih gospodarstev;
3. da naročnik dela ali delodajalec ni v postopku likvidacije ali stečaja;
4. da je delodajalec ali naročnik dela za dohodke iz delovnega razmerja za zadnjih šest mesecev pred mesecem vložitve vloge ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne liste, če je zaposloval delavce, in na dan vložitve vloge nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti;

5. da ni izkoriščena kvota iz 41. člena tega zakona;
6. da je priložena s strani delodajalca podpisana pogodba o zaposlitvi ali s strani naročnika dela podpisana pogodba civilnega prava.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se v primeru, da bo tujec sezonsko delo opravljal na podlagi pogodbe civilnega prava, soglasje poda brez preverjanja pogoja iz 1. točke prejšnjega odstavka.

(3) Če delodajalčeva obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja za zadnji mesec pred vložitvijo vloge še ni nastala, se izpolnjevanje pogoja iz 4. točke prvega odstavka tega člena ugotavlja na podlagi podatkov za zadnjih šest mesecev, ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, pred vložitvijo vloge, za katere je obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja že nastala.

(4) V postopku podaljšanja enotnega dovoljenja zaradi opravljanja sezonskega dela zavod na zahtevo upravne enote poda soglasje, če so izpolnjeni pogoji iz 4. in 6. točke prvega odstavka tega člena.

30. člen

(pogoji za izdajo in podaljšanje dovoljenja za sezonsko delo)

(1) Dovoljenje za sezonsko delo izda zavod na vlogo naročnika dela ali delodajalca, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da ima tujec veljavno potno listino, katere veljavnost je najmanj tri mesece daljša od nameravanega prebivanja v Republiki Sloveniji;
2. da ima tujec ustrezno zdravstveno zavarovanje;
3. da v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih brezposelnih oseb;
4. da je naročnik dela ali delodajalec ustrezno registriran ali vpisan v poslovnem registru za opravljanje dejavnosti, v okviru katere se izvaja delo, ki ga bo opravljal tujec, ali da je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisan v register kmetijskih gospodarstev;
5. da je priložena s strani delodajalca podpisana pogodba o zaposlitvi ali s strani naročnika dela podpisana pogodba civilnega prava;
6. da naročnik dela ali delodajalec nista v postopku likvidacije ali stečaj;
7. da je naročnik dela ali delodajalec za dohodke iz delovnega razmerja za zadnjih šest mesecev pred mesecem vložitve vloge ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne liste, če je zaposloval delavce, in na dan vložitve vloge nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti;
8. da ni izkoriščena kvota iz 41. člena tega zakona.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se v primeru, da bo tujec sezonsko delo opravljal na podlagi pogodbe civilnega prava, dovoljenje izda brez preverjanja pogoja iz 3. točke prejšnjega odstavka.

(3) Če delodajalčeva obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja za zadnji mesec pred vložitvijo vloge še ni nastala,

se izpolnjevanje pogoja iz 7. točke prvega odstavka tega člena ugotavlja na podlagi podatkov za zadnjih šest mesecev, ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, pred vložitvijo vloge, za katere je obveznost predložitve obračuna davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja že nastala.

(4) Dovoljenje za sezonsko delo se lahko podaljša, če je vloga za podaljšanje vložena pred iztekom veljavnosti predhodnega dovoljenja za sezonsko delo, če so izpolnjeni pogoji iz 1., 2., 5. in 7. točke prvega odstavka tega člena in če skupno trajanje ne presega 90 dni v koledarskem letu.

31. člen

(rok za vrnitev dovoljenja za sezonsko delo)

Delodajalec ali naročnik dela je dolžan vrniti dovoljenje za sezonsko delo zavodu, če s tujcem iz kakršnihkoli razlogov ne sklene pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe civilnega prava oziroma če pogodba o zaposlitvi ali pogodba civilnega prava preneha pred potekom veljavnosti dovoljenja za sezonsko delo, v roku:

1. petnajst dni od vročitve dovoljenja za sezonsko delo, če tujec ne nastopi zaposlitve ali dela;
2. treh delovnih dni od prenehanja delovnega ali drugega pogodbenega razmerja s tujcem.

III. poglavje

ZAPOSLOVANJE, SAMOZAPOSLOVANJE IN DELO TUJCEV Z DOVOLJENJEM ZA ZAČASNO PREBIVANJE, KI NI IZDANO ZARADI ZAPOSLOTVE, SAMOZAPOSLOTVE ALI DELA

32. člen

(splošna določba)

Tujec z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela in ki mu ni prepovedano zaposlovanje, samozaposlovanje in delo v skladu s tem zakonom, se lahko zaposli, samozaposli ali dela v skladu z določbami tega poglavja, razen tujcev, ki imajo pravico do prostega dostopa na slovenski trg dela na podlagi tega zakona.

33. člen

(zaposlovanje)

(1) Tujec z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, se lahko zaposli le na delovnem mestu, za katerega v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih domačih brezposelnih oseb oziroma oseb, ki so glede dostopa do zaposlitve izenačeni z državljani Republike Slovenije.

(2) V primeru, da v evidenci brezposelnih oseb ni vpisanih ustreznih kandidatov, zavod v petih delovnih dneh od sporočila o prostem delovnem mestu delodajalcu,

upravni enoti ter pristojnemu nadzornemu organu o tem posreduje pisno obvestilo ter informativni list, na katerem so navedeni vsi pogoji in elementi zaposlitve, ki jih je delodajalec opredelil v sporočilu.

(3) Če so v evidenci brezposelnih oseb vpisani ustrezni kandidati, zavod v petih delovnih dneh od sporočila o prostem delovnem mestu o tem pisno obvesti delodajalca.

(4) Tujec z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, se lahko zaposli le na podlagi veljavne izkaznice dovoljenja za prebivanje na kateri je označena pravica do dela, kateri upravna enota ob vročitvi priloži tudi informativni list.

(5) V primeru, da tujec in delodajalec na podlagi pisnega obvestila iz drugega odstavka skleneta pogodbo o zaposlitvi, mora tujec nastopiti delo v 30 dneh od izdaje pisnega obvestila, drugače pisno obvestilo ne velja več. V času trajanja delovnega razmerja morajo biti izpolnjeni vsi pogoji in elementi zaposlitve, navedeni na informativnem listu.

(6) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se tujec z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, lahko zaposli tudi v primerih, ki jih minister, pristojen za delo, določi na podlagi petega, šestega ali sedmega odstavka 12. člena tega zakona.

(7) Za potrebe izdaje izkaznice dovoljenja za začasno prebivanje, na kateri je označena pravica do dostopa na trg dela, ki se izdaja na podlagi zakona, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, v primeru iz drugega odstavka tega člena posebna odločitev zavoda o pravici do dostopa na trg dela ni potrebna.

34. člen (samozaposlovanje in delo)

(1) Tujec z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, se lahko samozaposli po enoletnem neprekinjenem zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji. Pogoj enoletnega predhodnega prebivanja ne velja za tujca, ki je vpisan v poslovni register kot oseba, ki bo opravljala samostojno poklicno dejavnost.

(2) Tujci z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, opravljajo delo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

(3) Za potrebe izdaje izkaznice dovoljenja za začasno prebivanje, na kateri je označena pravica do dostopa na trg dela, ki se izdaja na podlagi zakona, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena odločitev zavoda o pravici do dostopa na trg dela ni potrebna.

IV. poglavje
IZVAJANJE STORITEV Z NAPOTENIMI DELAVCI NA PODLAGI PRIJAVE
ZAČETKA IZVAJANJA STORITVE IN PRIJAVA DELA ZASTOPNIKOV

35. člen
(izvajanje storitev podjetij s sedežem v državi članici EU, EGP ali Švicarski
konfederaciji)

(1) Delodajalec, ki je pravna oseba ali posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti, s sedežem ali prebivališčem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji lahko z napotnimi delavci, ne glede na njihovo državljanstvo, brez soglasja zavoda v Republiki Sloveniji izvaja storitve na podlagi prijave začetka izvajanja storitev.

(2) Napotni delavec lahko opravlja delo na ozemlju Republike Slovenije, če delodajalec iz prejšnjega odstavka:

1. napoti delavca za lasten račun in pod lastnim vodstvom na podlagi pogodbe, sklenjene z naročnikom storitve, kateremu so storitve namenjene;
2. napoti delavca za lasten račun in pod lastnim vodstvom, brez sklenjene pogodbe z naročnikom storitve, in sicer v primeru izvajanja storitev, za opravljanje katerih je registriran in pri katerih po naravi storitve ni naročnika;
3. napoti delavca v gospodarsko družbo, s katero je kapitalsko povezan;
4. zagotavlja delo delavca uporabniku s sedežem ali prebivališčem na ozemlju Republike Slovenije, pod pogojem, da v času napotitve obstaja delovno razmerje med delodajalcem, ki zagotavlja delo delavcev uporabniku in delavcem in da je delodajalec vpisan v evidenco tujih pravnih oseb in posameznikov za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu delodajalcu v skladu z zakonom, ki ureja trg dela.

(3) Začetek izvajanja storitev je izvajalec storitve dolžan prijaviti na upravni enoti pred začetkom izvajanja storitve. O opravljeni prijavi izda upravna enota potrdilo.

(4) Prijava začetka izvajanja storitev iz prejšnjega odstavka mora vsebovati podatke o:

1. firmi in sedežu ali naslovu delodajalca;
2. osebnem imenu in datumu rojstva odgovorne osebe delodajalca;
3. osebnih imenih, datumih rojstev, državljanstvih napotnih delavcev ter naslovih njihovih prebivališč v Republiki Sloveniji ;
4. vrsti storitve;
5. kraju in trajanju izvajanja storitve;
6. osebnem imenu in datumu rojstva imenovanega napotenega delavca, ki bo vez med tujim delodajalcem in pristojnimi nadzornimi organi in
7. naročniku storitve iz 1. in 4. točke drugega odstavka tega člena.

36. člen
(izvajanje kratkotrajnih storitev izvajalcev iz tretjih držav)

(1) Tuji delodajalec lahko z napotnimi delavci v Republiki Sloveniji izvaja storitve, vezane na dobavo blaga in servisiranje na podlagi prijave začetka izvajanja storitev.

(2) Storitve iz prejšnjega odstavka so dovoljene v naslednjih primerih:

1. kadar so storitve, ki jih opravijo napoteni delavci, povezane z dobavo in montažo strojev, naprav ali opreme, uvajanjem osebja naročnika oziroma demontažo strojev, naprav ali opreme;
2. ko gre za izvajanje rednih vzdrževalnih servisov, če so ti dogovorjeni v pogodbi o nakupu strojev, naprav ali opreme in jih opravljajo napoteni delavci, zaposleni pri proizvajalcu ali
3. ko je dobavitelj na podlagi pogodbe o dobavi strojev, naprav ali opreme iz tujine dolžan na svoje stroške odpraviti napake na dobavljenih strojih, napravah ali opremi.

(3) Začetek izvajanja storitev iz prvega odstavka tega člena je tuji delodajalec dolžan prijaviti pri upravni enoti pred začetkom izvajanja storitve. O opravljeni prijavi izda upravna enota potrdilo.

(4) Prijava mora vsebovati podatke o:

1. firmi in sedežu ali naslovu naročnika storitve;
2. firmi in sedežu ali naslovu tujega delodajalca iz tretje države;
3. osebnem imenu in datumu rojstva odgovorne osebe naročnika in izvajalca storitve;
4. osebnih imenih, datumih rojstev, državljanstvih napotnih delavcev ter naslovih njihovih prebivališč v Republiki Sloveniji;
5. vrsti storitve;
6. kraju in trajanje izvajanja storitve.

(5) Storitve iz prvega odstavka tega člena se lahko izvajajo neprekinjeno štirinajst dni ter v skupnem trajanju 90 dni v koledarskem letu. Isti napotni delavec je lahko ponovno napoten na delo v Republiko Slovenijo po vmesni prekinitvi, ki traja toliko časa, kolikor je trajalo predhodno izvajanje storitev.

37. člen
(prijava kratkotrajnega dela zastopnika)

(1) Tujec, ki je v skladu z zakonom vpisan v sodni register Republike Slovenije kot zastopnik pravne osebe, lahko opravlja delo zastopanja pravne osebe, sklepanja pravnih poslov, nadzora, dajanja navodil in opravljanja podobnih del, ki jih je mogoče opravljati le v funkciji zastopnika na podlagi prijave dela zastopnika.

(2) Začetek opravljanja dela je tujec dolžan prijaviti pri upravni enoti pred začetkom opravljanja dela zastopnika. O opravljeni prijavi izda upravna enota potrdilo.

(3) Prijava dela zastopnika mora vsebovati:

1. podatek o vpisu zastopnika v ustrezen register;

2. podatke o podjetju in sedežu ali naslovu pravne osebe, kjer se bo delo zastopnika izvajalo;
3. podatek o trajanju opravljanja dela;
4. podatek o osebnem imenu, datumu rojstva ter državljanstvu zastopnika.

(4) Delo zastopnika iz prvega odstavka tega člena se lahko opravlja do devetdeset dni v koledarskem letu.

V. poglavje UMIK SOGLASJA K ENOTNEMU DOVOLJENJU, MODRI KARTI EU ALI PISNI ODOBRITVI

38. člen (umik soglasja)

(1) Zavod v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali modre karte EU umakne soglasje k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi:

- če je v zvezi z delom tujca, za katerega je bilo podano predmetno soglasje, delodajalcu, naročniku dela ali tujemu delodajalcu pravnomočno izrečena globa po 50. ali 58. členu tega zakona;
- če je v zvezi z delom tujca, za katerega je bilo podano predmetno soglasje, delodajalcu ali naročniku dela pravnomočno izrečena globa po prvi ali drugi alineji prvega odstavka 23. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1) ali po 3. točki prvega odstavka 217. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, 21/13 in 78/13 - popr.; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1), razen če ima tujec veljavno enotno dovoljenje ali pisno odobritev izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo;
- če pristojni organ s pravnomočno odločbo ugotovi, da je tujec v postopku izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve predložil ponarejeno dokazilo, na podlagi katerega je bilo podano soglasje.

(2) V primeru, ko je tujec v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali pisne odobritve, ki nista izdana na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, objavljen iz obveznih socialnih zavarovanj zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi, zavod tujcu pošlje pisno obvestilo o nameri umika soglasja, ki se tujcu osebno vroči. Če tujec obvestila ne prevzame v 15 dneh, velja vročitev za opravljeno z dnem preteka tega roka, ko se obvestilo pusti v hišnem predalčniku oziroma drugem primernem mestu. V kolikor to ni mogoče se pošiljko vrne zavodu, ki obvestilo objavi na oglasni deski, vročitev pa velja za opravljeno po poteku osmih dni od dneva objave na oglasni deski. Če tujec v petnajstih dneh od vročitve obvestila zavoda ni ponovno prijavljen v obvezna socialna zavarovanja na podlagi pogodbe o zaposlitvi pri istem delodajalcu in na istem delovnem mestu, zavod soglasje umakne.

(3) Zavod v času veljavnosti modre karte EU umakne soglasje, če je imetnik modre karte EU neprekinjeno več kot tri mesece objavljen iz obveznih socialnih zavarovanj, ali če nista več izpolnjena pogoja iz 2. točke prvega odstavka 20. člena tega zakona.

(4) Zavod umakne soglasje k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi, če tujec ne nastopi dela oziroma ni prijavljen v obvezna socialna zavarovanja v rokih iz 8. člena tega zakona.

(5) Če tujec iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona zaradi objektivnih razlogov (na primer zaradi bolezni državljana tretje države, smrti ožjega družinskega člana in podobno), zaradi katerih ni prišel v Republiko Slovenijo, v petnajstih dneh od vročitve enotnega dovoljenja ali modre karte EU ne nastopi dela, je treba v tem roku zavod o tem pisno obvestiti in priložiti dokazila o razlogih za zamudo in njihovem trajanju. Zavod na podlagi obrazložitve in dokazil ne umakne soglasja, dokler trajajo navedeni objektivni razlogi.

(6) Zavod soglasje k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi umakne najpozneje v treh delovnih dneh od seznaitve z razlogi za umik soglasja iz prvega, drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena in o tem obvesti upravno enoto

(7) V primeru, ko je bilo skladno z drugim odstavkom tega člena umaknjeno soglasje k enotnemu dovoljenju ali pisni odobritvi, pa je bil kasneje v upravnem ali sodnem postopku ugotovljen obstoj delovnega razmerja za obdobje po umiku soglasja in so na tej podlagi izpolnjeni pogoji za vključitev v obvezna socialna zavarovanja, se za namen izvršitve vključitve v ta zavarovanja šteje, da je bilo v predmetnem obdobju enotno dovoljenje oziroma pisna odobritev veljavna.

VI. poglavje PRENEHANJE VELJAVNOSTI IN RAZVELJAVITEV DOVOLJENJA ZA SEZONSKO DELO

39. člen (prenehanje veljavnosti)

Dovoljenje za sezonsko delo preneha veljati:

1. s potekom časa, za katerega je bilo izdano;
2. z vrnitvijo, pred potekom časa, za katerega je bilo izdano;
3. s pridobitvijo pravice tujca, ki mu je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo, do prostega dostopa na slovenski trg dela;
4. če je razveljavljeno;
5. v primeru smrti tujca za katerega je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo.

40. člen (razveljavitev dovoljenja za sezonsko delo)

(1) Zavod razveljavi dovoljenje za sezonsko delo:

- če je delodajalcu oziroma naročniku dela pravnomočno izrečena globa za prekršek po 50. in 55. členu tega zakona;

- če je delodajalcu pravnomočno izrečena globa za prekršek po prvi ali drugi alineji prvega odstavka 23. člena ZPDZC-1 ali 3. točki prvega odstavka 217. člena ZDR-1;
- da je bilo s pravnomočno odločbo ugotovljeno, da je tujec v postopku izdaje dovoljenja za sezonsko delo predložil ponarejeno dokazilo, na podlagi katerega je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo.

(2) Zavod razveljavi dovoljenje za sezonsko delo, če tujec ne nastopi dela oziroma ni prijavljen v obvezna socialna zavarovanja v roku iz četrtega odstavka 8. člena tega zakona.

(3) Če tujec iz četrtega odstavka 8. člena tega zakona zaradi objektivnih razlogov (na primer zaradi bolezni državljana tretje države, smrti ožjega družinskega člana, in podobno), zaradi katerih ni prišel v Republiko Slovenijo, v petnajstih dneh od vročitve dovoljenja za sezonsko delo ali vizuma, kadar je ta potreben, ne nastopi dela, je treba v tem roku zavod o tem pisno obvestiti in priložiti dokazila o razlogih za zamudo in njihovem trajanju. Zavod na podlagi obrazložitve in dokazil ne umakne soglasja, dokler trajajo navedeni objektivni razlogi.

(4) Zavod razveljavi dovoljenje za sezonsko delo najpozneje v treh delovnih dneh od seznaitve z razlogi iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena.

VII. poglavje OMEJITVE IN PREPOVEDI ZAPOSLOVANJA, SAMOZAPOSLOVANJA IN DELA TUJCEV

41. člen (določitev kvote)

(1) Glede na stanje in predvidena gibanja na trgu dela lahko vlada letno določi kvoto soglasij k izdaji enotnega dovoljenja in kvoto delovnih dovoljenj za sezonsko delo, s katero omeji število tujcev na trgu dela.

(2) Kvoto vladi predlaga minister, pristojen za delo, ob predhodni pridobitvi mnenja Ekonomsko-socialnega sveta.

(3) Vlada lahko s kvoto omeji zaposlovanje in delo tujcev, ki še niso pridobili pravice do prebivanja v Republiki Sloveniji.

(4) Vlada lahko poleg kvote določi tudi omejitve in prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev po regijah, področjih dejavnosti, podjetjih in poklicih, kakor tudi omeji ali prepove prihod novih tujcev z namenom zaposlitve ali dela v celoti ali z določenih regionalnih območij, kadar je to utemeljeno z javnim redom, javno varnostjo, javnim zdravjem, splošnim gospodarskim interesom ali stanjem ter predvidenimi gibanji na trgu dela.

(5) V primeru mednarodnih razpisov, ki jih razpišejo državni organi, lahko vlada določi, da se soglasja k enotnemu dovoljenju izdajo zunaj kvote oziroma brez preverjanja stanja na trgu dela.

42. člen

(prepoved zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev)

(1) Delodajalcu, tujemu delodajalcu, delodajalcu iz prvega odstavka 35. člena tega zakona ali naročniku dela je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev oziroma izvajanje storitev, če mu je bila:

1. pravnomočno izrečena globa po 52., 56. ali 58. členu tega zakona ali za prekršek zaposlovanja na črno v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno – dve leti od pravnomočnosti odločbe;
2. pravnomočno izrečena globa po 54., 55., 59. ali 65. členu tega zakona – eno leto od pravnomočnosti odločbe;
3. pravnomočno izrečena globa po 1., 3., 8., 9., 12., 23., 27., 29. ali 31. točki prvega odstavka oziroma po drugem ali tretjem odstavku 217. člena ZDR-1 – dve leti od pravnomočnosti odločbe;
4. pravnomočno izrečena globa po 14., 17., 19., 24., 25., 26. ali 28. točki prvega odstavka 217. člena ZDR-1 ali po 8., 9., 11., 13., 15. ali 16. točki prvega odstavka oziroma po drugem ali tretjem odstavku 218. člena ZDR-1 – eno leto od pravnomočnosti odločbe;
5. pravnomočno izrečena globa po peti alineji prvega odstavka 23. člena ZPDZC-1 – pet let od pravnomočnosti odločbe.

(2) Dve leti od pravnomočnosti odločbe je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev pri delodajalcu oziroma naročniku dela, ki mu je bila pravnomočno izrečena globa po 50. členu tega zakona ali po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno ter tujcu, ki mu je bila pravnomočno izrečena globa po 51. členu tega zakona ali po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

(3) Pet let od pravnomočnosti sodbe je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev pri delodajalcu ali naročniku dela oziroma delo delavcev tujega delodajalca, ki je bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, kršitve pravic iz socialnega zavarovanja.

(4) Pet let od pravnomočnosti sodbe je prepovedana zaposlitev, samozaposlitev in delo tujca, ki je bil pravnomočno obsojen zaradi predložitve ponarejenega dokazila.

(5) Prepovedi iz tega člena veljajo za zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tistih tujcev, ki v Republiki Sloveniji ne uživajo pravice do prostega dostopa na slovenski trg dela oziroma v Republiki Sloveniji ne prebivajo na podlagi enotnega dovoljenja, izdanega na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo.

43. člen

(odsotnost podaje soglasja k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi ter zavrnitev izdaje dovoljenja za sezonsko delo)

V primerih iz prejšnjega člena se soglasje zavoda k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi ne poda ali se izdaja dovoljenja za sezonsko delo zavrne.

VIII. poglavje NADZOR

44. člen

(pristojni nadzorni organi)

(1) Za nadzor nad izvajanjem zakona je pristojen Inšpektorat Republike Slovenije za delo (v nadaljnjem besedilu: IRSD).

(2) IRSD ima zaradi nadzora nad izvajanjem tega zakona neposreden vpogled v elektronske evidence zavoda in upravnih enot glede podatkov o enotnih dovoljenjih in modrih kartah EU, o pisnih odobritvah, o dovoljenjih za sezonsko delo, o opravljenih prijavah začetka izvajanja storitev oziroma opravljanja dela zastopnika.

(3) Nadzor nad kršitvami določb tega zakona v okviru nadzora nad zakonitostjo bivanja, ki ga določa zakon, ki ureja vstop in prebivanje tujcev v Republiki Sloveniji, izvaja tudi policija. O sumih in ugotovljenih kršitvah določb tega zakona je policija dolžna nemudoma obvestiti organ iz prvega odstavka tega člena.

(4) Če organ iz prvega odstavka tega člena pri izvajanju nadzora po tem zakonu ugotovi sum nezakonitega prebivanja tujcev, je dolžan o tem nemudoma obvestiti policijo, ki v zvezi z navedenim postopa v skladu s pooblastili.

45. člen

(obveznosti do nadzornih organov)

(1) Delodajalci in naročniki dela so dolžni sodelovati s pristojnimi nadzornimi organi in jim omogočiti dostop do vseh razpoložljivih dokazil, na podlagi katerih so izdani dokumenti, ki dovoljujejo zaposlitev, samozaposlitev ali delo v Republiki Sloveniji.

(2) Tujec je dolžan na mestu, kjer dela, hraniti informativni list, v kolikor mu je bil vročen, ali dovoljenje za sezonsko delo in ga na zahtevo pristojnega nadzornega organa predložiti kot dokazilo v postopku.

(3) Delodajalec iz prvega odstavka 35. člena tega zakona mora med obdobjem napotitve svojih delavcev v Republiko Slovenijo na kraju opravljanja storitve hraniti in na zahtevo dati na razpolago nadzornemu organu kopijo pogodbe med naročnikom in izvajalcem storitve, potrdilo o opravljeni prijavi začetka izvajanja storitev, izvode pogodb o zaposlitvi (in njihov prevod v slovenski jezik), potrdila o predpisih o socialni varnosti, ki se uporabljajo za imetnika (obrazec A1), izvode plačilnih list, evidenco

prisotnosti in dokazila o izplačanih plačah ali izvode enakovrednih dokumentov za vse napotene delavce.

(4) Tuji delodajalec iz prvega odstavka 36. člena tega zakona mora med obdobjem napotitve svojih delavcev v Republiko Slovenijo na kraju opravljanja storitve hraniti in na zahtevo dati na razpolago nadzornemu organu pogodbo med naročnikom in izvajalcem storitve, potrdilo o opravljeni prijavi začetka izvajanja storitev in izvode pogodb o zaposlitvi (in njihov prevod v slovenski jezik) za vse napotene delavce ter potrdila o njihovi vključenosti v sistem socialnega zavarovanja na podlagi zaposlitve v državi, kjer ima tuji delodajalec sedež.

(5) Tujec iz prvega odstavka 37. člena tega zakona mora med opravljanjem funkcije zastopnika na mestu, kjer opravlja delo zastopnika, hraniti in nadzornemu organu na njegovo zahtevo dati na razpolago pogodbo civilnega prava, na podlagi katere tujec opravlja delo zastopnika in potrdilo o opravljeni prijavi dela.

IX. poglavje TAKSE IN NADOMESTILO POSEBNIH STROŠKOV

46. člen (takse)

(1) Za vloge, spise in dejanja v zvezi z izdajo dovoljenj za sezonsko delo se plačuje taksa po zakonu, ki ureja upravne takse.

(2) Takso je dolžan plačati vlagatelj.

X. poglavje EVIDENCE

47. člen (vrste in namen)

(1) Vrste evidenc, ki se upravljajo po tem zakonu so:

- evidenca o podanih soglasjih;
- evidenca o izdanih dovoljenjih za sezonsko delo;
- evidenca obvestil iz drugega odstavka 33. člena tega zakona;
- evidenca prijav iz četrtega odstavka 35. člena tega zakona;
- evidenca prijav iz četrtega odstavka 36. člena tega zakona;
- evidenca prijav iz tretjega odstavka 37. člena tega zakona.

(2) Za namen podaje ali umika soglasja, za namen odločanja o izdaji ali razveljavitvi dovoljenj za sezonsko delo, za namen spremljanja stanja na trgu dela in izvajanje nadzora ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene zavod upravlja evidence o podanih soglasjih, o izdanih dovoljenjih za sezonsko delo, in o obvestilih iz drugega odstavka 33. člena tega zakona.

(3) Zaradi spremljanja stanja na trgu dela, izvajanja nadzora, za znanstvenoraziskovalne in statistične namene, upravna enota upravlja evidenco prijav začetka izvajanja storitev iz 35. in 36. člena ter evidenco prijav za tujce iz 37. člena tega zakona.

48. člen (vsebina evidenc)

(1) Evidenca zavoda o podanih soglasjih vsebuje podatke o:

1. tujcu v skladu s 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 11. in 13. točko prvega odstavka, 1., 2., 3., 4., 5., 8., 9., 10., 11. in 12. točko drugega odstavka ter 1. in 2. točko sedmega odstavka 111. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 45/14 – uradno prečiščeno besedilo in 90/14; v nadaljnjem besedilu: Zakon o tujcih);
2. delodajalcu (firmi ali imenu, sedežu ali naslovu, matični številki ali EMŠO, davčni številki);
3. tujem delodajalcu (firmi ali imenu, sedežu ali naslovu, matično številko);
4. naročniku dela (firmi ali imenu, sedežu ali naslovu, matični številki ali EMŠO);
5. delovnem mestu (šifra poklica, naziv in opis delovnega mesta);
6. številu ur delovnega časa tujca;
7. številu ur polnega delovnega časa pri delodajalcu;
8. soglasju (datum podaje, vrsta in številka, datum in razlog umika);
9. dovoljenju za sezonsko delo (številka, datum izdaje, obdobje veljavnosti, datum in razlog prenehanja);
10. enotnemu dovoljenju (številka, vrsta, datum izdaje, obdobje veljavnosti, datum in razlog prenehanja);
11. modri karti EU (številka, datum izdaje, obdobje veljavnosti, datum in razlog prenehanja);
12. zavarovanju (datumu pričetka ter datum in razlog prenehanja);
13. pisni odobritvi (vrsta, datum izdaje in obdobje veljavnosti ter datum in razlog prenehanja);
14. potrdilu o pravočasno vloženi vlogi za podaljšanje enotnega dovoljenja ali modre karte EU (da/ne);
15. vpisu ali izbrisu delodajalcev in naročnikov dela ter o njihovi glavni in stranskih dejavnostih;
16. deležu družbenikov v gospodarski družbi;
17. nosilcu kmetijskega gospodarstva in članih kmetije, vpisanih v register kmetijskih gospodarstev;
18. tujcu, vključenem v obvezno zdravstveno zavarovanje iz naslova zaposlitve ali samozaposlitve in o odjavi iz obveznih socialnih zavarovanj, ki se opravi v času veljavnosti enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve, dovoljenja za sezonsko delo ali v času zaposlitve tujca z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela;
19. obračunih davčnega odtegljaja in plačilnih listih delodajalca ali naročnika dela (da/ne);
20. denarnih prilivih na transakcijske račune delodajalca ali naročnika dela;
21. poravnanih davčnih obveznostih delodajalca ali naročnika dela (da/ne).

(2) Evidenca zavoda o izdanih dovoljenjih za sezonsko delo vsebuje podatke o:

1. tujcu (osebno ime, spol, datum rojstva, EMŠO, če je določen, kraj in država rojstva, državljanstvo);
2. zadnjem stalnem ali začasnem prebivališču v tujini ali v Republiki Sloveniji (država, kraj, ulica in hišna številka);
3. sedanjem stalnem ali začasnem prebivališču v Republiki Sloveniji (kraj, ulica in hišna številka);
4. vrsti in številki potne listne, datumu in kraju izdaje ter njeni veljavnosti;
5. delodajalcu (firmi ali imenu, sedežu ali naslovu, matični številki, davčni številki, osebno imenu in EMŠO zastopnika, soglasjih k enotnim dovoljenjem, modri karti EU, pisnim odobritvam, o dovoljenjih za sezonsko delo, o potrdilih o prijavi dela ter datumu podaje oziroma izdaje);
6. o naročniku dela (firmi ali imenu, sedežu ali naslovu, matični številki, davčni številki, osebno imenu in EMŠO zastopnika, registrirani samostojni dejavnosti);
7. dovoljenju za sezonsko delo (številka, datum izdaje, obdobje veljavnosti, datum in razlog prenehanja);
8. datumu nastopa dela;
9. zavarovanju (datumu pričetka ter datum in razlog prenehanja);
10. številki potrdila o pravočasno vloženi vlogi za podaljšanje dovoljenja za sezonsko delo.

(3) Evidenca zavoda o obvestilih iz drugega odstavka 33. člena, vsebuje podatke o:

1. dovoljenju za prebivanje (številka, vrsta, obdobje veljavnosti);
2. tujcu v skladu s 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 11. in 13. točko prvega odstavka, 1., 2., 3., 4., 5., 8., 9., 10., 11. in 12. točko drugega odstavka ter 1. in 2. točko sedmega odstavka 111. člena Zakona o tujcih;
3. delodajalcu (firmi ali imenu, sedežu ali naslovu, matični številki ali EMŠO, davčni številki, soglasjih k enotnim dovoljenjem);
4. pogojih in elementih zaposlitve iz informativnega lista;
5. datumu obvestila zavoda o pogojih zaposlitve.

(4) Evidenca upravne enote o prijavah začetka izvajanja storitev iz četrtega odstavka 35. člena tega zakona, vsebuje podatke o:

1. firmi ali imenu,
2. sedežu ali naslovu delodajalca ter o osebno imenu in naslovu posameznika, registriranega za opravljanje dejavnosti;
3. osebno imenu in datumu rojstva odgovorne osebe delodajalca;
4. osebno imenu in datumu rojstva imenovanega napotenega delavca, ki bo vez med tujim delodajalcem in pristojnimi nadzornimi organi;
5. osebnih imenih, datumih rojstev, državljanstvih napotenih delavcev in začasnem prebivališču v Republiki Sloveniji;
6. vrsti storitve;
7. kraju in trajanju izvajanja storitve;
8. firmi ali imenu in sedežu ali naslovu naročnika storitve in
9. lokaciji, kjer bodo hranjeni dokumenti iz tretjega odstavka 45. člena tega zakona.

(5) Evidenca upravne enote o prijavah začetka izvajanja storitev iz četrtega odstavka 36. člena tega zakona, vsebuje podatke o:

1. firmi ali imenu in sedežu ali naslovu naročnika storitve;
2. firmi ali imenu in sedežu ali naslovu izvajalca storitve iz tretje države;
3. osebnem imenu in datumu rojstva odgovorne osebe naročnika in izvajalca storitve;
4. osebnem imenu, datumu rojstva, državljanstvu napotenih delavcev in začasnem prebivališču v Republiki Sloveniji;
5. vrsti storitve;
6. kraju in trajanju izvajanja storitve;
7. lokaciji, kjer bodo hranjeni dokumenti iz četrtega odstavka 45. člena tega zakona.

(6) Evidenca upravne enote o tujcih iz prvega odstavka 37. člena tega zakona, vsebuje podatke o:

1. osebnem imenu, datumu rojstva in državljanstvu zastopnika;
2. firmi ali imenu in sedežu ali naslovu pravne osebe, kjer se bo delo zastopnika izvajalo;
3. trajanju opravljanja dela.

(7) Podatki iz evidenc iz tega člena se hranijo dve leti po poteku veljavnosti enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve, dovoljenja za sezonsko delo, ali dve leti po prijavi začetka izvajanja storitev oziroma dela zastopnika in se nato arhivirajo.

(8) Minister, pristojen za delo, predpiše način obdelave podatkov iz evidenc iz tega člena ter način posredovanja teh podatkov.

49. člen (zbiranje podatkov in povezovanje evidenc)

(1) Zavod podatke, ki jih potrebuje za izvajanje svojih pristojnosti v skladu s tem zakonom, brezplačno pridobiva iz evidenc naslednjih upravljavcev, in sicer:

1. upravnih enot: podatki iz 1., 2., 3., 4., 5., 10., 11., 13. in 14. točke prvega odstavka 48. člena tega zakona;
2. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve: podatki iz 15., 16. in 17. točke prvega odstavka 48. člena tega zakona;
3. ministrstva, pristojnega za kmetijstvo: podatek iz 18. točke prvega odstavka 48. člena tega zakona;
4. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije: podatek iz 12. in 19. točke prvega odstavka 48. člena tega zakona;
5. IRSĐ: podatki o pravnomočnih sklepih ali odločbah o prekrških, izdanih delodajalcem ali naročnikom dela, njihovim odgovornim osebam ali tujcem, ki, v skladu z določbami tega zakona, vplivajo na odločitve zavoda v postopkih, ki jih vodi po tem zakonu;
6. Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: finančna uprava): podatki iz 19., 20. in 21. točke prvega odstavka 48. člena tega zakona ter o

pravnomočnih sklepov ali odločbah o prekrških, izdanih delodajalcem ali naročnikom dela, njihovim odgovornim osebam ali tujcem, ki, v skladu z določbami tega zakona, vplivajo na odločitve zavoda v postopkih, ki jih vodi po tem zakonu;

7. ministrstvo, pristojno za pravosodje: podatki o pravnomočno obsojenih delodajalcih, tujih delodajalcih in naročnikih del zaradi storitve kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, zaposlovanja na črno ali kršitve pravic iz socialnega zavarovanja, ki, v skladu z določbami tega zakona, vplivajo na odločitve zavoda v postopkih, ki jih vodi po tem zakonu.

(2) Zavod lahko evidence, ki jih upravlja po tem zakonu, poveže z evidencami upravljavcev iz prejšnjega odstavka, razen z evidencama IRSD in finančne uprave o pravnomočnih sklepov in odločbah o prekrških ter evidenco ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(3) Zavod lahko podatke o pravnomočnih sklepov in odločbah o prekrških, ki, v skladu z določbami tega zakona, vplivajo na odločitve zavoda v posamičnih postopkih, ki jih vodi po tem zakonu, pridobi iz evidenc IRSD z neposrednim vpogledom in iz evidenc finančne uprave na podlagi vsakokratnega pisnega zahtevka.

(4) Zavod lahko podatke iz 7. točke prvega odstavka tega člena, ki jih potrebuje za namene odločanja v posamičnih postopkih pridobi iz kazenske evidence na podlagi vsakokratnega elektronskega zahtevka.

(5) Za obdelavo osebnih podatkov, vsebovanih v evidencah, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, za zbiranje, obdelovanje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, ki predstavljajo davčno tajnost, pa se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

XI. poglavje KAZENSKE DOLOČBE

50. člen

(1) Z globo od 3.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec oziroma naročnik dela, ki tujcu omogoči opravljanje dela, za katerega v postopku izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve ni bilo podano soglasje oziroma za katerega mu ni bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo (četrti odstavek 7. člena).

(2) Z globo 3.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec, ki tujcu z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, omogoči opravljanje dela v nasprotju s pogoji in elementi zaposlitve, navedenimi na informativnem listu (peti odstavek 33. člena).

(5) Z globo 500 do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca ali naročnika dela, ki stori prekršek iz prejšnjih dveh odstavkov.

51. člen

(1) Z globo 500 do 5.000 eurov se kaznuje tujec, ki opravlja delo, za katerega v postopku izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve ni bilo podano soglasje oziroma za katerega mu ni bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo (četrty odstavek 7. člena).

52. člen

(1) Z globo od 10.000 eurov do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec, ki mu zakon dovoljuje opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku, če sklene pogodbo o zaposlitvi s tujcem, ki v Republiki Sloveniji ne prebiva na podlagi modre karte EU oziroma za katerega v postopku izdaje enotnega dovoljenja ali pisne odobritve ni bilo podano soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo oziroma nima prostega dostopa na slovenski trg dela (peti odstavek 7. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

53. člen

Z globo od 500 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek posameznik s prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki ni registriran za opravljanje dejavnosti, ki sklene pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo civilnega prava s tujcem, ki nima prostega dostopa na trg dela oziroma za katerega v postopku izdaje enotnega dovoljenja ni bilo podano soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo (šesti odstavek 7. člena).

54. člen

(1) Z globo od 3.000 eurov do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec oziroma naročnik dela, ki ne zagotovi minimalnih bivanjskih ali higienskih standardov (prvi odstavek 10. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 2.500 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca oziroma naročnika dela, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(4) Z globo od 500 evrov do 1.500 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

55. člen

(1) Z globo od 3.000 eurov do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek naročnik dela ali delodajalec, ki v predpisanem roku ne vrne dovoljenja za sezonsko delo za tujca, s katerim ni sklenil delovnega ali pogodbenega razmerja oziroma je pogodba o

zaposlitvi ali pogodba civilnega prava prenehala pred iztekom veljavnosti dovoljenja za sezonsko delo (31. člen).

(2) Z globo od 500 eurov do 2.500 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca ali naročnika dela, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

56. člen

(1) Z globo od 10.000 eurov do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, ki izvaja storitve v Republiki Sloveniji z delavci, ki pri njem niso zaposleni ali izvaja storitve kljub prepovedi dela tujcev (prvi odstavek 35. člena oziroma prvi odstavek 42. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

57. člen

(1) Z globo od 3.000 eurov do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, zavezanec za prijavo, ki ne prijavi začetka izvajanja storitve v Republiki Sloveniji (tretji odstavek 35. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 1.500 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

58. člen

(1) Z globo od 10.000 eurov do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek tuji delodajalec, ki izvaja storitve v Republiki Sloveniji z delavci, ki pri njem niso zaposleni ali izvaja storitve kljub prepovedi dela tujcev (prvi odstavek 36. člena oziroma prvi odstavek 42. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba tujega delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

59. člen

(1) Z globo od 3.000 eurov do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek tuji delodajalec, zavezanec za prijavo, ki ne prijavi začetka izvajanja storitve v Republiki Sloveniji oziroma katerega delavci izvajajo storitve, ki niso vezane na dobavo blaga in servisiranje (drugi in tretji odstavek 36. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 1.500 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba tujega delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

60. člen

(1) Z globo od 500 eurov do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek tujec, zavezanec za prijavo, ki ne prijavi začetka dela zastopnika v Republiki Sloveniji ali opravlja delo zastopnika kljub prepovedi dela tujcev (drugi odstavek 37. člena).

61. člen

Z globo od 500 do 5.000 eurov se kaznuje tujec, ki je zaposlen, samozaposlen ali dela v nasprotju s prepovedjo iz četrtega odstavka 42. člena tega zakona.

62. člen

(1) Z globo od 3.000 eurov do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec ali naročnik dela, ki nadzornim organom ne omogoči dostopa do vseh razpoložljivih dokazil, na podlagi katerih so izdani dokumenti, ki dovoljujejo zaposlitev, samozaposlitev ali delo tujca (prvi odstavek 45. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 1.500 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca ali naročnika dela, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

63. člen

Z globo od 500 eurov do 1.500 eurov se kaznuje za prekršek tujec, ki na poziv nadzornega organa, ne predloži informativnega lista ali dovoljenja za sezonsko delo (drugi odstavek 45. člena).

64. člen

(1) Z globo od 3.000 eurov do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec iz prvega odstavka 35. člena, ki med obdobjem napotitve ne hrani dokumentacije iz tretjega odstavka 45. člena tega zakona oziroma je ne predloži na poziv nadzornega organa (tretji odstavek 45. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 2.500 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca iz prvega odstavka 35. člena, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

65. člen

(1) Z globo od 3.000 eurov do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek tuji delodajalec, ki med obdobjem napotitve ne hrani dokumentacije iz četrtega odstavka 45. člena tega zakona oziroma je ne predloži na poziv nadzornega organa (četrti odstavek 45. člena).

(2) Z globo od 500 eurov do 2.500 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba tujega delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

66. člen

Z globo od 3.000 eurov do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek tujec, ki med obdobjem opravljanja dela kot zastopnik ne hrani dokumentacije iz petega odstavka 45. člena tega zakona oziroma je ne predloži na poziv nadzornega organa (peti odstavek 45. člena).

67. člen

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

XII. poglavje PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

68. člen

(vložene vloge in pridobljene pravice)

(1) O vlogah, ki so bile vložene pred začetkom uporabe tega zakona, se odloča v skladu z Zakonom o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 26/11, 21/13 – ZUTD-A in 100/13 – ZUTD-C, v nadaljnjem besedilu: ZZDT-1).

(2) Delovna dovoljenja, ki so bila izdana po ZZDT-1, ostanejo v veljavi do poteka njihove veljavnosti.

(3) V postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja oziroma izdaje pisne odobritve tujcu, ki ima veljavno osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let, izdano po ZZDT-1, se v času veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja šteje, da je soglasje podano.

69. člen

(prenehanje in razveljavitev delovnih dovoljenj)

(1) Za ugotavljanje razlogov za prenehanje veljavnosti delovnih dovoljenj, izdanih po ZZDT-1, se še naprej uporabljajo določbe prvega, drugega in tretjega odstavka 57. člena ZZDT-1.

(2) Za ugotavljanje razlogov za razveljavitev delovnih dovoljenj, izdanih po ZZDT-1, se še naprej uporabljajo določbe prvega, drugega in tretjega odstavka 58. člena ZZDT-1.

70. člen
(prepovedi zaposlovanja in dela)

Prepovedi zaposlovanja in dela tujcev, uveljavljene po ZZDT-1, ostanejo v veljavi do poteka prepovedi.

71. člen
(podzakonski akti po tem zakonu)

(1) Ministri, pristojni za delo, prostor ter zdravje izdajo podzakonski akt iz 10. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Minister, pristojen za delo izda podzakonski akt iz 48. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

72. člen
(zakon o urejanju trga dela)

(1) V Zakonu o urejanju trga dela (Uradni list I. RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13 in 32/14 – ZPDZC-1) se:

1. drugi odstavek 8. člena spremeni tako, da se glasi: »Za brezposelno osebo po tem zakonu se štejejo tudi tujec z državljanstvom države, ki ni članica EU, EGP ali Švicarske konfederacije in ima prost dostop na slovenski trg dela, tujec z osebnim delovnim dovoljenjem z veljavnostjo treh let, tujec z veljavnim enotnim dovoljenjem za prebivanje in delo, izdanim na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo ter tujec, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o pravočasno vloženi vlogi za izdajo nadaljnjega dovoljenja za prebivanje ter na podlagi zaposlitve ali samozaposlitve izpolnjuje pogoje za prejemanje denarnega nadomestila za primer brezposelnosti v Republiki Sloveniji dokler prejema to nadomestilo.«

2. tretji odstavek 167. člena spremeni tako, da se glasi: »Delodajalec, ki je vpisan v register oziroma v evidenco, lahko opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku za državljane Republike Slovenije ter za tujce z državljanstvom držav, ki niso članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije in imajo:

1. prost dostop na slovenski trg dela, v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev,
2. enotno dovoljenje za prebivanje in delo, izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo,
3. modro karto EU ali
4. osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let.«.

73. člen
(zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno)

V Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14) se črtata peta alineja prvega odstavka 5. člena in četrta alineja prvega odstavka 23. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

74. člen
(zakon o delovnih razmerjih)

(1) Do ureditve v zakonu, ki ureja delovna razmerja, ima izraz »delovno dovoljenje za določen čas, razen v primeru osebnega delovnega dovoljenja« iz četrte alineje prvega odstavka 54. člena ZDR-1 enak pomen kot »enotno dovoljenje kot ga določa zakon, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, dovoljenje za sezonsko delo ali delovno dovoljenje, kot ju določata ta in prej veljavni zakon, ki je urejal zaposlovanje in delo tujcev, razen v primeru ko je enotno dovoljenje izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo in v primeru osebnega delovnega dovoljenja«.

(2) Do ureditve v zakonu, ki ureja delovna razmerja, ima izraz »delovno dovoljenje« iz drugega odstavka 119. člena ZDR-1 enak pomen kot »enotno dovoljenje, kot ga določa zakon, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, dovoljenje za sezonsko delo ali delovno dovoljenje, kot ju določata ta in prej veljavni zakon, ki je urejal zaposlovanje in delo tujcev«.

75. člen
(zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1 in 95/14 – ZUJF-C) se spremeni tako, da se:

1. v 79.a členu za peto alinejo doda nova šesta alineja, ki se glasi: »- dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje,«;
2. v drugem odstavku 79.b člena za peto alinejo doda nova šesta alineja, ki se glasi: »- dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje,«.

76. člen
(zakon o tujcih)

V Zakonu o tujcih (Uradni list RS, št. 45/14 – uradno prečiščeno besedilo in 90/14) se 1. točka sedmega odstavka 111. člena spremeni tako, da se glasi: »1. Ime, naslov, matično in davčno številko tujca, ki je vpisan v poslovni register za opravljanje samostojne poklicne dejavnosti;«

77. člen
(zakon o medijih)

V Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS in 47/12) se tretji odstavek 124. člena Zakona o medijih črta.

78. člen

(pravica zbiranja podatkov nosilcev javnih pooblastil)

Nosilci javnih pooblastil, ki so po predpisih, veljavnih na dan uveljavitve tega zakona, upravičeni do podatkov o delovnih dovoljenjih, so upravičeni tudi do podatkov o enotnem dovoljenju, modri karti, pisni odobritvi, soglasju ali dovoljenju za sezonsko delo po tem zakonu in po zakonu, ki ureja vstop in prebivanje tujcev.

79. člen

(prenehanje veljavnosti podzakonskih aktov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Pravilnik o kriterijih za usposabljanje v gospodarski družbi (Uradni list RS, št. 73/11),
- Pravilnik o vlogah in dokazilih v zvezi z zaposlovanjem in delom tujcev ter o zaposlitvah tujcev, ki niso vezane na trg dela (Uradni list RS, št. 45/11 in 11/15),
- Pravilnik o obdelavi in posredovanju podatkov o tujcih, ki se zaposlijo ali delajo na ozemlju Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 83/11),
- Pravilnik o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 71/11) in
- Sklep o določitvi višine nadomestila posebnih stroškov (Uradni list RS, št. 8/01).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se podzakonska akta iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka uporabljata do začetka uporabe tega zakona, podzakonska akta iz tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka pa se uporabljata do uveljavitve podzakonskih aktov po tem zakonu, kolikor z njim nista v nasprotju.

80. člen

(prenehanje veljavnosti zakona)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, uporablja pa se do začetka uporabe tega zakona, razen določb prvega, drugega in tretjega odstavka 57. člena in prvega, drugega in tretjega odstavka 58. člena, ki se uporabljajo do poteka veljavnosti delovnih dovoljenj izdanih po Zakonu o zaposlovanju in delu tujcev.

81. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2015.

III. OBRAZLOŽITVE

I. poglavje **Splošne določbe**

K 1. členu

Opredeljena je vsebina Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (v nadaljevanju: zakon). Zakon določa pogoje za zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev v Republiki Sloveniji, ter s tem povezane naloge države za urejanje in zaščito trga dela.

K 2. členu

Člen določa naloge Republike Slovenije na področju zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev, vključno s sklepanjem mednarodnih pogodb na tem področju. V skladu z določbami mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, lahko Državni zbor Republike Slovenije uvede in ukine ukrepe za prosto gibanje delavcev in prosto izvajanje storitev med državami članicami Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije.

K 3. členu

Navedene so direktive Evropske unije, ki so s tem zakonom deloma prenesene v nacionalni pravni red. Glede na ZZDT-1 je na novo dodana Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (UL L št. 18 z dne 21. 1. 1997, str. 1), saj se v 35. členu zakona jasno opredeljuje možne oblike napotitve delavcev v skladu z direktivo. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2011/98/EU z dne 13. decembra 2011 o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnem nizu pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici (UL L št. 343 z dne 23. 12. 2011, str. 1) se sicer v nacionalno zakonodajo prenaša s spremembami Zakona o tujcih, so pa te spremembe ključne za večino strukturnih in vsebinskih sprememb v predlogu zakona. Neposredno je v ZZSDT prenesena določba 7. člena direktive 2011/98/EU in sicer v III. poglavje ZZSDT, ki določa zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela.

K 4. členu

Podane so definicije posameznih pojmov v tem zakonu. Glede na ZZDT-1 so v tem členu opredeljeni samo pojmi, ki se pojavljajo skozi celoten zakon oziroma so na novo dodani pojmi zaradi sprememb, ki jih je v ZTuj prinesla implementacija Direktive 2011/98/EU.

K 5. členu

Člen določa kategorije tujcev, ki so izvzete iz uporabe tega zakona, pri čemer se lahko z mednarodnimi pogodbami določijo tudi druge kategorije tujcev, za katere se ta zakon ne uporablja.

Med kategorije tujcev, ki so po samem zakonu izvzete iz obsega uporabe tega zakona se po novem uvrščajo tudi tujci, ki izvajajo interventne storitve, tujci, ki delajo v okviru sejamskih ali razstavnih prireditev v Republiki Sloveniji ter tujci, ki delajo v okviru cirkuških predstav ali v gostujočih zabaviščnih parkih in drugi podobni delavci. Za naštete kategorije tujcev je v skladu s sedaj veljavnim ZZDT-1 potrebna prijava dela na zavodu. Na novo pa so izvzeti iz uporabe tega zakona še tujci, ki imajo pravico do prostega pretoka delavcev na podlagi prava Evropske unije (gre za državljane EU, EGP in Švicarske konfederacije in njihove družinske člane). Če bo v konkretnem primeru nastal dvom, ali gre za enega izmed taksativno naštetih primerov, ko se določbe zakona ne uporabljajo, bo po novem v konkretnem primeru o tem podalo mnenje pristojno ministrstvo.

Člen izrecno določa, da morajo imeti tudi tujci, za katere se določbe tega zakona ne uporabljajo, in ki se zaposlijo, samozaposlijo ali delajo v Republiki Sloveniji urejeno prebivanje v skladu s predpisi, ki urejajo prebivanje tujcev. Pri tem je potrebno poudariti, da lahko tujci zakonito prebivajo v Republiki Sloveniji ne samo na podlagi določb zakona o tujcih, ampak tudi na podlagi drugih predpisov npr. s področja mednarodne zaščite.

K 6. členu

Člen pravico do prostega dostopa opredeljuje kot pravico tujca, da se v Republiki Sloveniji zaposli, samozaposli ali opravlja delo brez soglasja zavoda k enotnemu dovoljenju ali modri karti EU oziroma dovoljenja za sezonsko delo.

Po novem imajo pravico do prostega dostopa še nekatere kategorije tujcev, ki imajo po dosednji zakonodaji (22. in 23. člen ZZDT-1) možnost pridobiti osebno delovno dovoljenje že na podlagi svojega statusa, in sicer: prosilec za mednarodno zaščito, oseba s subsidiarno zaščito, oseba z začasno zaščito, žrtev trgovine z ljudmi, žrtev nezakonitega zaposlovanja ter družinski člani begunca, tujca s stalnim prebivanjem in raziskovalca. Navedene kategorije tujcev so imele že doslej na podlagi svojega statusa v Republiki Sloveniji pravico do osebnega delovnega dovoljenja in s tem zaposlovanja pod enakimi pogoji kot slovenski državljani, kar pomeni, da se s predlagano spremembo zgolj odpravlja administrativna ovira pridobivanja dodatnih dovoljenj na podlagi statusa tujca. Poleg navedenih kategorij tujcev pa imajo pravico do prostega dostopa še tujci, družinski člani slovenskih državljanov, in tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje. Zaradi uskladitve z ZTuj se je krog tujcev slovenskega rodu zožil do drugega kolena v ravni vrsti. Pravico do prostega dostopa pa z novo ureditvijo nimajo več tujci, ki imajo status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU.

Tujci svojo pravico do prostega dostopa na trg dela izkazujejo z dokazilom iz katerega je razviden njihov status, na podlagi katerega jim ta pravica pripada. Ta pravica jim pripada tudi, ko v Republiki Sloveniji zakonito prebivajo na podlagi potrdila o pravočasno vloženi prošnji za podaljšanje tega statusa.

K 7. členu

Člen na splošno opredeljuje, kdaj se šteje, da je tujec v Republiki Sloveniji zaposlen, samozaposlen ali opravlja delo in na podlagi katerega dovoljenja ali soglasja zavoda mu je to dovoljeno.

Člen jasno določa prepoved opravljanja ali omogočanje opravljanja dela, ki ni v skladu s tistim, ki mu je bilo dovoljeno na podlagi soglasja zavoda ali dovoljenja za sezonsko delo. Od te splošne prepovedi pa smo določili izjemo za tujce z enotnim dovoljenjem, ki mu je bilo izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo (nadomešča osebno delovno dovoljenje) ali soglasja za samozaposlitev ter tujci, ki imajo v skladu z določbami tega zakona prost dostop na trg dela. Ti tujci lahko opravljajo vsa dela v okviru registriranih dejavnosti delodajalca oziroma poslovnega subjekta ter druge posle, potrebne za obstoj podjetja ali druge dejavnosti, ki niso nujno povezane z registriranimi dejavnostmi.

Opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku je mogoče s tistimi tujci, ki imajo prost dostop na slovenski trg dela, enotno dovoljenje izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev in delo, ki bo nadomestilo osebno delovno dovoljenje, po novem pa tudi s tujci, ki imajo modro karto EU, s čimer je omogočena večja fleksibilnost visokokvalificirane delovne sile.

Posamezniki s prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki niso registrirane za opravljanje dejavnosti ali vpisane v register kmetijskih gospodarstev, bodo enako kot doslej lahko sklepali pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe civilnega prava s tistimi tujci, ki imajo prost dostop na trg dela ali enotno dovoljenje izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev in delo, ki bo nadomestilo osebno delovno dovoljenje. Za kršitev navedenih določb so v kazenskih določbah predvidene globe.

Tako kot sedaj je izrecno določeno, da morajo imeti tujci, ki se zaposlijo, samozaposlijo ali delajo v Republiki Sloveniji, urejeno prebivanje v skladu s predpisi, ki urejajo prebivanje tujcev. Pri tem je potrebno izrecno poudariti, da lahko tujci zakonito prebivajo v Republiki Sloveniji ne samo na podlagi določb zakona o tujcih, ampak tudi na podlagi drugih predpisov npr. s področja mednarodne zaščite.

K 8. členu

V skladu s predpisi, ki urejajo obvezna socialna zavarovanja, je vključitev v obvezna socialna zavarovanja obvezna za vse osebe, ki se v Republiki Sloveniji zaposlijo ali samozaposlijo. Člen določa tudi obveznost nastopa dela tujca in sicer mora tujec nastopiti delo v določenem roku od vročitve enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve. Rok za nastop dela je odvisen od tega, ali gre za tujca, ki je že v Sloveniji in torej pred izdajo enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve že prebiva v Republiki Sloveniji ali ne. Drugi odstavek določa rok za nastop dela tujca, ki pred vročitvijo enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve že prebival v Sloveniji. Nastop dela je potrebno izvesti v roku desetih dni od vročitve. V drugem in tretjem odstavku člena sta predvidena roka za obvezen nastop dela tujcev, ki jim je bilo enotno dovoljenje ali modra karta EU ali dovoljenje za sezonsko delo vročeno izven Slovenije. S temi rešitvami želi država zagotovilo, da bodo tujci, ki jim

je bilo izdano enotno dovoljenje ali modra karta EU dejansko prišli v RS in začeli opravljati delo v določenih rokih.

Nespoštovanje rokov določenih za obvezen nastop dela ima za posledico umik soglasja k enotnem dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi ter razveljavitev dovoljenja za sezonsko delo.

K 9. členu

Člen omogoča delodajalcu, da v primerih, ko zakon določa kontrolo trga dela, že pred vložitvijo vloge za izdajo enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve ali dovoljenja za sezonsko delo pridobi mnenje zavoda ali so v njegovi evidenci ustrezne domače brezposelne osebe oziroma osebe, ki so glede dostopa do zaposlitve izenačene z državljani Republike Slovenije.

Zavod je dolžan vlagatelja najkasneje v roku petih delovnih dni od sporočila o prostem delovnem mestu pisno obvestiti o stanju na trgu dela, obvestilo pa se upošteva pri odločanju o podaji soglasja zavoda, če je bil postopek izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve ali dovoljenja za sezonsko delo na podlagi katerih se lahko tujec zaposli na prijavljenem prostem delovnem mestu pri tem delodajalcu, začeti v 30 dneh od izdaje obvestila. Z novim zakonom se skrajšujejo roki za podajo obvestila zavoda z osmih na največ pet delovnih dni, kar predstavlja velik odmik od sedaj veljavne zakonodaje, dikcija določbe pa zavodu omogoča izdajo obvestila tudi v enem samem delovnem dnevu.

Če delodajalec možnosti predhodnega preverjanja trga dela ne izkoristi, zavod trg dela preverja v postopku podaje soglasja po vložitvi vloge za izdajo enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve oziroma po vložitvi vloge za izdajo dovoljenja za sezonsko delo.

K 10. členu

Ta člen nalaga spoštovanje minimalnih bivanjskih in higienskih standardov, določenih s podzakonskim predpisom tistim, ki zagotavljajo nastanitev tujcem, ki so pri njih tudi zaposleni ali ki zanje opravljajo delo.

V zvezi s spori glede višine najemnine za oddan nastanitveni prostor pa določa pristojnost sodišča in smiselno uporabo določb predpisa, ki ureja določitev najvišje priznane tržne najemnine.

K 11. členu

Člen določa pristojnosti zavoda v zvezi z izvajanjem postopkov za izdajo, podaljšanje in razveljavitev dovoljenj za sezonsko delo, podajo in umikom soglasij k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi, izdajo obvestil iz 9. člena tega zakona ter izdajo potrdil o pravočasno vloženih prošnjah za podaljšanje dovoljenj za sezonsko delo. Člen določa, da o pritožbah zoper odločbe in sklepe, ki jih na prvi stopnji izda zavod (dovoljenja za sezonsko delo) odloča ministrstvo, pristojno za delo.

II. poglavje

Soglasje zavoda in dovoljenje za sezonsko delo

K 12. členu

V zakonu, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, so opredeljene različne vrste enotnih dovoljenj in modra karta EU, na podlagi katerih lahko tujec v Republiki Sloveniji prebiva in dela. Glede na namen, s katerim tujec prihaja v Republiko Slovenijo (zaposlitev, samozaposlitev, sezonsko delo, delo zastopnikov, usposabljanje, izvajanje storitev s strani podjetij iz tretjih držav) pa zavod k enotnemu dovoljenju poda soglasje pod različnimi pogoji, tako kot ZZDT-1 glede na namen določa različne oblike delovnih dovoljenj. V odvisnosti od namena, za katerega želi tujec pridobiti enotno dovoljenje se v postopku izdaje enotnega dovoljenja, h katerim zavod poda soglasje, preverja izpolnjevanje različnih pogojev, zato je oblikovanih več vrst soglasij (soglasje za zaposlitev, soglasje k modri karti EU, soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, soglasje za samozaposlitev, soglasje za sezonsko delo, soglasje za zastopnika, soglasje za usposabljanje, soglasje za delo napotenega delavca). Upravna enota bo ob vročitvi enotnega dovoljenja ali modre karte EU priložila informativni list, ki ga bo na podlagi podanega soglasja pripravil zavod in na katerem bodo opredeljeni vsi bistveni elementi zaposlitve ali dela.

Ker se enotno dovoljenje izda v obliki izkaznice, je zato, da izkaznice v času veljavnosti ne bi bilo potrebno menjati, če bi v tem času prišlo do določenih sprememb v zvezi z zaposlitvijo ali delom, v zakonu, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, predvidena pisna odobritev, ki se ravno tako izda na podlagi soglasja zavoda.

Četrty odstavek tega člena omogoča tujcem, da opravljajo delo tudi v času, ko v Republiki Sloveniji zakonito prebivajo na podlagi potrdila o pravočasno vloženi prošnji za podaljšanje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali dovoljenja za sezonsko delo.

ZZSDT za razliko od ZZDT-1, ki je to vprašanje urejal s Pravilnikom o vlogah in dokazilih v zvezi z zaposlovanjem in delom tujcev ter o zaposlitvah tujcev, ki niso vezane na trg dela (Uradni list RS, št. 45/11 in 11/15), v splošnih določbah določa načine, s katerimi lahko tujec v postopku pridobitve soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali dala dokazuje izpolnjevanje ustrezne ravni izobrazbe.

1.Soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo

K 13. členu

Enotno dovoljenje izdano ali podaljšano, ter pisna odobritev, ki so izdani na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev in delo daje tujcu enake pravice kot osebno delovno dovoljenje po ZZDT-1. V času veljavnosti enotnega dovoljenja izdanega na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo ima tujec pravico do dostopa na trg dela in se na tej podlagi lahko zaposli pri kateremkoli delodajalcu ali pri več delodajalcih, opravlja dela na podlagi pogodb civilnega prava ali se samozaposli. Če je tak tujec zaposlen pri tujem delodajalcu in z njegove strani napoten na delo v Republiko Slovenijo, pa mora zanj delodajalec pridobiti soglasje k enotnemu dovoljenju za napotenega delavca.

Z namenom ohranjanja podobne ureditve oziroma ohranitve podobne ravni pravic, ki so jih v skladu s sedaj veljavno ureditvijo deležni tujci z osebnim delovnim

dovoljenjem, predlog zakona omogoča, da tujcem z enotnim dovoljenjem ali pisno odobritvijo, ki je bilo izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo novega soglasja zavoda ne potrebujejo tri leta od izdaje enotnega dovoljenja ali pisne odobritve.

K 14. členu

Člen določa pogoje za pridobitev soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, ki ga zavod poda na zahtevo upravne enote v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja ter v postopku izdaje pisne odobritve, neodvisno od stanja in razmer na trgu dela.

Pogoji za pridobitev soglasja za zaposlitev, samozaposlitev in delo, ki jih morajo izpolnjevati tujci se bistveno ne razlikujejo od pogojev za izdajo osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let po ZZDT-1. Nekaterim kategorijam tujcev, ki so po ZZDT-1 osebno delovno dovoljenje lahko pridobili že na podlagi svojega statusa je po novem na podlagi njihovega statusa dan prost dostop na slovenski trg dela (npr. prosilec za mednarodno zaščito, osebe s subsidiarno zaščito, žrtve trgovine z ljudmi, žrtve nezakonitega zaposlovanja, itd).

Trem kategorijam tujcev se bo soglasje za zaposlitev, samozaposlitev in delo še naprej izdajalo pod lažjimi pogoji, tako kot to določa že ZZDT-1, in sicer: tujcem, ki so v Republiki Sloveniji končali šolanje in pridobili najmanj visokošolsko izobrazbo, tujcem, ki so v Republiki Sloveniji zaključili program raziskovalnega dela in tujcem z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno poklicno kvalifikacijo, ki so že nekaj časa zaposleni v RS.

Olajšani pa so tudi pogoji za pridobitev soglasja za zaposlitev, samozaposlitev in delo v primeru tujcev, ki so v Republiki Sloveniji zaposleni ali samozaposleni vsaj 30 mesecev v obdobju treh let, vendar nimajo poklicne izobrazbe ali pridobljene poklicne kvalifikacije. V praksi se je namreč pokazalo, da so tujci zaradi določbe v ZZDT-1 pogosto pridobili le najenostavnejšo nacionalno poklicno kvalifikacijo, ki pa ni bila v nikakršni zvezi z delom, ki so ga opravljali.

2.Soglasje za samozaposlitev

K 15. členu

Enotno dovoljenje izdano na podlagi soglasja za samozaposlitev tujcu daje pravico do samozaposlitve kot samostojni podjetnik posameznik ali če želi opravljati samostojno poklicno dejavnost, za kar je po ZZDT-1 moral pridobiti osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev.

Člen določa, da se lahko tujec samozaposli kot samostojni podjetnik posameznik ali opravlja samostojno poklicno dejavnost, če pridobi enotno dovoljenje za samozaposlitev, pri čemer so osebe, ki samostojno opravljajo pridobitno dejavnost samostojni podjetniki posamezniki, ki na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja, medtem ko so osebe, ki opravljajo drugo dovoljeno dejavnost, fizične osebe, ki so za opravljanje posamezne poklicne

dejavnosti vpisane v register, imenik ali drugo evidenco, ki je predpisana za opravljanje te dejavnosti, kot na primer razvid zasebnih športnih delavcev, zdravniški register, razvid samostojnih novinarjev, imenik odvetnikov, register notarjev, ipd. Za namen večje jasnosti bomo pojasnilo vključili v obrazložitve predmetnega člena.

Nadalje člen določa, da soglasje za samozaposlitev ni potrebno, tujec pa mora pred vložitvijo vloge za izdajo enotnega dovoljenja v RS neprekinjeno prebivati najmanj eno leto.

Predlog zakona nič več ne omejuje tujca, ki želi pred samozaposlitvijo kot samostojni podjetnik najprej opraviti registracijo v skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah. Tak tujec pa se bo lahko v obvezna socialna zavarovanja vključil šele na podlagi izdanega enotnega dovoljenja za samozaposlitev. Do sedaj veljavna zakonodaja je določala, da mora tujec predno se registrira kot samostojni podjetnik najprej pridobiti osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev ali osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let. Ker je bila tovrstna določba sporna z vidika urejanja pogojev za samo registracijo tujca kot samostojnega podjetnika, kar sodi v pristojnost Zakona o gospodarskih družbah, je bila določba ustrezno spremenjena. Predlog zakona po novem tudi ne predvideva več pogoja izkazovanja lastnih finančnih sredstev v višini 10.000 evrov, saj je bil ta pogoj v zakonodajo vpeljan leta 2005 z namenom preprečevanja zlorab pri ustanavljanju s.p-jev. Tujci so na tej podlagi lahko pridobili delovno dovoljenje in dovoljenje za prebivanje ter to zakonodajno možnost izkoristili za prihod v schengensko območje, brez resnega namena opravljanja gospodarske dejavnosti v RS. Glede na to, da se lahko tujec samozaposli kot samostojni podjetnik posameznik šele po enoletnem prebivanju v RS, dodatno pogojevanje opravljanja gospodarske dejavnosti tujcev ni več smiselno oziroma potrebno.

3.Soglasje za zaposlitev

K 16. členu

Enotno dovoljenje izdano na podlagi soglasja za zaposlitev daje tujcu enake pravice kot dovoljenje za zaposlitev po ZZDT-1. V času njegove veljavnosti se tujec lahko zaposli pri tistem delodajalcu, ki se je ob vložitvi vloge zavezal zaposliti tujca in je izpolnjeval pogoje za zaposlitev po tem zakonu, in sicer, na delovnem mestu, za katerega se je preverjal trg dela.

Za razliko od ureditve določene z ZZDT-1 se lahko tujci v RS po novem zaposlijo le za poln delovni čas. Izjema od splošnega pravila velja le za visokokvalificirane tujce oziroma tujce, ki jim delovni čas lahko skrajša v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali predpisi o starševskem varstvu. S tem ukrepom se želi preprečiti primere, ko delodajalci zaposlujejo tujce za krajši delovni čas od polnega izključno z namenom zmanjševanja stroškov davkov, stroškov za obvezna socialna zavarovanja in izkoriščanja delavcev, dejansko pa ti delavci delajo polni delovni čas.

K 17. členu

Člen določa pod katerimi pogoji zavod poda soglasje za zaposlitev na zahtevo upravne enote. Soglasje za zaposlitev se poda v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja ali izdaje pisne odobritve.

Poleg pogoja, da v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih brezposelnih oseb, ki ustrezajo pogojem za zaposlitev, ki jih je v sporočilu o prostem delovnem mestu navedel delodajalec (t.i. kontrola trga dela), morata delodajalec in tujec izpolnjevati tudi nekatere druge pogoje, ki so v primerjavi s pogoji za izdajo dovoljenja za zaposlitev po ZZDT-1 v ZZSDT bodisi drugače formulirani bodisi predstavljajo novost, nekateri pogoji pa so črtani.

Novost predstavljajo dodatni načini izkazovanja aktivnega poslovanja delodajalca. Ker so se na podlagi veljavne ureditve pokazale težave pri dokazovanju aktivnega poslovanja podjetij pri izdaji dovoljenj za zaposlitev samo na podlagi pozitivnega poslovnega izida oziroma investicije, predlog zakona na novo določa možnosti dokazovanja aktivnega poslovanja s predhodno zaposlitvijo delavca ali obveznim socialnim zavarovanjem fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti ali z izkazovanjem določene višine prilivov na transakcijskem računu, odprtem v Republiki Sloveniji. Kot izjema od splošnih pravil dokazovanja aktivnega poslovanja delodajalca je določena možnost izkazovanja investicije v dejavnosti, v okviru katere naj bi tujec opravljal delo, in jo bodo praviloma dokazovala novoustanovljena podjetja.

Pomembna novost, ki bo bistveno poenostavila postopke pridobivanja soglasij, predstavlja spremenjen način ugotavljanja ali ima delodajalec poravnane davke in prispevke iz naslova delovnega razmerja oziroma na dan vložitve nima davčnih obveznosti do države. Posredovanje informacij davčnega organa glede predlaganja obračunov davčnega odtegljaja za dohodke iz delavnega razmerja oziroma posredovanje plačilnih listin in informacij o poravnanih davčnih obveznostih do države bo nadomestil elektronski vpogled zavoda v natančno dogovorjene podatke pristojnega davčnega organa. S tem bomo v veliki meri prispevali k pohititvi postopka preverjanja pogojev ter posledično omogočili zavodu, da bo lahko soglasje podal v predpisanih 15 dneh od prejema popolne vloge.

Poenostavitev postopka podaje soglasja za zaposlitev predstavlja tudi dejstvo, da se z novo ureditvijo ne bo več preverjalo ali je delodajalec šest mesecev pred vložitvijo vloge odpuščal delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za zasedbo delovnega mesta ali vložil pisno obvestilo o prenehanju potreb po delu večjega števila delavcev oziroma je zavrnil zaposlitev ustrezne brezposelne osebe. Neizpolnjevanje teh pogojev se načeloma pokaže pri izvajanju kontrole trga dela, saj se lahko tujec zaposli le, če ustreznih oseb v evidenci brezposelnih oseb ni. Črtan je tudi pogoj, da je delodajalec prijavi prosto delovno mesto, saj predlog novega zakona te obveznosti več ne določa.

Nova ureditev ohranja izjemo za podajo soglasja za zaposlitev za tujca z visokošolsko izobrazbo, saj delodajalcu ne bo potrebno izkazovati aktivnega poslovanja.

Povsem na novo pa predlog zakona določa olajšavo oziroma izjemo za tujce, prejemnike denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, ki jih bo zavod za čas

prejemanja nadomestila obvezen napotovati v zaposlitev, saj se bo soglasje zavoda tem tujcem, v primeru možnosti zaposlitve, podalo brez preverjanja pogojev določenih v prvem odstavku 17. člena. Ta rešitev predstavlja odmik od ureditve določene z ZDDT-1 in gre v prid poenostavitve in pohititve postopkov zaposlitve tujca, ob hkratnem zagotavljanju iste stopnje pravne varnosti s strani zavoda.

Predlog novega zakona v devetem odstavku 17. člena ohranja možnost ministra, pristojnega za delo, da določi primere, ko je zaposlitev tujcev bodisi v javnem interesu ali pa zaradi narave dela oziroma zaradi posebnih okoliščin na strani delodajalca ni vezana na trg dela in se lahko tujci zaposlujejo brez preverjanja kontrole trga dela. Z določbo desetega odstavka 17. člena pa je predlog zakona zagotovil pravno podlago za možnost določitve kriterijev, po katerih bi zavod lahko oblikoval sezname t.i. deficitarnih poklicev, ki bi omogočili zaposlovanje tujcev brez vsakokratnega preverjanja stanja na trgu dela.

K 18. členu

Člen ureja pogoje za podajo soglasja k podaljšanju enotnega dovoljenja h kateremu je bilo podano soglasje za zaposlitev. V primeru nadaljnje zaposlitve pri istem delodajalcu in za opravljanje iste vrste dela na istem delovnem mestu bo zavod preverjal le ali ima delodajalec poravnane vse davčne obveznosti in mu ni prepovedano zaposlovanje v skladu s tem zakonom, da je vlogi priložil z njegove strani podpisano pogodbo o zaposlitvi ter neprekinjeno vključenost tujca v obvezna socialna zavarovanja od dneva nastopa dela pri tem delodajalcu. V primeru nadaljnje zaposlitve pri istem delodajalcu, pri čemer bo tujec opravljal drugo vrsto dela na drugem delovnem mestu in v primeru zaposlitve pri drugem delodajalcu pa bo zavod podal soglasje za zaposlitev pod pogoji, ki veljajo za novo zaposlitev v skladu z 17. členom tega zakona.

K 19. členu

V času veljavnosti enotnega dovoljenja je tujcu omogočeno, da zaradi določenih sprememb v zvezi z zaposlitvijo, samozaposlitvijo ali delom pridobi pisno odobritev, v skladu z določbami zakona, ki ureja vstop in prebivanje tujcev. Člen natančno določa tri primere, v katerih ima tujec možnost določenih sprememb elementov zaposlitve v času veljavnosti enotnega dovoljenja. V primeru, da tujec ali delodajalec v času veljavnosti enotnega dovoljenja vloži prošnjo za zamenjavo delovnega mesta pri istem delodajalcu, zavod poda soglasje k pisni odobritvi pod pogojem, da v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih kandidatov za zasedbo tega delovnega mesta. K temu je dodana tudi zakonska domneva, da je soglasje zavoda k pisni odobritvi za zaposlitev na drugem delovnem mestu pri istem delodajalcu ni potrebno, če je bila za tujca v času trajanja delovnega razmerja v Republiki Sloveniji ugotovljena invalidnost in mu je z odločbo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ali sodišča v Republiki Sloveniji priznana pravica na podlagi te invalidnosti.

Člen nadalje omogoča tujcu, da v času veljavnosti enotnega dovoljenja zamenja delodajalca, pod pogoji, ki veljajo za podajo soglasja iz 17. člena tega zakona. V primeru podaje soglasja k pisni odobritvi zaradi zaposlitve pri dveh ali več delodajalcih pa člen tujcu z najmanj visokošolsko izobrazbo omogoča opravljanje dela pri dveh ali več delodajalcih pod pogojem, da je od vključitve tujca v obvezna

socialna zavarovanja poteklo najmanj en mesec, da so izpolnjeni pogoji za podajo soglasja iz 17. člena ter da je med novim delodajalcem, tujcem in delodajalcem sklenjen sporazum. Pri tem je potrebno poudariti, da morajo v tem primeru tako stari kot tudi novi delodajalec ter tujec spoštovati določbe zakona, ki ureja delovna razmerja. Člen tudi določa, da v primeru zamenjave delovnega mesta ali zamenjave delodajalca novo soglasje nadomesti predhodno podano soglasje.

V primeru zaposlitve pri dve ali več delodajalcih pa je predvidena možnost, da v primeru umika soglasja k enotnemu dovoljenju le-to ostane v veljavi, pod pogojem, da ima tujec veljavno pisno odobritev na podlagi podanega soglasja zavoda. Še to rešitvijo želimo tujcu, ki bi se mu zaradi katerikoli razlogov, bodisi na strani tujca ali delodajalca, umaknilo prvo soglasje k enotnemu dovoljenju, omogočiti nadaljevanje zaposlitve pri drugem delodajalcu, do konca veljavnosti enotnega dovoljenja na podlagi veljavne pisne odobritve, ki mu omogoča opravljanje dela pri njem.

4. Soglasje k modri karti EU

K 20. členu

Člen v pravni red Republike Slovenije prenaša določbe Direktive Sveta 2009/50/ES, ki določa pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve. Direktiva določa načine in kriterije za poenostavljen sprejem visokokvalificiranih delavcev in njihovih družin na podlagi modre karte EU, ki tujcu omogoča prebivanje in zaposlitev.

Zavod v postopku izdaje ali podaljšanja modre karte EU na zahtevo upravne enote preveri ali tujec in delodajalec izpolnjujeta pogoje za visokokvalificirano zaposlitev, ki so določeni v tem členu, v skladu z direktivo 2009/50/ES, ter izda soglasje k modri karti EU. Pri tem pa je potrebno opozoriti, da so pogoji za podajo soglasja k modri karti EU različni glede na to ali gre za soglasje k izdaji modre karte EU, soglasje k podalšanju modre karte EU v prvih dveh letih zaposlitve ali kasneje. Enako kot pri soglasju k pisni odobritvi je potrebno v prvih dveh letih zaposlitve na podlagi modre karte EU pridobiti soglasje zavoda tudi v primeru zamenjave delodajalca in v primeru spremembe delovnega mesta pri istem delodajalcu. Po dveh letih zaposlitve pa se pri podaljševanju modre karte EU preverja samo še izpolnjevanje pogoja zadostne višine izplačane plače oziroma da tujec v postopku podaljšanja predloži z delodajalčeve strani podpisano pogodbo o zaposlitvi.

5. Soglasje za napotene delavce

K 21. členu

Splošna določba o izvajanju storitev z napotnimi delavci na novo določa različne možne oblike izvajanja storitev z delavci zaposlenimi v družbi s sedežem v tretji državi. Nov predlog zakona ne ločuje več med izvajanjem storitev brez ali s tržno prisotnostjo družb iz tretje države v RS, ohranja pa različno ureditev za napotitev na usposabljanje napotnih in slovenskih delavcev v povezanih gospodarskih družbah in gibanja oseb znotraj kapitalsko povezanih gospodarskih družb v okvir katerega,

upoštevajoč predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru premestitev znotraj podjetja, dodaja premeščanje delavcev za namene poklicnega razvoja ali usposabljanja. V zvezi s tem pa je potrebno opozoriti na različno določene kriterije za kapitalsko povezane gospodarske družbe v primerih gibanja znotraj združb in kriterije za kapitalsko povezane gospodarske družbe v primerih napotitve na usposabljanje napotenih in slovenskih delavcev.

Dodana je določba, na podlagi katere lahko tuja gospodarska družba izvaja storitve tudi kot podizvajalec druge tuje gospodarske družbe, vendar le če ta druga tuja gospodarska družba, katere podizvajalec je tuja gospodarska družba, ni že sama podizvajalec tuje gospodarske družbe. Izvajanje storitev tujih gospodarskih družb, ki so dlje v verigi pogodb med tujimi podizvajalci, torej ni mogoče. Pri tem pa naj pojasnimo, da se kot naročnik storitve ne obravnava le naročnik kateremu so storitve namenjene, ampak tudi zadnji podizvajalec, ki ima sklenjeno pogodbo o izvajanju storitev z naročnikom storitve. Pomembna novost predloga zakona za tuje delodajalce je v tem kontekstu tudi razširitev pojma naročnika, kateremu so storitve namenjene. Za razliko od ZZDT-1, ki je naročnika storitve omejeval le na ozemlje Republike Slovenije, pa nov predlog zakona naročnika storitve razširja na celotno ozemlje držav članic EU, EGP in Švicarske Konfederacije. Sprememba je nujna zaradi prilagoditve zahtevam in potrebam globalnega gospodarstva oziroma investorjev, katerih poslovanje ni vezano oziroma omejeno z državnimi mejami. Glede na to, da se je v preteklem obdobju večkrat izkazalo, da je določba ZZDT-1, ki naročnika storitve omejuje na ozemlje Republike Slovenije neživljenjska, to s predlogom zakona spreminjamo.

Delavci bodo lahko po novem v Republiko Slovenijo napoteni le na podlagi enotnega dovoljenja, h kateremu je zavod podal soglasje za delo napotenega delavca. Predlog zakona ne ohranja več možnost omejevanja izvajanja storitev z napotenimi delavci, če bi to imelo škodljive posledice za trg dela (v primerih, ko ni vzajemnosti), saj se je v preteklem obdobju pokazalo, da je bila ta določba v ZZDT-1 nepotrebna, saj predlog zakona vsebuje druge varovalke (41. člen), s katerimi država lahko omeji ali v celoti prepove zaposlovanje, samozaposlovanje ali delo. ZZDST pa ohranja omejitve, da so napoteni lahko le tisti delavci, ki so že najmanj devet mesecev, v primeru gibanja z namenom usposabljanja znotraj združb pa šest mesecev, neprekinjeno zaposleni pri tujem delodajalcu ali v kapitalsko povezani gospodarski družbi.

Storitve, ki so posebnega pomena za državo, se na podlagi pozitivnega mnenja ministrstva, pristojnega za delo, in mnenja ministrstva, pristojnega za področje dejavnosti, lahko že po sedaj veljavni zakonodaji izvajajo več kot tri mesece.

K 22. členu

Ta člen določa pogoje za podajo soglasja za napotenega delavca v primeru izvajanja čezmejnih storitev. Pri podaji soglasja za napotenega delavca je po novem določen krajši čas zahtevane predhodne zaposlitve pri tujem delodajalcu (iz dvanajstih mesecev se skrajšuje na devet mesecev), obenem pa se v ta čas predhodne zaposlitve štejejo tudi zaposlitve v kapitalsko povezanih družbah. Časovna omejitev izvajanja storitve je enaka kot doslej za izvajanje storitev brez tržne prisotnosti, kar

pomeni, da se bo lahko za posameznega napotenega delavca tujega delodajalca enkrat ali večkrat v koledarskem letu podalo soglasje zavoda za napotenega delavca, pri čemer skupna veljavnost ne sme presegati 90 dni v enem koledarskem letu.

Predlog novega zakona ohranja možnost podaljšanja enotnega dovoljenja na podlagi podanega soglasja za največ 30 dni, pod pogojem, da izvajalec in naročnik dokažeta, da se storitve zaradi objektivnih razlogov (npr. višja sila, zamuda pri izvedbi del, ki so vezana na dela, določena v pogodbi, ipd.) niso mogle izvesti v dogovorjenem roku.

K 23. členu

Z namenom opravljanja točno določenih nalog lahko tuj delodajalec napoti svoje delavce v gospodarsko družbo s sedežem v Republiki Sloveniji, s katero je kapitalsko povezan. Člen določa tudi profile oseb, ki jim je za izvajanje določenih nalog omogočeno gibanje znotraj združb. Gre za vodilne delavce - managerje, strokovnjake ter pripravnike z visokošolsko izobrazbo, ki so premeščeni za namene poklicnega razvoja ali usposabljanja v poslovnih tehnikah ali metodah. Slednja kategorija tujcev je v predlog zakona vključena v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav v okviru premestitev znotraj podjetja. Navedene profile oseb lahko njihove matične družbe napotujejo v gospodarsko družbo, s katero so kapitalsko povezane, za čas do enega leta. Tudi v teh primerih je po novem določen krajši čas zahtevane predhodne zaposlitve pri tujem delodajalcu (iz dvanajstih mesecev se skrajšuje na devet mesecev, v primeru pripravnikov z visokošolsko izobrazbo pa izjema omogoča napotitev že po najmanj šestmesečni predhodni zaposlitvi), obenem pa se v ta čas predhodne zaposlitve štejejo tudi zaposlitve v kapitalsko povezanih družbah.

K 24. členu

Določba enako kot doslej ureja napotitve delavcev tujega delodajalca zaradi usposabljanja, ki so potrebna v primerih, ko sta slovenska in tuja gospodarska družba kapitalsko povezani, ali v primerih poslovno-tehničnega sodelovanja ali prenosa tehnologije in je potrebno tuje delavce usposobiti, ali ko tuji delavci usposablajo delavce v slovenskih gospodarskih družbah. V obeh primerih je usposabljanje tudi časovno omejeno na največ šest mesecev v času dveh let, kar predstavlja novost v primerjavi z ZZDT-1, ki je čas omejeval na tri mesece v dveh letih.

Usposabljanje se lahko izvaja na podlagi pogodbe o usposabljanju, ki jo skleneta slovenska in gospodarska družba s sedežem v tretji državi, po predhodni pridobitvi soglasja ustrezne zbornice ali združenja delodajalcev o ustreznosti pogodbe s programom usposabljanja.

6.Soglasje za usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev

K 25. členu

Ta člen določa pogoje za podajo soglasja za usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev zelo podobno, kot to ureja že sedaj veljavna zakonodaja. V kontekstu krepitve pravne varnosti tujcev je dodan pogoj, da poslovni subjekt pri katerem se bo tujec usposablja ali izpopolnjuje, predlaga obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne liste, če je zaposloval delavce, in na dan vložitve vloge nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti.

Usposabljanje se lahko izvaja največ za čas do enega leta, razen v primeru, ko se usposabljanje in izpopolnjevanje izvajata na področju medicine, kjer se po novem soglasje lahko že takoj poda za čas do dveh let. V obeh primerih pa je predvidena tudi možnost podaljšanja časa izvajanja usposabljanja pod lažjimi pogoji, in sicer za šest mesecev, oziroma v primeru usposabljanja in izpopolnjevanja na področju zdravstva, do zaključka usposabljanja.

Enako kot pri drugih oblikah soglasij, ki se podajajo na podlagi zaposlitve tujca, se lahko tujec v času veljavnosti enotnega dovoljenja zaposli pri dveh ali več delodajalcih na podlagi pisne odobritve, ki jo izda upravna enota po predhodni odobritvi soglasja zavoda.

7. Soglasje za individualne storitve tujcev

K 26. členu

Ta člen določa pogoje za delo tujcev kot posameznikov, ki niso registrirani za opravljanje dejavnosti, in za opravljanje katerega se zahteva posebno strokovno znanje. Tovrstno delo se lahko opravlja na podlagi sklenjene pogodbe civilnega prava. V primeru dvoma o posebnem strokovnem znanju in upravičenosti podaje soglasja na tej podlagi pa zavod za mnenje zaprosi pristojni organ. Soglasje k enotnemu dovoljenju ali k pisni odobritvi se lahko poda večkrat v koledarskem letu, vendar skupno največ za tri mesece v koledarskem letu. Izjema velja na področju znanosti, kulture, športa, zdravstva in izobraževanja, kadar ni pogojev za sklenitev delovnega razmerja, in sicer se v teh primerih delo opravlja za čas do največ enega leta.

8. Soglasje za zastopnika

K 27. členu

Ta člen določa pogoje za opravljanje dela zastopnikov samostojnih podjetnikov posameznikov, pravnih oseb ustanovljenih v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe ter zastopnikov slovenskih podružnic tujih podjetij, s sedežem izven Republike Slovenije. To pomeni, da druge pravne osebe zasebnega in javnega prava (na primer zavodi) ne morejo pridobiti soglasja za zastopnika, ampak lahko za zastopnike pridobijo le soglasja za zaposlitev.

Z namenom preprečiti navidezno ustanavljanje gospodarskih družb zgolj zaradi možnosti pridobitve dovoljenja za vstop in prebivanje v Republiki Sloveniji pa predlog novega zakona večinskimi lastnikom gospodarskih družb ne omogoča več

zaposlovanja pod pogoji, kot jih je ZZDT-1 določal za dovoljenje za zaposlitev brez kontrole trga dela. Na ta način so se večinski lastniki uspeli izogniti na eni strani, kontroli trga dela in na drugi strani, zahtevnim pogojem za izdajo dovoljenja za delo zastopnika. Lastniki ali družbeniki podjetij, ki bodo v podjetju hoteli opravljati funkcijo zastopnika, se bodo lahko po novem predlogu zakona zaposlili ali opravljali delo le pod pogoji za podajo soglasja za zastopnika.

Soglasje za zastopnika se bo na zahtevo upravne enote podalo k izdaji ali podaljšanju enotnega dovoljenja. V postopku podaljšanja enotnega dovoljenja se soglasje za zastopnika poda pod lažjimi pogoji, in sicer se ne bo preverjalo pogoja izkoriščenosti kvote, v kolikor bo ta predpisana.

Novost v postopku izdaje soglasja za zastopnika predstavljajo dodatni načini izkazovanja aktivnega poslovanja delodajalca. Ker so se na podlagi veljavne ureditve pokazale težave pri dokazovanju aktivnega poslovanja podjetij pri izdaji dovoljenj za delo tujih zastopnikov samo na podlagi pozitivnega poslovnega izida oziroma investicije, predlog zakona upošteva različne narave dejavnosti na novo predvideva možnosti dokazovanja aktivnega poslovanja, in sicer s predhodno zaposlitvijo najmanj enega delavca ali prijave v obvezna socialna zavarovanja fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti ali z izkazovanjem določene višine prilivov na tekočem računu, odprtem v Republiki Sloveniji. Kot izjema od splošnih pravil dokazovanja aktivnega poslovanja delodajalca je določena tudi možnost izkazovanja investicije v dejavnosti, v okviru katere naj bi tujec opravljal delo, in jo bodo praviloma dokazovala novoustanovljena podjetja.

V postopku pridobivanja soglasja za zastopnika ne bo več potrebno dokazovati lastništva ali najema poslovnega prostora za opravljanje dejavnosti podjetja, saj se že v postopku registracije podjetja preverja, na katerem naslovu ima podjetje prijavljen svoj sedež. Ostali pogoji pa se vsebinsko bistveno ne razlikujejo od pogojev, ki jih ZZDT-1 določa za izdajo dovoljenja za delo tujega zastopnika.

Številčna omejitev soglasij za zastopnika, ki jih glede na velikost lahko pridobi podjetje, samostojni podjetnik posameznik ali podružnica tujega podjetja ostaja enaka.

9.Soglasje za sezonsko delo in dovoljenje za sezonsko delo

K 28. členu

Ta člen ureja sezonsko delo v kmetijstvu in gozdarstvu. Za opravljanje sezonskega dela v kmetijstvu ali gozdarstvu, ki je neločljivo povezano s sezono v kateri je za posamezno dejavnost značilen izrazito povečan obseg potrebe po sezonskih delavcih, bo zavod podal bodisi soglasje za sezonsko delo ali izdal dovoljenje za sezonsko delo. V teh postopkih bo zavod po novem pri zaposlovanju sezonskih delavcev potrebe po delavcih ugotavljal s kontrolo trga dela. Zavod bo preverjal, ali so v evidenci ustrezne brezposelne osebe in ob izpolnjevanju ostalih pogojev, ki jih mora izpolnjevati delodajalec, podal soglasje za sezonsko delo k enotnem dovoljenju ali izdal dovoljenje za sezonsko delo. Medtem ko je do sedaj veljavna ureditev dopuščala sklepanje pogodbe civilnega prava, in sicer, če se je delo opravljal do

največ 30 dni, pa se bo sezonsko delo po novem načeloma lahko opravljalo le na podlagi sklenjenega delovnega razmerja, ne glede na dolžino trajanja. Predlog zakona sicer še vedno omogoča sklepanje pogodb civilnega prava v primerih, ko to dopuščajo predpisi na področju obligacijskega oziroma delovnega prava.

Dovoljenje za sezonsko delo bo zavod izdajal le v primerih, ko se bo sezonsko delo izvajalo do 90 dni v koledarskem letu. V tem primeru bodo lahko tujci opravljali sezonsko delo na podlagi dovoljenja za sezonsko delo in vizuma za kratkoročno prebivanje (t.i. vizum C). Če tretja država nima vizumske obveznosti bo lahko tujec v Republiki Sloveniji delal in prebival samo na podlagi dovoljenja za sezonsko delo, saj po novem dovoljenja za prebivanje ne bo več potreboval. Sezonsko delo, ki bo trajalo več kot tri mesece pa bo tujec lahko opravljal na podlagi podanega soglasja za sezonsko delo k enotnemu dovoljenju.

Soglasje za sezonsko delo se lahko ponovno poda oziroma dovoljenje za sezonsko delo ponovno izda ali se na leto večkrat podaljšata, pri čemer skupno trajanje opravljanja sezonskega dela na podlagi soglasij ne sme presegati šest mesecev v koledarskem letu, skupno trajanje veljavnosti enega ali več dovoljenj za sezonsko delo pa 90 dni v koledarskem letu. V primeru izrednih pridelovalnih pogojev pa se, na podlagi mnenja pristojne zbornice, enotno dovoljenje za opravljanja sezonskega dela lahko podaljša še za en mesec brez soglasja zavoda.

K 29. členu

Člen določa pogoje za podajo soglasja za sezonsko delo, ki se podaja k enotnemu dovoljenju za namen opravljanja sezonskega dela. Predlog zakona po novem v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o pogojih za vstop in bivanje državljanov tretjih držav zaradi zaposlitve sezonskih delavcev dodaja pogoj, da delodajalec ni v postopku stečaja ali likvidacije, kar z vidika večje pravne oziroma socialne varnosti tujca ustrezen ukrep. Soglasje k podaljšanju enotnega dovoljenja se poda pod lažjimi pogoji, saj se preverja le izpolnjevanje davčnih obveznosti delodajalca ter obstoj pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe civilnega prava.

K 30. členu

Člen določa pogoje za izdajo dovoljenja za sezonsko delo, ki se izdaja na podlagi izpolnjevanja podobnih pogojev, pod katerimi se podaja soglasje k enotnemu dovoljenju. V postopku izdaje dovoljenja za sezonsko delo pa je dodan še pogoj urejenega zdravstvenega zavarovanja, ki se je do sedaj preverjal v postopkih izdaje dovoljenj za prebivanje.

K 31. členu

Člen določa primere in roke, v katerih so vlagatelj prošnje za izdajo dovoljenja za sezonsko delo le-ta dovoljenja dolžni vrniti.

III. poglavje

Zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela

K 32. členu

Člen določa, da se tujci, ki v Republiki Sloveniji začasno prebivajo iz drugih razlogov kot so zaposlitev, samozaposlitev ali delo (tujci, ki v Republiki Sloveniji prebivajo zaradi združitve družine, študija, izobraževanja, specializacije ali strokovnega izpopolnjevanja ter praktičnega usposabljanja ter iz drugih utemeljenih razlogov ali interesa Republike Slovenije, tujci, ki imajo status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU, tujci slovenskega rodu do drugega kolena v ravni vrsti, žrtve trgovine z ljudmi, žrtve nezakonitega zaposlovanja ter tujci, ki jim je bilo v Republiki Sloveniji dovoljeno zadrževanje, skladno z 51. členom zakona, ki ureja vstop in prebivanje tujcev) lahko zaposlijo, samozaposlijo in delajo v skladu s pogoji iz tega poglavja, pri čemer nekateri od teh tujcev (tujci slovenskega rodu do drugega kolena v ravni vrsti, žrtve trgovine z ljudmi, žrtve nezakonitega zaposlovanja) uživajo pravico do prostega dostopa na slovenski trg dela na podlagi 6. člena tega zakona.

K 33. členu

Člen določa, da se tujci, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela lahko zaposlujejo na delovnih mestih, za katere v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih domačih brezposelnih oseb oziroma oseb, ki so glede pravic do zaposlitve izenačeni z državljani Republike Slovenije ter v primerih ki jih minister, pristojen za delo, s podzakonskim aktom določi na podlagi petega, šestega ali sedmega odstavka 12. člena.

Člen nadalje določa, da zavod o obstoju ustreznih domačih brezposelnih oseb oziroma oseb, ki so glede pravic do zaposlitve izenačeni z državljani Republike Slovenije, v evidenci brezposelnih oseb, obvesti delodajalca na podlagi njegovega sporočila o prostem delovnem mestu, in sicer najkasneje v roku petih delovnih dni. V primerih, ko bo zavod ugotovil, da v evidenci ni ustreznih kandidatov, bo pisnemu obvestilu za delodajalca, upravne enote ter pristojnega nadzornega organa priložil tudi informativni list, na katerem so navedeni vsi pogoji in elementi zaposlitve, ki jih je delodajalec opredelil v prijavi potrebe po delavcu. Informativni list bo priložen tudi novi izkaznici dovoljenja za začasno prebivanje, na kateri je označena pravica do dostopa na trg dela, ki je, skladno s četrtnim odstavkom tega člena, pogoj za zaposlitev ter se izdaja na podlagi osmega odstavka 58. člena zakona, ki ureja vstop in prebivanje tujcev in se vroča tujcu. Namen informativnega lista je seznanitev tujca s pogoji in elementi zaposlitve, ki jih je delodajalec opredelil v sporočilu o prostem delovnem mestu in ki morajo biti, skladno s petim odstavkom tega člena, izpolnjeni ves čas trajanja delovnega razmerja, kot tudi omogočanje lažjega izvajanja nadzora s strani pristojnih organov.

Shema zaposlovanja tujcev, ki v Republiki Sloveniji ne prebivajo zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, se razlikuje od sheme zaposlovanja tujcev, ki v Republiki Sloveniji prebivajo zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, saj se lahko zaposlujejo skoraj pod enakimi pogoji kot slovenski državljani – edina omejitev je da je njihovo zaposlovanje omogočeno le na tistih delovnih mestih, kjer ni ustreznih kandidatov, namen česar je zaščita domačega trga dela. Razlog za razlikovanje je deloma v tem da gre za tujce, ki v Republiki Sloveniji prebivajo neodvisno od zaposlitve, primarno

pa je bila shema za to kategorijo tujcev oblikovana drugače z namenom zagotovitve skladnosti z Direktivo 2011/98/EU o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnem nizu pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici, ki se uporablja tako za državljane, ki zaprosijo za prebivanje v državi članici za namen dela oziroma že prebivajo iz razloga dela kot tudi za državljane tretjih držav, ki so bili sprejeti v državo članico za druge namene kot je delo. Direktiva v 7. členu določa, da države članice pri izdaji dovoljenja za prebivanje za druge namene kot je delo navedejo le podatek o pravici dostopa do trga dela, ne smejo pa izdajati nikakršnih dodatnih dovoljenj kot dokazil o dovoljenem dostopu do trga dela ali kakršnihkoli drugih dokumentov, ki bi služili kot nadomestek delovnega dovoljenja, ki bi ogrožal koncept enotnega dovoljenja. Skladno z navedenim predlagana shema ne predvideva odločanja o pravici do dostopa na trg dela ali izdaje dovoljenja za ta namen, hkrati pa zagotavlja skladnost z veljavnim zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev, z vidika zamenjave kartice dovoljenja za prebivanje. Direktiva državam članicam omogoča, da podrobnejše podatke v zvezi z delovnim razmerjem navedejo v papirni obliki, ki lahko služi preprečevanju izkoriščanja tujcev in boju proti nezakonitemu zaposlovanju, kar je s predlagano rešitvijo zagotovljeno z informacijskim listom.

K 34. členu

Člen določa, da lahko tujci, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, delajo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije, medtem ko se lahko samozaposlijo po enoletnem neprekinjenem zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji, pri čemer pogoj predhodnega prebivanja ne velja za tujce, ki bodo opravljali samostojno poklicno dejavnost. Gre za enak pogoj kot velja za samozaposlitev ostalih kategorij tujcev, rešitev pa je skladna tudi z Direktivo 2011/98/EU ter veljavnim zakonom, ki ureja vstop in prebivanje tujcev.

IV. Poglavje

Izvajanje storitev z napotenimi delavci na podlagi prijave začetka izvajanja storitve in prijava dela zastopnikov

K 35. členu

Člen določa, da lahko delodajalci s sedežem ali prebivališčem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji v Republiki Sloveniji izvajajo storitve z napotenimi delavci, ne glede na njihovo državljanstvo, na podlagi prijave začetka izvajanja storitev, ki jo je potrebno opraviti na upravni enoti pred začetkom izvajanja storitve. Člen pravico izvajanja storitev v Republiki Sloveniji samo na podlagi predhodne prijave daje tudi fizičnim osebam, registriranim za opravljanje dejavnosti s prebivališčem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji.

Z namenom natančnejšega prenosa nekaterih določb Direktive 96/71/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev, oziroma jasnejše opredelitve možnih oblik čezmejnega izvajanja storitev z napotenimi delavci, so v členu na novo določeni primeri, v okviru katerih se

bodo lahko izvajale storitve z napotenimi delavci. Tako člen v 1., 3. in 4. točki drugega odstavka opredeljuje oblike napotitev delavcev v skladu s 1. členom Direktive 96/71/ES, na podlagi 2. točke pa je urejena napotitev delavce v primerih, ko se storitev lahko izvaja ne glede na to, da ni naročnika (npr. med te oblike izvajanja storitev sodijo npr. pospeševanje prodaje, prodaja različnih artiklov ob cestnih počivališčih, itd.).

Po novem bo zaradi lažjega nadzora na obrazcu prijave potrebno navesti podatke o firmi in sedežu ali naslovu delodajalca ali osebnem imenu in naslovu fizične osebe registrirane za opravljanje dejavnosti, odgovorni osebi delodajalca, osebnem imenu imenovanega napotenega delavca, ki bo vez med tujim delodajalcem in pristojnimi nadzornimi organi, osebnem imenu, datumu rojstva in številu napotenih delavcev, naročniku storitve, vrsti storitve, kraju in trajanju izvajanja storitve, lokaciji, kjer bodo hranjeni dokumenti iz tretjega odstavka 45. člena tega zakona, ter da so napoteni delavci zakonito zaposleni in na tej podlagi vključeni v socialno zavarovanje v državi, kjer ima delodajalec svoj sedež (obrazec A1). Prijava začetka izvajanja storitev je sicer zgolj administrativna prijava, kar pomeni, da mora upravna enota izdati potrdilo o prijavi začetka izvajanja storitve brez preverjanja dejstev navedenih v prijavi.

K 36. členu

Storitve, vezane na dobavo blaga in servisiranje, se lahko izvajajo le na podlagi potrdila o prijavi začetka izvajanja storitve. Izvajanje tovrstnih storitev je dovoljeno le v primerih, navedenih v zakonu, in le, če delo ne traja neprekinjeno več kot štirinajst dni oziroma največ 90 dni v koledarskem letu. V nasprotnem primeru mora tuji delodajalec tudi za opravljanje teh storitev pridobiti enotno dovoljenje h kateremu se poda soglasje za delo napotenega delavca. Isti napoteni delavec je lahko na tovrstna dela ponovno napoten v Republiko Slovenijo po vmesni prekinitvi, ki traja vsaj toliko časa, koliko je trajala predhodna napotitev.

Zakon čas izvajanja storitev na podlagi potrdila o prijavi izvajanja storitev podaljšuje iz sedem na 14 dni, obenem pa na novo določa tudi obvezno vmesno prekinitve za čas prehodnega obdobja izvajanja storitve.

Podobno kot pri izvajanju storitev iz prejšnjega člena je tudi v tem primeru prijava začetka izvajanja storitev zgolj administrativna prijava in upravna enota izda potrdilo o prijavi začetka izvajanja storitve brez preverjanja dejstev navedenih v prijavi.

K 37. členu

Predlog zakona v tem členu na novo omogoča tujcem opravljati funkcijo zastopnika v Republiki Sloveniji le na podlagi potrdila o delu, brez enotnega dovoljenja, ki bi bilo izdano na podlagi soglasja za zastopnika. S to določbo želi država omogočiti tujcem opravljanje funkcije zastopnika, kljub temu, da se tujci v Republiki Sloveniji ne želijo prebivati in se zaposliti oziroma delati kot zastopniki poslovnih subjektov. V praksi se je namreč pokazalo, da veliko tujcev opravlja funkcijo zastopnika v pravnih osebah, s sedežem v Republiki Sloveniji, in obenem v Sloveniji ne prebivajo ali delajo, niti to ne želijo. Tovrstno opravljanje dela je omejeno na 90 dni v koledarskem letu, prijava dela se mora opraviti na upravni enoti, ki pa, tako kot v prejšnjih dveh

primerih, izda le potrdilo o prijavi začetka opravljanja dela, brez preverjanja dejstev navedenih v prijavi.

V. Poglavje

Umik soglasja k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi

K 38. členu

Predlog zakona v tem členu določa primere umika soglasja zavoda k enotnemu dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi in pri tem upošteva vsebinske spremembe, ki jih prinaša predlog novega zakona. V tem kontekstu se razlogi za umik soglasja nanašajo predvsem na kaznovanost za določene hujše prekrške tako na strani delodajalca kot tudi tujca, nerealizacijo enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve v skladu z roki za nastop dela iz 8. člena predloga zakona oziroma ne vključitve v obvezna socialna zavarovanja, odjavo iz obveznih socialnih zavarovanj na podlagi prenehanja pogodbe o zaposlitvi v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali pisne odobritve, v primeru modre karte EU pa tudi na prenehanje izpolnjevanja pogojev, pod katerimi je bilo dano soglasje zavoda in na predložitve ponorejenih dokazil, ki jih je tujec predložil v postopku izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve.

Zaradi celovitosti ureditve je na tem mestu urejen tudi umik soglasja k modri karti EU. Po prej veljavni ureditvi so namreč bili nekateri razlogi za razveljavitev modre karte EU, ki so se nanašali na samo zaposlitev, navedeni v ZZDT-1, nekateri pa v Zakonu o tujcih. V skladu z Direktivo Sveta 2009/50/ES o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve je v teh primerih (za razliko od drugih vrst soglasij) potrebno pred umikom soglasja k modri karti EU dejansko preveriti ali zaposlitev res ni nastopila oziroma je prenehala, saj vključenost v obvezna socialna zavarovanja ni pogoj za razveljavitev veljavnosti modre karte.

Za razliko od ZZDT- 1 predlog novega zakona določa, da zavod ne bo več sam preverjal razloge za prenehanje delovnega razmerja na podlagi odjave dela tujca, ampak bo podatek o odjavi iz socialnega zavarovanja zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali pisne odobritve dobil v postopku izmenjave podatkov od zavoda za zdravstveno zavarovanje, s čimer se odpravlja administrativna ovira predhodne odjave dela na zavodu. Za zagotovitev kar najvišje pravne varnosti tujcev člen v tem primeru predvideva, da zavod o nameri umika soglasja zaradi odjave iz obveznih socialnih zavarovanj v času veljavnosti enotnega dovoljenja ali pisne odobritve pisno obvesti tujca ter soglasje dejansko umakne le v kolikor tujec v roku petnajstih dni od vročitve pisnega obvestila ni ponovno prijavljen v obvezna socialna zavarovanja na podlagi pogodbe o zaposlitvi pri istem delodajalcu in na istem delovnem mestu. S pisnim obvestilom zavoda ter petnajstdnevnim rokom, v katerem zavod zadrži umik soglasja, zakon zagotavlja, da bo tujec z odjavo iz obveznega socialnega zavarovanja dejansko seznanjen ter bo imel tudi možnost odprave nezakonite odjave ali poprave morebitne napake pri postopku odjave na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

V primerih, ko je šlo za nezakonito prenehanje delovnega razmerja ali drugačno nepravilnost glede vložitve odjave iz obveznih socialnih zavarovanj in je obveznost

vložitve prijave naknadno ugotovljena v upravnem ali sodnem postopku, bo prišlo do ugotovljenega obstoja delovnega razmerja in v primeru sodbe tudi do obveznosti izvršitve sodbe (obveznost vložitve prijave v zavarovanje za nazaj). Glede na to, da v tem obdobju tujec ne bo več imel veljavnega enotnega dovoljenja (le-to bo razveljavljeno na podlagi umika soglasja zavoda) oziroma tujska zakonodaja tudi ne predvideva izdaje enotnega dovoljenja za nazaj, nova določba sedmega odstavka tega člena omogoča, da se za obdobje, za katero je v upravnem ali sodnem postopku ugotovljen obstoj delovnega razmerja in so na tej podlagi izpolnjeni pogoji za vključitev v obvezna socialna zavarovanja, šteje, da je bilo enotno dovoljenje ali pisna odobritev veljavna.

Predlog zakona še vedno, kot izjemo, daje možnost podaljšanja roka za nastop dela (ter s tem tudi vključitve v obvezna socialna zavarovanja) zaradi objektivnih razlogov. Pri tem pa je potrebno poudariti, da je tujce potrebno vključiti v obvezna socialna zavarovanja v skladu s predpisi, ki urejajo prijavo v obvezna socialna zavarovanja, sicer sledijo sankcije, ki jih ti predpisi določajo. V rokih in pod pogoji določenih s to določbo, pa nastopi še umik soglasja zavoda.

Zavod bo po novem preverjal realizacijo dovoljenj oziroma podanih soglasji tako kot sedaj v dveh različnih rokih, in sicer v primeru tujcev, ki v RS že prebivajo v roku desetih dni od vročitve enotnega dovoljenja ali pisne odobritve ter v primeru tujcev, ki niso v RS v roku petnajstih dni od vročitve enotnega dovoljenja, modre karte EU ali dovoljenja za sezonsko delo.

VI. Poglavje

Prenehanje veljavnosti in razveljavitev dovoljenja za sezonsko delo

K 39. členu

Člen določa primere, v katerih pravica do dostopa na trg dela dana tujcem, ki opravljajo sezonsko delo na podlagi dovoljenja za sezonsko delo, preneha po samem zakonu. Razlogi za prenehanje dovoljenja za sezonsko delo so smiselno enaki razlogom za prenehanje dovoljenja za delo za sezonsko delo po ZZDT-1.

K 40. členu

Razlogi za razveljavitev dovoljenja za sezonsko delo so vsebinsko smiselno enaki razlogom za umik soglasja zavoda iz 38. člena, kar je tudi razlog za razveljavitev enotnih dovoljenj.

VII. Poglavje

Omejitve in prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev

K 41. členu

Vlada lahko glede na predvidena gibanja na trgu dela omejuje zaposlovanje in delo tujcev z določitvijo kvote soglasij k izdaji enotnega dovoljenja in kvoto dovoljenj za sezonsko delo, s katero omejuje izdajo enotnih dovoljenj in dovoljenj za sezonsko

delo tujcev, ki še niso pridobili pravice do prebivanja v Republiki Sloveniji. Poleg kvote lahko vlada določi tudi omejitve zaposlovanja, samozaposlovanja ali dela tujcev po regijah, dejavnostih, podjetjih in poklicih kot tudi prepovedi prihod novih tujcev z namenom zaposlitve ali dela v celoti ali iz določenih regionalnih območij, kadar je to iz utemeljeno z javnim redom, javno varnostjo, javnim zdravjem, splošnim gospodarskim interesom ali stanjem ter predvidenim gibanjem na trgu dela. Kvoto vladi predlaga minister, pristojen za delo, po predhodni potrditvi socialnih partnerjev na Ekonomsko-socialnem svetu.

K 42. členu

Določba o prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev vsebuje tako prepovedi, ki se nanašajo na delodajalca, tujega delodajalca, izvajalca storitve iz EU, EGP ali Švicarske konfederacije, naročnika dela, ki s tujcem sklepa pogodbo civilnega prava, kot tudi prepovedi, ki se nanašajo na tujce.

Prepovedi se preverjajo v postopkih podaje soglasja zavoda k enotnem dovoljenju, modri karti EU ali pisni odobritvi in pri izdaji dovoljenja za sezonsko delo. Enako kot doslej pa se prepovedi preverjajo tudi pri podaljšanjih enotnih dovoljenj, modrih kart EU ali dovoljenj za sezonsko delo. Enako kot doslej bodo prepovedi prizadele tiste, katerim je pravnomočno izrečena kazen globe za prekrške po tem zakonu, po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, ter zakonu, ki ureja delovna razmerja.

Na novo pa predlog zakona opredeljuje dolžino prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela za najtežje kršitve, za katere se izreka kazen globe v skladu z določbami tega zakona, zakona, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno ter zakona, ki ureja delovna razmerja, in sicer lahko prepoved traja dve ali eno leto in ne več tri, dve in eno leto. Ohranja se tudi prepoved na podlagi pravnomočne sodbe zaradi nekaterih najtežjih kaznivih dejanj zlorabe prostitucije, spravljania v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev ali kršitve pravic iz socialnih zavarovanj, in sicer za čas petih let od pravnomočne sodbe.

Ohranja se tudi prepoved zaposlitve, samozaposlitve ali dela tujca v primeru predložitve ponarejenih dokazil v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja ali modre karte, v postopku izdaje pisne odobritve ali izdaje dovoljenja za sezonsko delo.

Ker nova ureditev združuje delovno dovoljenje in dovoljenje za prebivanje v eno odločbo, pa so izpuščene prepovedi, ki se v 55. členu ZZDT-1 nanašajo na zlorabo namena izdaje delovnega dovoljenja zgolj zaradi pridobitve dovoljenja za prebivanje. Na novo je izpuščena je tudi prepoved zoper delodajalca v primeru predložitve neresničnih izjav v postopku preverjanja pogojev za podajo soglasja, saj bodo po novem pogoji za podajo soglasja ali dovoljenja za sezonsko delo preverjali z vpogledom zavoda v uradne evidence drugih organov in ne več na podlagi predloženih potrdil.

Prepovedi po tem členu pa se ne nanašajo tujce, ki imajo prost dostop na slovenski trg dela ter tujce, ki imajo enotno dovoljenje izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo oziroma imajo veljavno osebno delovno dovoljenje.

K 43. členu

Člen še določa, da zavod v primerih prepovedi iz prejšnjega člena zavrne izdajo dovoljenja za sezonsko delo, soglasje k izdaji enotnega dovoljenja, modre karte EU ali k pisni odobritvi pa ne poda.

VIII. Poglavje

Nadzor

K 44. členu

Nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona kot prekrškovni organ izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za delo. Glede podatkov, pomembnih za ugotavljanje nepravilnosti pri izvajanju tega zakona, je dana pravna podlaga za neposreden vpogled Inšpektorata Republike Slovenije v elektronske evidence zavoda in upravnih enot. Dodatno je določeno, da mora policija, ki izvaja naloge nadzora nad zakonitostjo prebivanja, kot določa zakon o tujcih, o morebitnih kršitvah ZZSDT nemudoma obvestiti inšpektorat za delo, obenem pa se na podoben način nalaga isto obveznost tudi inšpektoratu za delo.

K 45. členu

Člen nalaga tujcu, delodajalcu, izvajalcu storitve iz prvega odstavka 35. člena tega zakona, tujemu delodajalcu ter naročniku dela, ki s tujcem sklene pogodbo civilnega prava, da sodelujejo s pristojnimi nadzornimi organi in jim predložijo vsa zahtevana dokazila v zvezi z zaposlitvijo, samozaposlitvijo ali delom v Republiki Sloveniji. Ta člen določa tudi obveznost hrambe dokumentov, ki dovoljujejo zaposlitev, samozaposlitev ali delo v Republiki Sloveniji, zavezancev za prijavo začetka izvajanja storitev ali opravljanja dela. Zavezanci morajo med obdobjem napotitve na dostopnem mestu hraniti in na zahtevo dati na razpolago nadzornemu organu potrdilo o prijavi začetka izvajanja storitev, izvode pogodb o zaposlitvi in njihov prevod v slovenski jezik, evropska potrdila o predpisih o socialni varnosti, ki se uporablja za imetnika, izvode plačilnih listov, evidenco prisotnosti in dokazila o izplačanih plačah ali izvode enakovrednih dokumentov, za vse napotene delavce.

IX. Poglavje

Takse in nadomestilo posebnih stroškov

K 46. členu

Člen glede plačevanja upravnih taks za vloge, spise in dejanja v postopkih izdaje dovoljenj za sezonsko delo napotuje na uporabo zakona, ki ureja upravne takse.

X. Poglavje

Evidence

47. člen

Člen določa vrste evidenc, ki se vodijo po določbah tega zakona, in namene, zaradi katerih se evidence vodijo.

Nameni zaradi katerih se vodijo evidence so: odločanje o podaji ali umiku soglasja zavoda, odločanje o izdaji ali razveljavitvi dovoljenj za sezonsko delo, spremljanje stanja na trgu dela ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene.

Za razliko od veljavnega ZZDT-1 pa po predlogu novega zakona zavod ne vodi več vseh naštetih evidenc. Zavod še vedno vodi evidence, ki se nanašajo na podajo soglasij k enotnemu dovoljenju, modri karti EU in pisnim odobritvam, izdajo dovoljenj za sezonsko delo ter evidenco obvestil iz drugega odstavka 33. člena tega zakona. Iz zavoda na upravne enote pa se je prenesla naloga vodenja evidenc, ki se nanašajo na izdajo potrdil o prijavah začetka izvajanja storitev iz 35. in 36. člena ter potrdil o prijavi dela zastopnika iz 37. člena tega zakona.

K 48. členu

Člen določa vsebino evidenc oziroma nabor podatkov, ki se zbirajo v vsaki od evidenc, določenih s tem zakonom. Podatki se hranijo dve leti in se nato arhivirajo. Člen obenem daje ministru, pristojnemu za delo, pravno podlago za sprejetje podzakonskega predpisa, ki bo urejal obdelavo podatkov iz evidenc iz tega člena ter način posredovanja teh podatkov.

K 49. členu

Ta člen določa upravljavce uradnih evidenc podatkov, od katerih zavod pridobiva podatke, ki jih potrebuje za izvajanje svojih pristojnosti, določenih z zakonom. Predlog ZZSDT pa ureja tudi pravno podlago, ki omogoča povezavo s temi evidencami na način in pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov ter zakon, ki ureja davčni postopek.

XI. Poglavje

Kazenske določbe

Kazenske določbe ZZSDT, v primerjavi s sedaj veljavnim ZZDT-1, določa bistveno višje globe, saj se je v preteklem obdobju v praksi pokazalo, da samo visoke globe učinkujejo odvračilno od namernega kršenja zakonodaje (npr. slovenski delodajalci, ki s svojimi delavci opravljajo delo v drugih državah članicah, kjer so globe za prekrške višje kot v Republiki Sloveniji, njihove zakonodaje ne kršijo v takem obsegu kot pri nas). Pri tem tudi poudarjamo, da se je v praksi, vsaj na področju zaposlovanja in dela tujcev, pokazalo, da se najštevilčnejše in tudi »najtežje« kršitve odkrivajo pri »manjših« delodajalcih. Glede na navedeno, višina glob ne razlikuje med delodajalci glede na njihovo ekonomsko moč.

K 50. členu

Člen določa sankcijo za prekršek delodajalca ali naročnika dela, če kršita določbo četrtega odstavka 7. člena tega zakona in tujcu omogočita opravljanje dela za katero mu v postopku izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve ni bilo podano soglasje oziroma mu ni bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo.

Nadalje člen določa tudi sankcijo za delodajalce, ki tujcu z dovoljenjem za prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, omogoči opravljanje dela v nasprotju s petim odstavkom 33. člena tega zakona.

Za navedene kršitve člen predvideva tudi globo za odgovorno osebo delodajalca.

K 51. členu

Člen določa sankcijo za tujca, ki krši določbo četrtega odstavka 7. člena tega zakona in opravlja delo, za katero mu v postopku izdaje enotnega dovoljenja, modre karte EU ali pisne odobritve ni bilo podano soglasje ali izdano dovoljenje za sezonsko delo.

K 52. členu

Člen določa sankcijo za delodajalca, ki mu zakon dovoljuje opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku, če krši določbo petega odstavka 7. člena tega zakona in sklene pogodbo o zaposlitvi s tujcem, ki nima enotnega dovoljenja, izdanega na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev in delo, modre karte EU ali nima prostega dostopa na slovenski trg dela.

K 53. členu

Člen določa sankcijo za posameznika, ki krši določbo šestega odstavka 7. člena zakona in sklene pogodbo o zaposlitvi ali civilnopravno pogodbo za opravljanje dela s tujcem, ki nima prostega dostopa na trg dela ali enotnega dovoljenja, izdanega na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo.

K 54. členu

Člen določa sankcijo za delodajalca ali naročnika dela, če krši določbo prvega odstavka 10. člena tega zakona in ne zagotovi minimalnih bivanjskih in higienskih standardov. Člen za navedeno kršitev predvideva tudi globo za posameznika, pri katerem tujci opravljajo delo v skladu z določbami šestega odstavka 7. člena tega zakona.

K 55. členu

Člen določa sankcijo za delodajalca ali naročnika dela, če krši določbo 31. člena tega zakona in ne vrne dovoljenja za sezonsko delo za tujca, s katerim ni sklenil delovnega ali pogodbenega razmerja ali je pogodba o zaposlitvi ali pogodba civilnega prava prenehala pred potekom veljavnosti dovoljenja za sezonsko delo. Člen za navedeno kršitev predvideva tudi globo za odgovorno osebo delodajalca ali naročnika dela.

K 56. členu

Člen določa sankcijo za delodajalca, s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, če krši določbo prvega odstavka 35. člena tega zakona in izvaja storitve v Republiki Sloveniji z delavci, ki pri njem niso zaposleni. Člen nadalje določa isto sankcijo tudi za primere, ko bi delodajalec storitve opravljal kljub prepovedi dela tujcev, ki so napoteni na delo v Republiko Slovenijo (prvi odstavek 42. člena). Za navedene kršitve člen predvideva tudi globo za odgovorno osebo delodajalca.

K 57. členu

Člen določa sankcijo za delodajalca, s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, zavezanca za prijavo začetka izvajanja storitve v Republiki Sloveniji, če pred pričetkom izvajanja storitve tega ne prijavi na upravni enoti. Člen za navedeno kršitev predvideva tudi globo za odgovorno osebo delodajalca.

K 58. členu

Člen določa sankcijo za tujega delodajalca, pravno ali fizično osebo s sedežem ali prebivališčem v tretji državi, če krši določbo tretjega odstavka 36. člena tega zakona in izvaja storitve v Republiki Sloveniji s tujci, ki pri njem niso zaposleni. Člen nadalje določa isto sankcijo tudi za primere, če bi tuj delodajalec storitve opravljal kljub prepovedi dela tujcev (prvi odstavek 42. člena). Za navedene kršitve člen predvideva tudi globo za odgovorno osebo delodajalca.

K 59. členu

Člen določa sankcijo za tujega delodajalca, pravno ali fizično osebo, registrirano za opravljanje dejavnosti, s sedežem ali prebivališčem v tretji državi, zavezanca za prijavo začetka izvajanja storitve v Republiki Sloveniji, če pred pričetkom izvajanja storitve tega ne prijavi na upravni enoti. Člen nadalje določa isto sankcijo za tujega delodajalca tudi v primeru, da bi njegovi delavci izvajali storitve, ki niso vezane na dobavo blaga in servisiranje. Člen za navedene kršitve predvideva tudi globo za odgovorno osebo delodajalca.

K 60. členu

Člen določa sankcijo za tujca, ki je zavezanec za prijavo, če pred pričetkom opravljanja dela v funkciji zastopnika ne opravi prijave začetka dela na upravni enoti.

K 61. členu

Člen določa kazensko sankcijo za tujce, ki so na podlagi svojega statusa pridobili pravico do prostega dostopa na slovenski trg dela in tujce z dovoljenjem za začasno prebivanje, ki ni izdano zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, ki se zaposlijo, samozaposlijo ali delajo kljub prepovedi zaposlovanja samozaposlovanja ali dela iz četrtega odstavka 42. člena.

K 62. členu

Člen določa sankcijo za delodajalca ali naročnika dela, če kršita določbo prvega odstavka 48. člena tega zakona in ne omogočita dostopa do vseh razpoložljivih dokazov, na podlagi katerih so izdani dokumenti, ki dovoljujejo zaposlitev ali delo tujca. Člen za navedeno kršitev predvideva tudi globo za odgovorno osebo delodajalca ali naročnika dela.

K 63. členu

Člen določa sankcijo za tujca, če krši določbo drugega odstavka 45. člena tega zakona in na poziv nadzornega organa ne predloži informativnega lista, v kolikor mu je bil vročen, ali dovoljenja za sezonsko delo .

K 64. členu

Člen določa sankcijo za delodajalca iz prvega odstavka 35. člena tega zakona, če krši določbo tretjega odstavka 45. člena tega zakona in med obdobjem napotitve ne shrani dokumentacije iz tretjega odstavka 45. člena tega zakona na kraju, kjer izvaja storitev in je ne predloži na poziv nadzornega organa. Člen za navedeno kršitev predvideva tudi globo za odgovorno osebo delodajalca.

K 65. členu

Člen določa sankcijo za tujega delodajalca iz prvega odstavka 36. člena tega zakona, če krši določbo četrtega odstavka 45. člena tega zakona in ne hrani dokumentacije v zvezi z izvajanjem storitve in zaposlitvijo tujca na kraju, kjer opravlja storitev. Člen za navedeno kršitev predvideva tudi globo za odgovorno osebo tujega delodajalca.

K 66. členu

Člen določa sankcijo za tujca iz petega odstavka 45. člena, ki v obdobju opravljanja dela v funkciji zastopnika na mestu, kjer opravlja delo zastopnika ne hrani dokumentacije iz petega odstavka 45. člena tega zakona oziroma je ne predloži na poziv nadzornega organa.

K 67. členu

Člen določa, da lahko IRSD izreče globo za prekrške po tem zakonu tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globedoločene s tem zakonom.

XII. Poglavje**Prehodne in končne določbe****K 68. členu**

Člen določa, da se o vlogah, ki so bile vložene pred začetkom uporabe tega zakona in o katerih do dneva začetka uporabe tega zakona še ni bilo odločeno, odloči v skladu z ZZDT-1. Izdana delovna dovoljenja pa ostanejo v veljavi do poteka

veljavnosti dovoljenja. Člen določa tudi, da tujec v času veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja ter izdaje pisne odobritve novega soglasja ne potrebuje.

K 69. členu

Člen določa, da se v postopkih prenehanja in razveljavljanja delovnih dovoljenj, izdanih na podlagi ZZDT-1, razloge za prenehanje ali razveljavitev delovnih dovoljenj še naprej ugotavlja v skladu z določbami ZZDT-1.

K 70. členu

Člen določa, da prepovedi zaposlovanja in dela tujcev, uveljavljene v skladu z ZZDT-1, še naprej ostajajo v veljavi.

K 71. členu

Ta člen določa trimesečni rok za sprejem podzakonskih predpisov na podlagi tega zakona.

K 72. členu

Člen opredeljuje določbi Zakona o urejanju trga dela, ki se z dnem uveljavitve tega zakona spremenita. Spremembe Zakona o urejanju trga dela so potrebne zaradi uskladitve pojmov, ki se uporabljajo v teh zakonih s pojmi, ki jih prinaša nov predlog zakona. Sprememba dodatno omogoča tujcem, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o pravočasno vloženi vlogi za izdajo nadaljnjega dovoljenja za prebivanje ter izpolnjujejo pogoje za prejemanje denarnega nadomestila za primer brezposelnosti v Republiki Sloveniji vpis v evidenco brezposelnih oseb, za čas prejemanja tega nadomestila.

K 73. členu

Člen opredeljuje črtanje 5. alineje prvega odstavka 5. člena in 4. alineje prvega odstavka 23. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Ur. l. RS, št. 32/14), ki je potrebno, saj bi sicer prišlo do kolizije teh določb z določbo 50., 51. in 55. člena tega zakona.

K 74. členu

Člen opredeljuje določbi ZDR-1 ki se z dnem začetka uporabe tega zakona spremenita. Spremembe ZDR-1 so potrebne zaradi uskladitve pojmov, ki se uporabljajo v tem zakonu s pojmi, ki jih prinaša nov predlog zakona.

K 75. členu

Namen določbe je omogočiti Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) pridobivanje ustreznih podatkov, ki jih potrebuje za potrebe urejanja obveznega zdravstvenega zavarovanja. Ob prijavi v zavarovanje bo glede določenih dovoljenj (enotno dovoljenje, modra karta EU, dovoljenja za začasno prebivanje, ki ni izdano

zaradi zaposlitve, samozaposlitve ali dela, dovoljenje za sezonsko delo) Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije podatke pridobival od zavoda. V času zavarovanja pa ZZZS potrebuje tudi podatek, o tem ali je tako dovoljenje prenehalo veljati, kar bi pridobival iz Centralnega registra prebivalstva (CRP). V CRP bi preverjal tudi, ali ima oseba dovoljenje za začasno prebivanje, ki daje pravico do prostega dostopa na trg dela, in iz CRP nato pridobival tudi podatek, ali je tako dovoljenje prenehalo veljati.

K 76. členu

Člen opredeljuje določbo Zakona o tujcih, ki se z dnem uveljavitve tega zakona spremeni. Sprememba je potrebna zaradi uskladitve pojmov, ki se uporabljajo v tem zakonu s pojmi, ki jih prinaša nov zakon.

K 77. členu

Člen opredeljuje določbo Zakona o medijih, ki se z dnem začetka uporabe tega zakona spremeni. Sprememba Zakona o medijih je potrebna zaradi uskladitve pojmov, ki se uporabljajo v tem zakonu s pojmi, ki jih prinaša nov predlog zakona.

K 78. členu

Določba omogoča nosilcem javnih pooblastil, da bodo tudi po začetku uporabe tega zakona upravičeni do podatkov o enotnih dovoljenjih, pod pogojem, da so že sedaj, v skladu z veljavnimi predpisi, upravičeni do podatkov o delovnih dovoljenjih.

K 79. členu

Člen našteva podzakonske akte, ki z uveljavitvijo tega zakona prenehajo veljati, uporabljajo pa se še do začetka uporabe tega zakona oziroma do uveljavitve podzakonskih aktov po novem zakonu.

K 80. členu

Člen določa, da z dnem začetka uporabe tega zakona preneha veljati ZZDT-1, pri čemer se nekatere določbe navedenega zakona še naprej uporabljajo za tujce, ki bodo imeli veljavna delovna dovoljenja, do prenehanja veljavnosti delovnih dovoljenj.

K 81. členu

Člen določa, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s 1. 9. 2015.

IV. PRILOGE

Na podlagi Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT) bosta pripravljena dva podzakonska akta, in sicer:

- Pravilnik o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji – pravilnik bo določal minimalne bivanjske in higienske standarde, ki veljajo za nastanitev tujcev na delu v Republiki Sloveniji;
- Pravilnik o obdelavi in posredovanju podatkov o tujcih, ki se zaposlijo, samozaposlijo ali delajo na ozemlju Republike Slovenije - pravilnik bo določal način obdelave podatkov iz evidenc in načine posredovanja podatkov.